

Pisarna Zveze potrošnikov Slovenije
v Murski Soboti

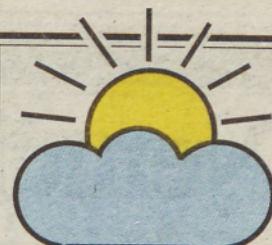

CREDITANSTALT

Banka Creditanstalt d.d., Ljubljana

Čigava so dragocena umetniška dela?

Na mejnem prehodu Dolga vas so dosegli cariniki konec septembra največji letošnji »ulov«, za spremembo to niso mabila, ampak 29 dragocenih umetniških del

VREME

Ob koncu tedna bo spremenljivo vreme.

Vestnikov koledar

10. oktober, četrtek, Zlatko
11. oktober, petek, Samo
12. oktober, sobota, Maks
13. oktober, nedelja, Edvard
14. oktober, ponedeljek, Nedeljko
15. oktober, torek, Teruzija
16. oktober, sreda, Gal

Pregovor

Če zgodaj se selijo ptiči,
bo huda zima o božiči.

VESTNIK

Murska Sobota, 10. oktobra 1996, leto XLVIII, št. 41, cena 170 SIT

Reportaža

Otrok je bolan

V prejšnji številki ste imeli v plačani izpovedi priložnost prebrati, kaj je storil za vas eden od poslancev vladajoče stranke. Ob tem seveda ni povedal, da vsega tega ni počel zastonj, in če je že karkoli storil, da je to storil z vašim denarjem, mimogrede je pozabil omeniti, da je bil eden tistih, ki si je prizadeval, da za to svoje delo dobi »ekstra« dividenve v obliki privilegijev, ki naj bi mu jih dal spremenjen poslanski zakon. Temu bo sicer oporekal, vendar je dejstvo, da je bil eden od predlagateljev tega zakona, ko je bil prvič predlagan. Eden iz tega okolja vladajoče elite in sedanji kandidat pa je s svojim podpisom vztrajal pri pobudi za spremembo zakonodaje, ki bi poslancem omogočala upokojitve s 25-letni leti delovne dobe. S to razliko, da omenjeni gospod nima pogojev za to upokojitve. Na srečo se je v civilni družbi le našlo nekaj treznih, ki so imeli »njajca«, in s civilno pobudo, ne glede na to, da za tem stoji institucija medija, so omenjeni privilegij vzminirali in se tako uprli še eni radikalni razslojitvi in razdelitvi prebivalcev te države. S tem visoko vrednostnim kompleksom

Proti kastam!

svojega poslanstva bi posredno uzakonili kaste. Upajmo samo, da institucija, ki bi ji spoštovanje zakonitosti moralo biti »sveto«, ne bo iznašla nove luknje in skozi zadnja vrata sebi dodelila privilegijev, ki ji ne pripadajo.

Podobno je tudi z že sprejeto novelo zakona o volilni kampanji, ko so parlamentarci glede na svoja pričakovanja kar za 100 odstotkov povišali znesek, ki bo pripadel stranki za volilno kampanjo. Po eni strani nič slabega, saj se bo s tem pojavilo na trgu volilne ponudbe precej več megle, kot bi je bilo sicer, pa tudi stranki »sprainih« kanalov ne bo potrebno iskati. Tako pa upajmo, da bo civilna pobuda za izvedbo referendumu o noveli zakona vsaj blokirala, če že ne zadržala uveljavitve omenjene novele zakona, ne glede na politično barvo, od katere je iniciativa prišla. Hkrati pa bi pobudi sesuli nasprotje, ki se pojavlja med navadnimi smrtniki, ko jim na eni strani delodajalci neprestano jemljejo (odpoved kolektivne pogodbe), država pa obljublja in z davki in širijo svojega aparata odira.

J. VOTEK

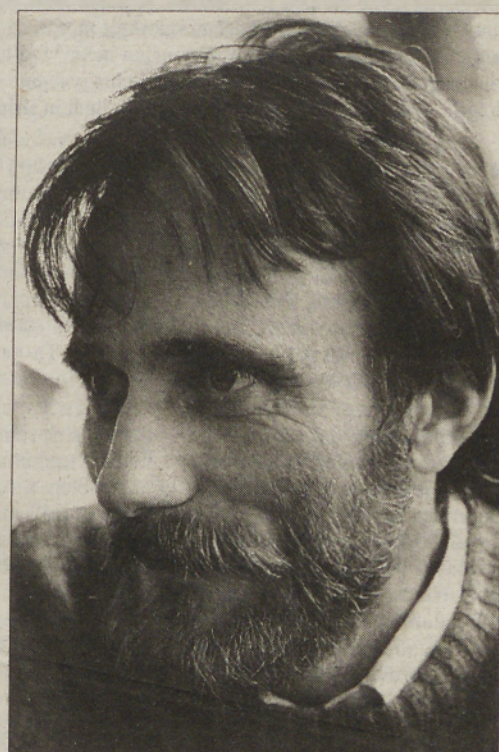

Fotografija: Natalija Juhnov

HALO PIZZA
0609 63 24 91

izbirati?
comcon
NAPREDNA RACUNALNIŠKA TEHNOLOGIJA d.o.o.
Maribor, Gregorčičeva 37, tel.: 062 221 380, fax: 222 055
PE M. Sobota, Slovenska 25, tel. & fax 27 094

Včeraj nas je presunila žalostna vest, da je umrl naš sodelavec Štefan Smej, človek, ki ni bil samo dober sodelavec in naš prijatelj, ampak tudi mislec. S svojo pronicljivostjo in razgledanostjo je dal časopisu pečat, ki ga ne bo mogoče izbrisati.

Osumljenca so priprli Ročno bombo M 75 naj bi vrgel A. M. iz Sebeborec

Delavci urada kriminalistične službe UNZ Murska Sobota in lokalne policijske kriminalistične skupine so dali po bombni eksploziji na domačiji Jožefa in Ane Kardoš na Kukeču (1. oktobra kmalu po polnoči) v preteklem tednu prednost razrešitvi tega dogodka, ki je posebej vznemiril občane, saj se je zgodil le nekaj dni po eksplozijah v Mariboru in nekaterih drugih mestih na Štajerskem. Bili so uspešni!

Vse poti vodijo v

Potrošnik

Potrošnik
in Lek
iz Ljubljane
**AKCIJSKA
PRODAJA**

FRIZER, ŠAMPON za mastne lase, 250 ml	291,60 SIT
FRIZER, ŠAMPON za normalne lase, 250 ml	291,60 SIT
FRIZER, PENA za lase, strong, 150 ml	395,00 SIT
FRIZER, PENA za lase, styling, 150 ml	395,00 SIT
FRIZER, LAK za lase z meh. pršilnikom, 150 ml	553,00 SIT
AMAJ BEAUTY, deodorant spray, 150 ml	347,60 SIT
AMAJ SOFT, deodorant spray, 150 ml	347,60 SIT
AMAJ FRESH, deodorant spray, 150 ml	251,40 SIT
DAN NA DAN, zobna krema TOTAL ACTION, 75 ml	247,10 SIT
DAN NA DAN, šampon, 280 ml, 4 vonji	

OD 10. OKTOBRA
DO 24. OKTOBRA

V PRODAJALNAH
VELETRGOVINE

Potrošnik

Nemčije kot obljubljeni dežele ni več?

Že na spomlad je nemška vlada napovedala val varčevalnih ukrepov, ki bodo posegli na skorajda vsa socialna področja: zategnili bodo plače delojemalcev, manj denarja namenili zdravstvu, za predčasno upokojene, brezposelne, za otroške dodatke itd.

Prvi na tapeti

Sredi septembra so v parlamentu sprejeli prve varčevalne ukrepe, imenovane Ukrepi za pospeševanje zaposlovanja in gospodarsko rast. Že s prvim oktobrom naj bi bili prizadeti milijoni zaposlenih v gradbeništvu, kovinski in kovinskopredelovalni industriji ter kemični industriji. Ukrepe sta bolj ali manj podprli Zvezno združenje nemške industrije (BDI) in Zveza nemških delodajalskih združenj (BDA). Na tej strani se bolj ali manj nahaja tudi nemška vlada, očitno pa ji nasprotujejo sindikati kot zastopniki delojemalcev. Medtem ko vlada pričakuje, da bo v državnem proračunu za 25 milijard več mark, dejansko bi jih po napovedih potrebovali 150 milijard, pa so delavci šli na ulice.

Lohnfortzahlung

Glavni vzrok za ogorčenje nemških delavcev je predvsem t. i. Lohnfortzahlung, ki jim v prvih šestih tednih bolniškega dopusta zagotavlja 100-odstotno nadomestilo plače, po tarifni pogodbi pa jim jo mora plačevati delodajalec. Po šestih tednih začne nadomestilo izplačevati t. i. Krankenkasse (bolniška blagajna), v katero morajo delavci prispevati relativno velik delež svoje bruto plače. Varčevalni ukrepi, ki naj bi začeli veljati prvega oktobra,

omogočajo delodajalcem 20-odstotno zmanjšanje bolniških izostankov v prvih šestih tednih. Delojemalec lahko za vsak teden bolezni žrtvuje en dan dopusta, ki v povprečju v Nemčiji traja 31 dni, in pač dobi polno plačo. Če npr. zasluži delavec 2670 mark, bo pri enomesečnem bolniškem dopustu izgubil 400 mark, pri daljši odsotnosti pa 600 mark in več.

Vendar pa glavni problem ni samo zunanja manifestacija ukrepov. V ozadju je vprašanje avtonomije gospodarstva in nevmešavanja politike v gospodarstvo. Ne glede na vladne ukrepe delodajalci, ki s sindikati podpišejo tarifno pogodbo (izhodiščna plača itd.), niso obvezani spoštovati Bundesstages (parlamentarnih) odločitev, saj so ti tarifni sporazumi nedotakljivi za dobo, za katero so podpisani – bodisi eno ali dve leti. Sindikat, ki bi tožil delodajalca, bi tožbo dobil, sam proces pa bi se lahko vlekel dve, tri leta. Zakonodajalec, parlament s koalicijo CDU/CSU na čelu, torej nima pravice posegati v tarifno avtonomijo, ker jim to prepušča nemška ustava.

Najbolj vroče je seveda v avtomobilski industriji. Protestni shodi pri Mercedesu so povzročili 200 milijonov mark izgube. Fordovi delavci so izdelali precej manj avtomobilov, kot so pričakovali, Audijemv mislijo deponirati 20 odstotkov na po-

sebnem »časovnem računu«, vendar pa jim kljub temu izplačevati 100-odstotno nadomestilo zaradi bolniškega izostanka, podobno so se odločili pri BMW-ju in Porscheju. Je torej konec z avtonomijo v obljubljeni deželi?

Zdravniška kasta na ulicah

Ko so zdravniki in drugo zdravniško osebje protestirali na ulicah, so v prvi vrsti prestrašili paciente, med katereimi je okrog 91 odstotkov zelo zadovoljnih z

gigantskim zdravstvenim sistemom, ki spremlja ljudi že pred rojstvom in še po njihovi smrti. Nenazadnje je poklic zdravnika med najbolj cenjenimi in spoštovanimi. Kar 6 milijonov od 85 milijonov ljudi v Nemčiji dela v zdravstveni mreži: od zdravnikov do zavarovalnic, v farmakoindustriji itd. Velike klinike so vse bolj podobne vozlov v socialni mreži, reševalne poti so preprejene s helikopterji in rešilci. T. i. Krankenkasse imajo za okrog 6,4 milijarde premoženja v obliki zemljišč, letal itd. Obvezno zavarovanje prinaša 225 milijard mark, vendar naj bi do konca letošnjega leta že imeli 10 milijardno luknjo. T. i. Krankenkasse pa ne štedijo: zdrave pošiljajo v toplice, pokrivajo stroške za skupine samopomoči – od anonimnih alkoholikov do iger senc kitajskega gledališča in shujševalnih kur ter seksualnih terapij itd.

Zdravniška plača

Posledica varčevalnih ukrepov naj bi bilo znižanje proračuna za zdravstvo. Vprašanje se glasi: ali bodo dobili v zdravstvu 440 milijard mark letno, to je 10 odstotkov bruto družbenega produkta, torej proporcionalno glede na gospodarsko rast, ali pa bodo, kot zahtevajo zdravniki, dobili 11, 12 ali 20 odstotkov? Samo letos bodo zdravniki dobili 41 milijard mark, kar je 372.000 mark na leto.

Bogati časi zdravnikov segajo v leto 1955, ko so uvedli posebno plačevanje zdravniških storitev. Zdravnik je moral za vsak

poseg posebej (npr. poslušanje srca, merjenje krvnega tlaka itd.) vpisovati na poseben liston, na podlagi katerega je zavarovalnica izplačevala denar. Že od Bismarckovih časov so zdravniki vsako četrtino bili pavšal glede na število pacientov. Bilo je torej povprečno, ali je pacient prišel zaradi prehlada ali žolčnega napada ali mu je priporočil čaj ali predpisal zdravila, njegov honorar v povprečju znašal 10,56 mark na obisk. Koliko več sprejemalo je bilo, toliko višji je bil honorar. In vlada je predlagala nov sistem za posamezna zdravniška opravila, le-ta pa je povzročila nezadovoljstva. Toda, se vendar zasluži nemški zdravnik 2,1 krat več kot njegov povprečni pacient. V Franciji je to razmerje 2,1, v Angliji 1,9. Kaj bi se zgodilo, če bi jih poslali v izkušnjo, kjer zdravniki zaslužijo v povprečju manj kot pacienti, pa bi otočani doživljali rekordno starost?

Vendar pa interpretirajo zdravstveni delavci nove ukrepe kot izbiro med denarjem in življenjem, saj naj bi t. i. danarjski sistem prinesel, da bi dala za transplantacijo srca odpeljati ljudi, starejše od 60 let, da bi obolele za aidsom ne bi zavarovalnica dolgoročno krila stroške, pri zobozdravniku bi se namesto mostu marsikdo odločil za luknjo...

Kam torej jadra Nemčije, roma kam pelje borska val svoj ljudstvo, ki mu napoveduje druge ukrepe, ki ne bodo zmanjševanje t. i. Weimarskega (božičnega denarja) od 13. plače, zmanjševanje regije itd?

Priloga A. P.

Huzjan, Gumilar, Rajnar, Beer na Dunaju ali slikarstvo kot primerjalna prednost Pomurja

»Morda ne bo zvenelo čisto naivno, če bomo rekli, da je v valovanju žit na panonski ravnini nekaj tistega, kar človek občuti, ko gleda brezkončno valovanje morja, da je v neizmernosti neba nad prekmurskimi polji nekaj, kar najdemo, zazrti vsi neznatni in brezmejni nebo Mediterana, da se človek, ko stoji med trtami kje na pobočju kakega griča na Goričkem, počuti nenavadno podobno kot tisti, ki na obali morja, stoječ pod brajdo, strmi proti obzorju. Odprtost sveta ne prenaša zaprtih ljudi in širina obzorja terja širino duha v človeku tistega sveta.«

S temi stavki nas gospod Hudeček uvaja v svet slovenske likovne aktualnosti, ki da se je premaknila iz dežele »pri morju« v deželo »pri Muri«. In moramo mu – z veseljem in ponosom – pritrditi, da ima prav. Toliko likovnih kolonij, delavnic, srečanj in podobnih druženj tako poklicnih slikarjev pa tudi kiparjev kakor tudi navdušencev in navdušenk nad umetnostjo dežela ob Muri že dolgo ni zabeležila. Letošnje poletje je bilo vsaj na področju likovnega ustvarjanja res vroče. Rezultati likovne živahnosti so vidni tudi ob vpisih Obmurcev in Obmurk na umetniških akademijah doma pa tudi v tujini. Tudi galerije zunaj Slovenije se pospešeno zagrevajo za generacijo mlajših slikarjev, ki izvirajo in/ali

živijo ravno v naši regiji. Gre za generacijo, ki ji Slovenija postaja premajhna, občasna gostovanja ter nagrade na bienalnih v okviru kulturne izmenjave s sosednjimi regijami v Avstriji ali na Madžarskem pa jim ne predstavljajo (več) tiste »ta prave« uveljavitve v tujini. Ta generacija hoče v Evropo in svet.

Toda pot v tujino je posuta s trnjem. Pa ne samo zaradi groznega boja na trgu umetniških del v tujini. Problem prodora dobrih, a svetu neznanih mladih slovenskih umetnikov in umetnic bi lahko združili predvsem v dveh sklopih: nerazvitost trga z umetninami pri nas in nezainteresiranost države za načrtno plasiranje mladih pri nas in v tujini že uveljavljenih umetnikov in umetnic.

Če začnemo z zadnjim, torej državo, vidimo, da Slovenija tudi v kulturi nima nekega »strategije dolgoročnega razvoja«. Saj res, da je nima tudi na drugih za večino Slovencev in Slovencev bolj »resnih« področjih, vendar sta bili kultura in umetnost tista dejavnika, ki sta glavni krivec za to, da se še danes lahko imenujemo Slovenci. In tudi v prihodnosti ne bi smelo biti dosti drugače.

Tako nas danes uradna politika rine v Evropo, da bi imeli in delali stvari, ki jih »tam čez« tako ali tako bolj obvladajo, pri tem pa primanjkuje denarja za »prodajo« tistega, kar res znamo.

Sicer pa za težave pri uveljavljanju naših umetnic in umetnikov v galerijah širom po svetu ni kriva samo premalo zainteresirana država. Trg z umetninami v Sloveniji je danes ali v rokah nezadostno fleksibilnih državnih uradnikov v že od prej obstoječih galerijah ali pa ga praktično ni. Ob poplavi »mobitel podjetnikov«, vajejenih hitrih dobičkov, je med njimi zelo malo takih, ki

verjamejo, da se da z umetnostjo tudi zaslužiti. Seveda se da, vendar je trženje umetnosti resen posel, ki daje šele dolgoročne rezultate, pri tem pa se z njim ne more ukvarjati vsak, ki ima na posetnici napisano »export-import«. V Sloveniji lahko na prste ene roke preštejemo ljudi, ki bi jih lahko imenovali »kulturni managerji«, pa še ti se ukvarjajo predvsem z organizacijo koncertov. Gledališče in likovna umetnost se pri nas zaradi majhnosti trga lahko trži zgolj v okviru in ob podpori države, ki pa za te stvari nima posluha.

Tudi ob otvoritvi razstave z naslovom »Prekmurci na Dunaju« (Huzjan, Gumilar, Rajnar, Beer), ki bo na ogled v slovenskem kulturnem centru Korotan na Dunaju do 18. tega meseca, smo lahko bili priče slovenskega polovičarstva. Dela umetnikov z razstave, ki so nastala v okviru avgustovske enotedenske kolonije, predstavljajo tisto tipično črto vsakega od njih – in tako so umetniki svoj del opravili – po svojih najboljših močeh – opravili. Tisti del dela, ki v okviru te prireditve ni bil opravljen – in za katerega je odgovo-

ren organizator –, pa je tisti, in možnost sodelovanja z najskrajšimi galeristi in institucijami. Pohvale vredna ideja o skusku predstavitev dela slovenskega ustvarjanja neke slovenske regije se tako sprevrže v ironično srečanje na Dunaju žive in umetnike tako ali tako priča, avstrijski predstavnik pa zaidejo zgolj po dolžnosti naključno. Se en dokaz, kako daleč smo od evropske »pravil igre« – tudi takrat, ko smo v Evropi.

ANDREJ HORVAT

VESTNIK

Izdaja Podjetje za informiranje

Murska Sobota

Casopisni svet: dr. Jože Bedernjak, Ste-

fan Cigut, Zlatko Erlih, mag. Dalibor

Geder, Cilka Jakelj, Rajko Stupar, dr. Aleksander Šifcar.

Uredništvo: Irma Benko (direktorica), Janez Votek (odgovorni urednik), Ludvik Kovač (namestnik odgovornega urednika), Bernarda Balazic-Peckek, Jani Dominko, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jeršc, Feri Maučec, Stefan Smej, Stefan Sobocan (novinarji), Nataša Juhnov (fotografinja), Nevenka Emri (lektorica), Ksenija Šomen (tehnična urednica), Robert J. Kovač (računalniški preloz).

Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Ulica arh. Novaka 13, tel. št.: 31 998 (naročniška služba), n.c. 31 960, 33 019 (novinarji Vestnika), Venera (trženje) 33 015, št. telefaksa 32 175. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Naročnina za II. trimesečje 1996 je 2.100,00 SIT, za pravne osebe in obrtnike 6.500,00 SIT polletno, za naročnike v tujini 100 DEM letno, izvod v kolportazi pa 170,00 SIT.

Tekoči račun pri Agenciji RS za PPNi Murska Sobota: 51900-603-30005, devizni račun pri Abanki Ljubljana: 50100-620-00112-5049512.

Tisk: Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje št. 16/JB z dne 30. 1. 1992 se šteje tisk Vestnik med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje pet-odstotni davek od prometa proizvodov.

Elektronska pošta: vestnik@eunet.si. WWW stran: http://www.p-pinf.si.

Likvidnostni položaj podjetij

Veščina vrhovodstva

Podjetja v gospodarstvu ne potrebujejo, da jim v vodi kažejo luno in jih prepričujejo z zgodbo o uspehu. Vsak pozna svojo, z Drnovškovo pa slišak ne more nihče kaj dosti pomagati, z njo se še uspraviti ne da za lahko noč. Zgodbe številnih podjetij so bolj podobne zgodbi o vrhovodstvu, ko samo en napačen korak in samo ena ovira privedeta do padca. In podjetja padajo, ne samo tista pred očmi javnosti, za katere je razpisano slečanje postopek, ampak tudi druga, ki se obremenjena z obveznostmi spuščajo na zadnje kline preživetja.

Murskosoboška agencija za plačilni promet je zbrala podatke o podjetjih, ki imajo blokiran ziro račun nad pet dni, ter ugotovila, da se v našem gospodarstvu povečuje število podjetij z blokiranim ziro računom, povečuje pa se tudi znesek blokacije.

Število podjetij	Povprečni znesek blok. (v mio SIT)	Število zaposlenih
1995 199	1047	9593
marec 1996 221	1471	5006
junij 1996 244	1949	9669
sept. 1996 251	2520	3947

Primerjava septembrskih podatkov o številu blokiranih računov s podatki ob koncu lanskega leta kaže, da se je število

pravnih oseb z blokiranim ziro računom povečalo za 52. Povečuje se predvsem število blokiranih računov podjetij v zasebni lasti. V septembru je bilo od skupnega števila vseh podjetij z blokiranim računom (251) kar 222 v zasebni lasti, v njih pa je zaposlenih 762 delavcev.

vcev. Prevladujejo zasebna podjetja, ki se ukvarjajo s trgovinsko dejavnostjo (85) in v katerih je zaposlenih 79 delavcev,

njihov povprečni znesek blokacije pa je 367 milijonov tolarjev. Prejšnji mesec je imelo

Likvidnost se slabša tudi v slovenskem merilu, saj se je v juniju število podjetij z blokiranim računom povečalo za 52. V juniju je imelo v Sloveniji blokiran račun nad pet dni 6139 podjetij, povečal pa se je tudi dnevni povprečni znesek blokacije, ki je znašal 71,3 milijarde tolarjev.

135 zasebnih podjetij blokiran račun več kot leto dni.

Podatki o številu podjetij z blokiranim računom prav gotovo kažejo, da podjetja »padajo«, vendar pa se nekatera kot mačke ob padcu uspejo ujeti. Izkoristijo tiste poti, ki so jim dopuščene, da se ohranijo. Stara praksa se še vedno zelo dobro obnese. Takrat, ko podjetju za prejšnji račun, podjetnik vse posle vodi prek računa drugega podjetja, bodosi da je tudi sam njegov ustanovitelj ali pa si sposodi račun podjetja svojega kolege. Resda velja prepoved, da

v primeru, ko podjetnik že ima podjetje z blokiranim računom, ne more ustanoviti še drugega, ampak ta prepoved ne velja za družinske člane. Zelo priročno je imeti za eno in isto dejavnost registrirano tako podjetje kot obrt in potem med obrtjo in podjetjem prikazovati poslovanje ter prenakazovati denar. Redki so podjetniki, ki so za sabo pri-

pravljeni pomesti ter »mrtvo« ali »zavozeno« podjetje zbrisati s seznama podjetij. Država pa za to tudi ne namerava trošiti denarja. Sicer pa se je evforija ustanavljanja podjetij nehala po tem, ko je bilo potrebno za njegovo ustanovitev predložiti milijon in pol kapitala. Čeprav po tem, ko je podjetje ustanovljeno, tudi nihče več ne sprašuje, kje je vložen denar. Podjetnik lahko že naslednji dan začetni kapital vrne tistemu, ki mu ga je posodil.

MAJDA HORVAT

Pobuda SDS razdvojila mestne svetnike

Malce nepričakovano se je zapletlo že na začetku zasedanja občinskega mestnega sveta, ko je Miran Györek (SDS) predlagal dnevni red z moralno podporo sklepu lendarškega občinskega sveta, ki izraža nestrinjanje z delom vladne diplomatske komisije za reševanje mejnih vprašanj s sosednjo Hrvaško, zaradi neučinkovitosti dela pa zahteva odstop predsednika te komisije dr. Iztoka Simonitija. »To ni le problem KS Hotiza in s Prekmurja kot regije,« je med drugim navedel v obrazložitvi.

Isto Josip Kelemen (LDS) in Franc Zver (SKD) sta menila, da bi bilo nesmiselno na vrati na nos obravnavati to problematiko, kajti ne vedo za diplomatske poteze, ki se dogajajo v zakulisju. Nasprotje pa je Drago Sifitar (SDS) razlagal pri obširni razpravi, saj bi se sicer obnašali »licevsko«. Njegovo pobudo je podprl tudi dr. Štefan Šcap (LDS). Zaradi nasprotujočih pogledov je predsednik mestnega sveta Rudolf Horvat za nekaj časa prekinil sejo in namigoval na skupnam svetnikov, da se sestanejo in oblikujejo svoj stališče. »Ne sprenevedaj-

LDS razpravlja človek, ki ima morda celo dvojno državljanstvo, tudi sporne države. Zato moralno ni poklican, da razpravlja o domoljubju.« Alojz Sraka: »Predlagam sprejetje sklepa, po katerem bi v mestnem svetu delali samo do pol leta pred katerimi koli volitvami.«

Ob različnih mnenjih svetnikov so se odločili za glasovanje. Zanimivo je, da je bil ob prvem glasovanju izid neodločen (12:12), čeprav je bilo v dvorani 25 svetnikov. Šele ob vnovičnem glasovanju so prišli do dokončne odločitve. Tako jih je bilo 12 za sprejem dopolnitve dnevnega reda, 6 jih je glasovalo proti, 7 pa se jih je vzdržalo, to pomeni, da je bil predlog socialdemokratske skupine zavrnjen. To je očitno močno razhudilo skupino štirih mestnih svetnikov SDS (Mirana Györeka, Štefana Küplena, Ludvika Sukiča in Draga Siftarja), ki so pripomnili, da gre za sramotno dejanje na račun vseh Prekmurcev in predvolilni golaž.

mo se, da problemu ne bomo dali še kake drugačne razsežnosti. Tisti, ki bo razmišljal samo po sebi, ne pa z možgani, se bo pridružil pobudi,« je na navzdoče apeliral Drago Sifitar. Franc Zver pa: »Sem za to, da damo podporo lendarvskemu občinskemu svetu, vendar bi poslanec Drago Sifitar to zadevo lahko sprožil v parlamentu.« In še Josip Kelemen: »Zdi se mi čista farsa, da bomo minuto pred dvanajsto razpravljali o stvarih, ki jih v tem mandatnem obdobju v vladi ne morejo razrešiti.« Vnovična replika Draga Siftarja: »Čudno je, da v imenu

ter se odločili, da v znamenje obstrukcije zapustijo sejno dvorano. Ni jim pa ostal dolžan dr. Anton Trček, ki je poudaril: »Osebo menim, da je pereč problem slovenske meje moj problem, ne pa katere od političnih strank. S takim načinom bi lahko nehali. Globoko pa sem prepričan, da s tem, ko bi visoko dvignil roko, da naj odstavijo dr. Iztoka Simonitija, problem ne bo rešen, ker se teh zadev na tak način preprosto ne da rešiti. In če zaradi tega kdo misli, da nisem Slovenec, da mi je za to našo zemljo vseeno, potem je za mene ...«

Tako je preostalih 21 mestnih svetnikov nadaljevalo delo in se med drugim odločilo za spremembe in dopolnitve odloka o modrih conah, k čemur so jih prisilile prometne zadrege v središču Murske Sobotice. Po novem se predvideva enournno brezplačno parkiranje v modrih conah ob obvezni uporabi parkirnih ur namesto dosedanjih parkirnih lističev. Spremenjen je tudi nadzor nad pobiranjem in plačevanjem parkirnine, in sicer med tednom od 7. do 16. ure, ob sobotah pa od 7. do 13. ure. MILAN JERŠE

našli ob hišni preiskavi. Na ponedeljkovi tiskovni konferenci na UNZ Murska Sobota so povedali, da so delavci urada kriminalistične službe v zadnjih nekaj letih obravnavali več eksplozij bomb in drugih eksplozivnih teles. Uspešno so raziskali niz eksplozij v Lendavi, Beltincih in Murski Soboti. Nobeno tako dejanje ni ostalo neraziskano, storilce so odkrili in zoper nje so podali kazenske ovadbe organom pregona.

UNZ Murska Sobota ima na področju raziskovanja kaznivih dejanj. V osmih mesecih je bilo 1.204 kaznivih dejanj (približno enako kot lani v enakem obdobju), od katerih pa je ostalo neraziskanih le 233, oziroma 19,5 odstotka. Odstotek neraziskanih je letos nižji, to pomeni, da je raziskavnost višja kot v osmih mesecih v preteklem letu (tedaj so imeli 25 odstotkov neraziskanih primerov). Glede na veliko uspešnost raziskav v letu 1996 je UNZ Murska Sobota (med 11 slovenskimi upravami za notranje zadeve) na prvem mestu. Š. S.

Občine in razvoj turizma

Organiziranost pod prisilo

Medtem ko Nacionalno turistično združenje sklicuje mednarodni simpozij in srečanje na visoki ravni na gradu Mokrice, kjer je potrebno plačati za kotizacijo 100 tisoč tolarjev, se državni sekretar in njegovi sodelavci tolažijo, da bo po volitvah vse lažje: sprejet bo zakon o igralništvu, ki bo omogočil normalen vir financiranja v turistične namene, sprejet bo zakon o turizmu in živila bo tudi nova organiziranost. Od vsega pričakovanega pa se mnogi bojijo, da bo ostalo zgolj pri slednjem, pri novi obliki organiziranosti na novih turističnih območjih, kjer si bodo morali občine in gospodarski subjekti sami zagotoviti sredstva za financiranje razvoja turizma, medtem ko je sprejetje zakonov in predpisov še vedno vprašljivo. Pravzaprav bi pričakovali, da se bo nov razvoj turizma v Sloveniji začel z nekim temeljnim zakonom in novo kategorizacijo, novimi predpisi na evropski ravni, z zagotavljanjem večjega in sprotnega financiranja. Toda, razvoj turizma je v rokah občin, smo slišali na posvetu o vlogi občin pri razvoju turizma, kar lahko po eni strani pomeni vse večje razslojevanje med močnimi in bogatimi občinami in tistimi, ki ne morejo nič, niti načrtovati razvoja, ker nimajo vira financiranja.

Vse se začne z urejenim sistemom financiranja, kajti, roko na srce, v turizmu je do sedaj marsikaj uspelo predvsem zaradi ljubitelstva in osebne zagnanosti številnih članov turističnih društev, kar v prihodnje ne bo več mogoče. Toda odnos vlade oziroma ministrstva za finance do turistične dejavnosti je še vedno mačehovski: prav sramotna je ugotovitev, da je dobil »turistični oddelek« na ministrstvu za gospodarske dejavnosti za pospeševanje turizma iz državnega proračuna toliko, kolikor je namenila za turistične investicije ena od turistično močnejših slovenskih občin, okrog 15 milijonov tolarjev. Iz analize, ki so jo opravili v 62 slovenskih občinah, je razvidno, da le-te zberejo s krajevnou turistično takso v proračun 450 milijonov tolarjev, za razvoj turizma pa namenijo 650 milijonov. Torej je odnos občin do razvoja turizma povsem drugačen kot odnos vlade do turističnih potreb.

In kaj obljublja občinam državni sekretar Peter Vesenjsek skupaj s svojo svetovalko Natašo Pobega:

»Nehajte se obračati ssamo proti državi, pri vas na lokalni ravni se mora zgoditi premik, občine se morate povezati in organizirati, tako kot je navedeno v predlaganem zakonu, in boste več dosegle tudi pri ministrstvu. Tudi v letu 1997 pričakujemo določeno sredstva za pospeševanje turizma na lokalni ravni, vendar bodo imeli prednost tisti projekti, ki bodo povezovali več občin in bo vanje vključenih najmanj 30 gospodarskih subjektov.«

Turistična območja naj bi se glede na geografsko ali interesno povezanost organizirala v neko novo obliko: turistične organizacije - kakšna bo oblika te organizacije, je vseeno, torej lahko občina(e) ustanovi tudi podjetje ali družbo z omejeno odgovornostjo, lahko ustanovi gospodarsko interesno združenje, lahko oblikuje zavod ... Glavno je, da je nova in da je ustanovljena z namenom razvijanja turizma. V poštev ne pridejo niti dosedanje zveze turističnih društev, čeprav so morebiti že sedaj povezovale več občin in podjetij in delovale na podoben način; prav tako državni sekretar ni hotel slišati za pravkar ustanovljene regionalne pospeševalne centre, češ da so ti centri ustanovljeni za potrebe malega gospodarstva, torej za temeljno dejavnost, njegove regionalne turistične organizacije pa bi bile ustanovljene z namenom razvijanja turizma, torej bodo nekakšna nadgradnja.

Takšna organizacija bi lahko zelo razbremenila občine in njihov proračun, saj bi jo financiralo več občin, podjetij, obrtnikov in drugih, ki delujejo na določenem turističnem območju. Vendar pa je vprašanje, ali se s tem strinjajo tudi nove občine. Mnoge so namreč že na vrat na nos ustanovile svoje turistično-informativne pisarne in zaposlile ljudi, ponekod tudi več. In tako imamo stanje, da tiste občine, ki so pri koritu, torej ki polnijo svoj občinski proračun s krajevnou turistično takso (ker je pač na srečo v njihovi občini hotel, igralnica ali zdravilišče), ne bodo pripravljene deliti tega »plena« z drugimi sosednjimi občinami, ki na svojem območju nimajo nobenega hotela. Pri tem jih ne zanima, ali pridejo gostje letovat v pokrajino, in da se večkrat odpravijo tudi na izlete ali si ogledujejo naravne in kulturnozgodovinske znamenitosti, ki so morebiti v drugih občinah. Navsezadnje je res, da gostje rečejo, da so bili v Prekmurju na dopustu - za Prekmurje vedo mnogi, za kako posamično občino in njihov odtrgani košček pokrajine pa le redki.

Vzor zglednega sodelovanja so občine pod Kamniško-Savinjskimi Alpami in Karavankami, ki so se združile v skupnem projektu alpskih cest; sodeluje kar 21 občin in ima od tega tudi koristi, kajti neke pešpoti ne moreš narisati na zemljevidu le do naslednje občinske meje. Spet drugače (podobno stanju v Pomurju) je v Spodnjemavinski dolini, kjer so bili že dobro organizirani in so uspešno delovali, vendar jih po ustanovitvi občin novi župan in občinski svet v načrtovanju turizma ne marata več obravnavati kot enakovrednega partnerja. Župan se naenkrat razume na vse, seveda tudi na turizem. Z novogoriškega območja opozarjajo, da se bodo zaradi razdrobljenosti v prihodnje še težje povezovali kot sedaj, saj so občine različno finančno in kadrovsko močne. Spet drugi opozarjajo na nesodelovanje upravnih enot.

Ve se, kdo mora skrbeti za kakovost turistične ponudbe, in ve se, kdo mora poskrbeti za primerno infrastrukturo in informiranje. Pri slednjem naj bi imele pomembno vlogo nove turistične organizacije, s tem da bodo dobile državna sredstva za sofinanciranje svojih projektov, če bodo povezovale potrebe in načrte na širšem turističnem območju. V tolažbo vseh, ki se ne želijo ubadati z medobčinskimi povezavami: za ustanovitev turistične organizacije je dovolj, da je med ustanovitelji najmanj 1 občina in najmanj 30 gospodarskih subjektov s področja gostinstva in turizma.

Ob vsem skupaj nas ne čudi izjava, ki smo jo na mariborskem sejmu večkrat slišali: *Kaj bo on silil v neko organiziranje in obljubljal denar, ko pa niti zase nima dovolj in ne ve, kako bo z njim po volitvah.* In komu naj verjamemo?

BERNARDA B. PEČEK

Bombna eksplozija na Kukeču

Osumljenca so priprli

Ročno bombo M 75 naj bi vrgel A. M. iz Sebebores

Delavci urada kriminalistične službe UNZ Murska Sobota in lokalne policijske kriminalistične skupine so dali po bombni eksploziji na doboj Joseta in Ane Kardoš na Kukeču (1. oktobra kmalu po polnoči) v preteklem tednu prednost razrešitvi tega dogodka, ki je posebej vznemiril občine, saj se je zgodil le nekaj dni po eksplozijah v Mariboru in nekaterih drugih mestih na Štajerskem. Bili so uspešni!

bil star šest let, ko je sklenil, da se bo prej ali slej maščeval. In maščeval se je! Ne le v noči na 1. oktober, ko naj bi odrgel bombo, ampak je tudi osumljen, da je v noči na 29. avgust na Kardoševi hiši z lesenim kolom razbil okenska stekla ter povzročil za 250.000 tolarjev škodo.

Kriminalisti in policisti, ki so raziskovali zadevo na Kukeču, so ugotovili, da je eksplozija bombe M 75, ki jo je storilec kupil na Hrvaškem in jo ilegalno prinesel v našo državo, povzročila krater premera 35 centimetrov, globok 12 centimetrov, našli pa so tudi več svinčnih šiber premera 2,5 milimetra; nekaj delov plastične ohišja bombe in tako imenovano »žličko«. Na podlagi teh sledov so ugotovili, za kakšno eksplozivno telo pravzaprav gre. Bomba je povzročila škodo za okrog 100.000 tolarjev, eksplozija pa je dobobra prestrašila prebivalstvo, najbolj seveda okoližanvanca. Najbrž sta slutila, kdo naj bi bil storilec, in zaradi tega novinarjem nista hotela ali upala povedati kaj več. Uspešnejši so bili torej poklicni preiskovalci, ki so prišli do že omenjenega A. M., starega okrog 25 let, doma v Sebeboresih. Gre za povratnika, ki ima »na grbi« več težkih kaznivih dejanj. Vse to je »prevagalo«, da ga je preiskovalni sodnik poslal v pripor. Osumljenca sta izdala tudi »dektektor laži« in naboji, ki so ga

Finačni monopol in politika

Eden od industrijskih paradnih konjev, tržiški Peko, je tik pred tem, da pade. Čeprav ne gre za podjetje iz tega okolja, gre vseeno za panogo, ki je precej sorodna z našim industrijskim vlečnim konjem Muro. S to primerjavo se ne nameravam spotikati ob Muro, toda problem Peka ni tako enobarven, da bi ravno zaradi prej omenjene primerjave hladnokrvno šli mimo njega. Ne samo Peko, prej že Planika jasno nakazuje, da so delovno intenzivnim panogam šteti dnevi. Nad vodo se uspevajo držati le tista delovno intenzivna podjetja, ki so se do sedaj nekako uspevala izogibati bančnim in tudi državnim mlinom in uspevala financirati svoj razvoj in proizvodnjo pretežno z lastnimi sredstvi. Na primeru Peka in tudi pri kolapsih drugih podjetij se je ponovno potrdilo, da podjetja, ki iščejo rešitev za svoje preživetje pri bančnih okencih ali pa državnih jaslih, podpisujejo svojo smrtno obsodbo, še posebno v teh na tujih trgih zaostrenih konkurenčnih razmerah. Vse bolj očitno je tudi, da se z zategovanjem pasu tam, kjer je to najlažje, pri delavcih, ravno vsega za golo preživetje tudi ne da doseči.

Da na makrogospodarski ravni nekaj hudo škriplje, se da ugotoviti, če v tem predvolilnem času podrobneje prisluhnemo politikom. Že izražanje nezadovoljstva nad rastjo menedžerskih plač, ki sta ga izrekli premier in njegov socialni minister, kaže, da vlada kljub vsemu ni storila vsega, kar bi morala, za normalno delovanje gospodarskih subjektov. Obrnemo lahko tudi drugače, s tem da vodilni lovijo zahodne, delavce pa rinejo na nekajkrat nižjo raven vzhodnih plač, se kljub vsemu ne bo dalo preživeti in tudi računa ne bo mogoče pokriti. Žal vladna nomenklatura, če že ni bila sposobna obrzdati svoje »mašinerije«, ni pokazala niti volje, da bi obrzdale finačne monopoliste banke, ker jih potrebuje za svoje »umazane posle«, bolje rečeno svojo moč. In če se ozrete po paleti finačnih trustov (bank), so ti profilirali ne samo svojo »blagovno« znamko, ampak tudi politično barvo. Hkrati si ob demagogiji bančnih »mogotcev«, ko govorijo o zaščiti kapitala svojih lastnikov, kaže zastaviti vprašanje, čigave interese zagovarjajo. Pa tudi ali ste si kdaj zastavili vprašanje, kam gre recimo razlika med obrestmi, ki vam jih banka ponudi za vašo hranilno vlogo, in tistimi, ki jih npr. zaračuna vašemu podjetju, ki ga kreditira. K temu dodajmo samo še, da tudi v primeru propada podjetja (stečaja) banka ne da dihati postęčajnemu podjetju, če mu že uspe zaživeti v takšni ali drugačni obliki, saj se v tem prostoru še ni zgodilo, da lokalni finačni monopolist ne bi izgrajal zakona in si s takšnimi in drugačnimi fiktivnimi »malverzacijami« ne bi izplačal terjatev. In še ena zanimivost, »ne daj bog«, da bi si dovolili, da se ozrete za kakšnim tolarjem h kaki drugi banki, kajti v tem primeru bodo že našli vzvode, da vas sesujejo, če ne drugače pa s »puntom« delavcev. J. VOTEK

Dan carinikov

Po petih letih še vedno »začasnost«?

V Carinarnici M. Sobota je zaposlenih 134 carinikov več kot pred petimi leti – Mnogo objektov na sedmih organizacijskih enotah na južni meji še vedno z začasno dokumentacijo

8. oktobra pred petimi leti je bil vzpostavljen nadzor nad pretokom potnikov in blaga na južni meji oziroma med Slovenijo in Hrvaško. Tudi Carinarnica G. Radgona (sedaj je sedež v M. Soboti) je dobila v svojo pristojnost dodatne nove mejne prehode; zaradi nove meje so oblikovali naslednje organizacijske enote: za osebni in tovarni promet Središče ob Dravi, Ormož, Razkrižje, Gibina in Petišovci ter dva železniška prehoda v Središču ob Dravi in Lendavi. Za potrebe na južni meji je bilo potrebno v kratkem času zagotoviti 43 delavcev. Še več dela je bilo po 1. novembru 1991, ko so začeli evidentirati promet prek mejnih prehodov in so morali imeti avtobusi in tovorna vozila ob prestopu meje ustrezne dovolilnice za vstop v državo Slovenijo. Za izvajanje carinskih postopkov so še nekaj časa uporabljali stare carinske obrazce in pečate, zato je bila uvedba novih pečatov in novih klesč za plombiranje za carinike pomemben dogodek.

Pravzaprav so se vsi zapleti in nesoglasja s tedanjim vladom v Beogradu začeli prav zaradi neposlušnosti carinikov. Šele s tem dnevom (8. oktobra) se je lahko ves denar, ki je bil pobran s carinskimi dajatvami ter cestnimi takсами, uradno nakazoval na račun države Slovenije pri SDK-ju. Kdor pobira denar od carin, tisti je pač vladar ali država. Še danes napolnijo s carinskimi dajatvami okrog 15 odstotkov državnega proračuna, toda iz njega ne dobijo niti odstotka denarja. Čeprav je bila carinska služba pri oblikovanju samostojne države pred petimi leti zelo pomembna, pa je še danes – glede na objekte – vse podobno začasni ureditvi. Urejen ni niti mednarodni mejni prehod Dolga vas, kjer se je tovarni promet v obdobju petih let povečal za 7,2-krat in ki je v vseh prometnih programih evropske unije določen kot tisti mejni prehod, ki predstavlja v tranzitnem prometu povezavo med Barcelono in Kijevom. Še huje je na drugih novih mejnih prehodih, kjer so še vedno zaboyniki na osnovi začasnega lokacijskega dovolje-

nja – očitno pa te črne gradnje države in urbanističnega inšpektorja ne motijo, saj jih je postavi-

ki so bila v družbeni (državni) lasti, le mejna točka v Središču ob Dravi bo spremenjena; tukaj se bosta mejni točki v soglasju s Hrvaško zblizali, kajti sedaj je oddaljenost med slovenskimi in hrvaškimi mejnimi objekti 2 tisoč metrov, v tem »brisanem« prostoru pa lahko izgine marsikateri tovarnjak ali traktor, naložen z blagom in živino. Zato vsa tovarna vozila od ene do druge točke spremljajo cariniki z avtomobili.

Tudi gradnja mejnega prehoda Dolga vas poteka počasneje, kot so pričakovali; šele letos bo-

cijskih služb, inšpekcij in špeličije. Vlada naj bi vendarle naročila pri »neke« mariborskem biroju tudi izdelavo idejnega načrta za dokončno rešitev problema Dolge vasi. Vsem je znano, da se tovarni promet čez ta mejni prehod ne bo zmanjšal, najmanj 85 odstotkov tovarnega prometa bo kljub odprtju ceste med Zagrebom in Beogradom še vedno potekalo prek tega mejnega prehoda. Po sedanjih podatkih se promet celo povečuje.

V devetih mesecih lanskega leta je mejo v Dolgi vasi prestopilo 163 tisoč vozil, v enakem obdobju letos pa jo je prestopilo že 185 tisoč. Glede na zmogljivost pa je velik tudi promet na drugih prehodih z južno mejo, tako na primer v Središču zabeležili 64 tisoč vozil, v Petišovcih 10

la prav država. Zdaj naj bi končno uredili vsaj te formalne zadeve, kar je dolžnost Servisa skupnih služb Vlade Republike Slovenije. Lokacije bodo ostale enake, saj so izbrali primerna zemljišča,

do uredili plato, ploščad za tovarna vozila, naslednje leto bodo dozidali sedanji kontrolni objekt, v letu 1998 pa naj bi zgradili skupni gospodarski objekt za potrebe mejnih carinskih in poli-

soč in v Ormožu 11 tisoč. V zdajšnjem letu se nenehno povečuje tudi tovarni promet prek mednarodnega mejnega prehoda v Gornji Radgoni, kjer je mejo prestopilo 34 tisoč vozil.

Stečaji, ki trajajo

- Obrtna zadruga 14. oktober, Gornja Radgona, začetek stečaja 1. 2. 1992
- MA & CO, Podjetje za proizvodnjo in trženje izdelkov iz lesa Ljutomer, začetek stečaja 7. 9. 1992
- Zadržno podjetje Mursko polje Križevci, začetek likvidacije 3. 2. 1993
- Eureco, Podjetje za proizvodnjo reklamnih letakov Murska Sobota, začetek stečaja 5. 4. 1993
- Industrijsko montažno podjetje Blisk Murska Sobota, začetek stečaja 19. 4. 1993
- Elrad Gornja Radgona, začetek stečaja 11. 1. 1994
- Elrad Antene Gornja Radgona, začetek stečaja 11. 4. 1994
- Elrad Kabli Gornja Radgona, začetek stečaja 11. 1. 1994

- Elrad Orodja Gornja Radgona, začetek stečaja 11. 1. 1994
- Elrad Profesionala Gornja Radgona, začetek stečaja 11. 1. 1994
- Kmetijska zadruga Kapela, začetek stečaja 15. 9. 1994
- Beltinka, Tovarna pleten Beltinci, začetek stečaja 18. 8. 1994
- Opekarna Lendava, začetek stečaja 3. 10. 1994
- Gales, Žagarska industrija Radenci, začetek stečaja 16. 3. 1995
- Pan agra, Kovinska industrija Murska Sobota, začetek stečaja 18. 5. 1995
- Tehnostroj, Moderna oprema Ljutomer, začetek stečaja 26. 5. 1995
- Pomurka, Mesna industrija Murska Sobota, začetek stečaja 23. 10. 1995
- Lendavska klet, Vinska družba Lendavske gorice, začetek stečaja 21. 9. 1995
- Kmetijstvo Črnci, začetek stečaja 11. 12. 1995
- Industrija konfekcije Velika Polana, začetek stečaja 16. 1. 1996
- Atlas Murska Sobota, začetek stečaja 12. 10. 1994 ter ponovni vpis 1996
- Pomurka trženje Murska Sobota, začetek stečaja 23. 4. 1996
- Pomgrad Visokogradnje Murska Sobota, začetek stečaja 13. 5. 1996
- Kobitex Kobilje začetek stečaja 3. 6. 1996
- Tam Bus Radgona Gornja Radgona, začetek stečaja 19. 8. 1996.

Regionalni pospeševalni center za razvoj malega gospodarstva

Razvoj z imenom

Še ta mesec bo na steno pred vhodom v prostore Obrtne zbornice Murska Sobota pribita tabla z napisom Regionalni pospeševalni center, d. o. o., Murska Sobota. Na naših straneh smo pred poletjem že objavili napoved, da bo razvojni center za malo gospodarstvo začel s svojim delom septembra, toda sedaj oktobra začasni direktor Anton Balažek pravi: »Še vedno imamo probleme z registracijo. Prejšnji teden smo dobili vabilo s sodišča, naj predložimo dokumente, ki so potrebni, da nas končno registrirajo, da bomo lahko imeli svoj račun in svoj žig.« Čeprav uradno center še ni registriran, pa je s svojim delom že začel.

Regionalni pospeševalni center za razvoj malega gospodarstva v Murski Soboti bo eden od predvidenih štirih poskusnih projektov (še v Trbovljah, Celju, Kranju), ki so nastali z vladnim privoljenjem. Na lanskim decemberski seji je vlada podprla izvedbo lokalno organizirane pospeševalne mreže v malem gospodarstvu. Starševstvo centrov, družb z omejeno odgovornostjo, si bodo delile tako država kot domače institucije, občine in drugi.

Naš razvoj zamišljen v glavah naših ljudi

Gospod Balažek, ali nam s tem ne prinašate stare zgodbe v novem ovju, da bomo spet dobili novo institucijo, ki bo davkoplačevalce stala denar ter nekaterim ljudem prinesla dobro zaposlitev?

»Ne gre za to, da delamo institucijo. Sicer jo delamo, vendar pa bo delovala po projektnem načelu.« K sodelovanju pri izvajanju posameznih projektov bodo povabljeni ljudje z znanjem, ki pa so zaposleni v bankah, na zbornicah ali podjetjih. Z domačim znanjem bi porinili voz razvoja, delo pa bi finančno

podprle država in domače institucije.

Pa bodo ljudje, ki imajo znanje, tega tudi pripravljeni vgraditi v zamišljene razvojne projekte?

»Imam izkušnjo, da so ljudje pripravljeni delati,« je napovedal Anton Balažek. In prvi načrti za izvedbo nekaterih projektov so že na mizi – strategija razvoja malega gospodarstva v Pomurju ter vzpostavitev jamstvenega sklada. Oba projekta sta denašljena že tako daleč, da za njuno izpeljavo pričakujejo sofinanciranje, za prvega iz virov tuje tehnične pomoči in za drugega od ministrstva za gospodarske dejavnosti.

»Vendar ne samo za ta del, da bi pripravljali papirje, ampak tudi za izvedbo ali reševanje konkretnih problemov,« je povedal Anton Balažek. Katerih problemov?

»Problem je prostor. Veliko občin se ukvarja z vprašanjem obrtnih con. Predstavili bomo orodja za pripravo in razvoj ter trženje con. O tem se pogovarjamo v Lendavi in Murski Soboti.

Druge je vprašanje poroštev za mala gospodarstva. Že v prihodnjem letu naj bi poskusno začel delovati garancijski sklad.«

Vimenu decentralizacije

Regionalni center bo moral opraviti tudi naloge, ki jih je naročil državni pospeševalni center, kot je organiziranje in povezovanje svetovalec z licenco na regionalni ravni ter ob projektih razvoja za domači kraj, sestavi pa bodo tudi listo malih podjetij, ki so uspešna in bodo potegnili voz, ter tistih, ki bi ob državni pomoči preživela in uspela. »Če država pomaga velikim sistemom, zakaj ne bi tudi majhnim. To bi bilo logično,« je ob tem razmišljal sogovornik.

Dali bodo tudi ponudbo sklada, da določene stvari za njih servisirajo. Skladu za malo gospodarsko, Tehnološko razvojnemu skladu, z namenom in predlogom, da bi se tudi delovanje

teh centrov decentraliziralo. 2. oktobrom bodo s svojim svetovanjem in pomočjo na voljo vsem občinam, ki se lotevajo razvoja malega gospodarstva. Sedem njih jih bodo s programom delovali, ki se se še niso pridružili, tisti, ki se se niso, pridružijo partnerji. Vse te naloge so si zapisali v svoj načrt dela za prihodnje leto, direktor centra Anton Balažek pa verjame, da bodo uspeli.

Ozirajo pa se tudi po dolgoročnih ciljih, ki naj bi bili v treh letih obsejnejša sodelovanja in izvajanja projektov, ki bodo privedli na osnovi tristranskega sodelovanja med Avstrijo, Slovenijo in Madžarsko (Cross Border in Madžarsko Phare). Trej sklop dolgoročnih nalog pa je pospeševanje podjetništva v regijah. Kromu vsega njimovega dela pa naj bi bila, da razvojni pospeševalni center za malo gospodarstvo sčasoma preneha v razvojno agencijo za Pomurje. MAJDA HORVAT

Nova bencinska črpalka

Čeprav nova bencinska črpalka v Lendavi ob potoku Črnica že deluje kak mesec dni, je bila slovesna otvoritev šele minuli teden. Nova črpalka je seveda velika pridobitev za Lendavo, je 275. črpalka Petrola, gradnja pa je stala okoli 2,5 milijona DEM. V okviru črpalke sta tudi samopostrežna trgovina in avtomatska avtomobilska pralnica. Te dni je bencinska črpalka kar močno zasedena, največ kupcev pa je iz Madžarske in Avstrije. Lendava je dobila prvo bencinsko črpalko vse do današnjih dni brez večjih obnovitvenih del vzdržala vse do leta 1953, ko je bila zamenjana. Te dni so jo namreč porušili, namesto nje pa bo urejena cvetlična greda, saj gre za središče mesta, ki ga je doslej kazila stara črpalka. V lendavski občini imajo bencinsko črpalko v D. Lakošu in Dobrovniku. Predvidena pa je nova bencinska črpalka ob novi obvoznici, ki jo bodo začeli graditi leta 1998. J. D.

Stečaj

Banka nikoli ne izgublja

Iz niza stečajev podjetij, ki so se začeli v prvih devetdesetih letih, smo se lahko naučili vsaj dveje, da postopki trajajo po nekaj let ter da v njih izgubljajo predvsem upniki, ne pa tudi banke.

Stečaji se vrstijo in zgodba se ponavlja. Tudi v stečajnih postopkih novejšega datuma lahko ugotovimo, da zaradi stečaja zadolženo podjetje ne izgublja edinega bank. V svoji premoči ter na drugi strani odvisnosti podjetja, ki se vsaj za nekaj časa podaljšalo življenje, si banka z diktiranjem svojih pogojev ob dajanju posojila dobro postavlja. Posojeni bančni denar, četudi podjetje zdrkne, ni v postopek, je dobro zavarovan, banka ob tem ne izgublja. Zato o stečajih in likvidacijah govori o enakopravnem obravnavanju upnikov in njihovem odplačilu v enakem deležu brez razlik. Toda banke, običajno največji upniki podjetij, svojega denarja že ne prepuščajo načelnemu zakonskemu določilu, ki upnikom zagota-

vija enakopravnost v tem, da so vsi enako tepeni, ter se s svojo terjatvijo ne prepuščajo mletju stečajnega postopka.

Zadnji tak zgled, ko je banka zelo dobro zavarovala ves svoj denar, ki ga je posodila podjetju, je stečaj Pomurške družbe Visokogradnje. LB Pomurska banka je prijavila svojo terjatev v višini nekaj manj kot 8 milijonov tolarjev, medtem ko so sto in več milijonov posojila, ki jih je podjetje prejelo od banke, zapisana na drugem mestu. Lani pred poletjem je Pomurska banka za sanacijo družbe odobrila posojilo v višini 120 milijonov tolarjev za dobo petih let in po neugodni obrestni meri. Toda tega posojila med prijavljenimi terjatvami ni, kajti posojilo je takrat najel SGP Pomgrad, holding. Na svoje ime Visokogradnje, zadolžene do vrata in čez ter v sa-

nacijskem postoku, posojila niso mogle dobiti. SGP Pomgrad je najel tudi posojilo za asfaltno bazo in hkrati s svojim premoženjem jamčil za njegovo odplačilo. Zato med terjatvami banke do družbe Visokogradnje tudi ni tega zneska. Skrit je v terjatvi SGP Pomgrada Murska Sobota, d. o. o., v znesku 167,7 milijona tolarjev. Toda stečajni upravitelj je, sklicujoč se na

433. člen Zakona o gospodarskih družbah (družbenik, ki je v času, ko bi družbeniki kot dobri gospodarstveniki morali zagotoviti družbi lastni kapital, namesto tega družbi dali posojilo, ne more proti družbi uveljavljati zahtevka za vračilo posojila v stečajnem postopku ali v postopku prisilne poravnave), to njihovo terjatev priznal le v višini nekaj več kot 4 milijone tolarjev. Povrh pa svojih terjatev iz naslova notranje zadolženosti nista dobili v celoti priznani tudi drgi dve družbi Armirani betonski izdelki. Nizkogradnje

imajo priznanih 35 milijonov ter Armirani betonski izdelki 32 milijonov terjatev. Če sedaj seštevamo milijone obveznosti do banke, ki so ob stečaju Visokogradnji obviseli na družbi SGP Pomgrad, in če k temu dodamo dolg, ki je ostal za plačilo banki še iz prvega stečaja Pomgrada, potem lahko ugotovimo, da na SGP Pomgradu že v celoti »sedi« banka.

Razmišljamo lahko, da je vodstvo SGP Pomgrada pričakovalo, da bo v stečajnem postopku dobilo priznano svojo terjatev in ob tem načrtovalo, da bi bili ob prodaji stečajnega dolžnika interesent za odkup. Dejavnost Visokogradnje je namreč takšna, da z dejavnostmi v preostalih dveh družbah zaokrožuje proizvodni proces. In kako se bodo odločali sedaj, ker jim je stečajni upravitelj preprekel tako visok znesek njihove terjatve? Načrti se bodo morali spremeniti, saj se bo najprej treba dogovarjati z banko. MAJDA HORVAT

Slovensko gospodarstvo v Romuniji Prva predstavitev

Lenarškemu podjetju Trgoprevoz bodo kmalu sledila druga slovenska podjetja in povečala sodelovanje z romunskimi podjetji

Od 7. do 12. oktobra poteka v Bukarešti Mednarodni sejem TIB, na katerem se bo letos prvič predstavilo tudi slovensko gospodarstvo. Če doslej ni bilo večjega zanimanja za sodelovanje z romunskim gospodarstvom, pa so očitno slovenska podjetja vendarle odkrila - veliko zaslug ima vztrajnost lenarškega Trgoprevoza, ki je že pred šestimi leti navezal stike z UTB-jem iz Braslova -, da je takšno slovensko-romunsko sodelovanje lahko v obojestransko korist. In navsezadnje: če so za sodelovanje zainteresirana številna nemška, avstrijska, francoska in italijanska podjetja z dražimi izdelki, ni razloga, da ne bi našli tržne luknje tudi za slovensko blago. Seveda pa so osnova večjega sodelovanja podpisani meddržavni sporazumi.

Z vladnega urada za informiranje so sporočili, da spada predstavitev v Bukarešti v okvir letošnjih nacionalnih predstavitev iz skupnega programa Gospodarske zbornice Slovenije ter ministrstva za ekonomske odnose in razvoj. Slovensko gospodarstvo bo zastopalo devet podjetij, in sicer Intra, Lož, Unior, Donit, Šampionka, Soča, Sava, Juteks in Jars, slovensko delegacijo pa bo vodila državna sekretarka Vojka Ravbar, ki je hkrati tudi predsednica mešane slovensko-romunske komisije. Srečali se bodo z romunskim ministrom za trgovino Danom Ioanom Popescuom, sestala pa se bo tudi mešana slovensko-romunska komisija za gospodarsko sodelovanje, ki bo usklajevala sporazum o listi kmetijskih in industrijskih proizvodov, ki bodo sestavni del sporazuma o pristopu Romunije k CEFTI. Osrednji dogodek bo poslovna konferenca, na kateri bodo predstavniki iz Slovenije zainteresiranim podjetnikom iz Romunije pojasnili, kako poslovati s Slovenijo.

Blagovna menjava med državama doslej ni bila velika; lani je dosegla kvečjemu 54 milijonov dolarjev, in to je v primerjavi s prejšnjimi leti kar velik porast. Od tega je Slovenija izvozila v Romunijo blago v vrednosti 21 milijonov dolarjev, Romunija pa v Slovenijo blago v vrednosti 33 milijonov dolarjev. Slovenija je na romunski trg doslej izvažala največ zdravila, televizijske sprejemnike, električne akumulatore, časopisni papir, papir in karton ter mesne izdelke. Glavni izvozniki so bili Krka, Trgoprevoz Lenart, Elektronika Velenje, Monteko Šmarje, Lek ter Videm Krško. Iz Romunije pa smo največ uvažali aciklični alkohol, traktorje, olja, pridobljena iz nafte in bitumna, surov aluminij, lupinasto sadje in surove kože, glavni slovenski uvozniki pa so bili Kemiplas Dekani, Petrol Trgovina, Tregoprevoz Lenart, Helios - Poslovne storitve Količev, Impol Slovenska Bistrica ter Industrija usnja Vrhnika.

Glavna ovira večjega tržnega sodelovanja je oddaljenost trgov in problem s plačevanjem. V Romuniji delujeta dve mešani slovensko-romunski podjetji. V Sloveniji pa je ustanovljeno le eno mešano podjetje Trgoprevoza Lenart in romunskega podjetja Tractorul UTB. Kakorkoli se bere kot neverjetno: Slovenija in Romunija sta že podpisali sporazume o sodelovanju v kulturi, gospodarstvu in mednarodnem prometu, ni pa še sporazuma (je pa v pripravi) s področja proste trgovine, o izogibanju dvojnih obdavčitev ter o sodelovanju pri boju proti terorizmu in organiziranemu kriminalu.

Slovensko gospodarstvo vidi največ možnosti za razširitev sodelovanja pri dodelavnih in predelavnih poslih, skupnem nastopanju na tretjih trgih ter sodelovanju v kmetijstvu, prehrabi in industriji, strojogradnji ter proizvodnji transportnih sredstev.

Menda pa slovenske izvoznike zanima tudi investicijsko sodelovanje pri prenosu tehnologije v kmetijstvu in prehrabi in industriji, kajti prav slaba opremljenost za hlajenje, transport in predelavo je najslabša točka romunske kmetijske proizvodnje.

BERNARDA B. PEČEK

4. Gost tur

Štajerska turistična naveza

Od ponedeljka do sobote, 12. oktobra, poteka na začasnem sejmišču ob dvorani Tabor v Mariboru mednarodni sejem gostinstva in turizma

Gostinstvo-turistični sejem, ki so ga v ponedeljek, 7. oktobra, odprli v Mariboru, sejejo nekateri med najpomembnejše tovrstne prireditve v Sloveniji. Lani se ostali brez podpore gostinstvo-turističnega zbora, saj se je celovsko združenje odločilo, da bo ponovno samostojno organiziralo svoje prireditve, torej ločeno od komercialnega sejemkega dogajanja. Letošnji razstavljalci in organizatorji sejma pa napovedujejo, da bodo kmalu ostali tudi brez drugih gostinstvo-turističnih delavcev, če v prihodnje ne bo novega razstavišča, saj je v Mariboru nova razstavna dvorana več kot potrebna. Dejstvo je namreč, da sejem pod sotori ni pravi sejem, še najmanj pa je takšen način predstavljanja gostinstva za prireditve, ki naj bi predstavljala kakovost slovenske gostinske in turistične ponudbe.

Organizator sejemske prireditve na območju 30 tisoč kvadratnih metrov ob dvorani Tabor je podjetje Sejmar, ki je uprsko zbrati čez tisoč večjih ali manjših razstavljalcev. Sejem je odprl minister za gospodarstvo Meša Pleterski, navzoče na otvoritvenem slovesnosti pa je pozdravil tudi mariborski župan Alojz Križman, ki je dejal, da se Maribor prav skozi gostinstvo dejavnost prebujajo iz dolgotrajne zastonosti in da dojemajo globlji premiki, ki so se zgodili v minulem obdobju; ovira pri nadaljnjem razvoju Maribora in drugih mest pa je pomanjkljiva centralizacija. Med sejemom so organizirali kar 21 strokovnih posvetov, sestankov in okroglih miz (ki so prej slabo kot do sedaj potekali), na dveh odrih pa se bo predstavilo kar 1000 članov glavnih slovenskih in dramskih sku-

šnjega sejma pa bo »gastro šov«, ki bo vrhunska predstavitev hladno-toplega bifeja in paša za oči, tudi zaradi napovedane udeležbe »nevsakdanjih« ljudi.

Mariborskemu Sejmju je pri realizaciji sejemskega programa pomagalo kar nekaj pomembnih združenj in ministrstev, tako na primer imajo vso podporo Turistične zveze Slovenije, Ministrstva za gospodarske dejavnosti in državnega sekretarja Petra Vsenjaka, ki je po rodu s Ptujja, Ministrstva za okolje in prostor, Gospodarske zbornice, sekcij Obrt-

pin. Kot zelo pomembno napovedujejo turistično borzo (v četrtek, 10. oktobra), za katero se je prijavilo 54 ponudnikov, posebnost leto-

Gostinci - komunalna

Cigave so javne površine?

Občine so s sprejetjem odlokov o komunalnih taksah začele zaračunavati svoj delež, na katerega se bodo morali občani in podjetja hočeš nočeš navaditi

Majhna občina je draga, občane, ki živijo v mali občini, stane njeno upravljanje več kot občane velike občine. Logično in enostavno. Manj ljudi, manj zbiranje odpadkov, manj čiščenje, manj odlokov, manj prejetih seštevov, manj denar za vse potrebe upravne enote ali skupnosti, najsi bo to majhna ali velika občina. Zato čisto resnične stroške občin spoznavamo, ko bodo komunalne funkcije komunalno uređivajo, informacijsko mrežo, stanovanjskimi in komunalnimi službami, skrbijo za zdravstveno varstvo, infrastrukturo in podobnim.

Prvi inšpekcijski pregled občin, ki so občani nekaterih občin, odloki so bili sprejeti šele v minuli meseci, zato marsikdo s komunalno takso nima izkušenj. Komunalna taksa - komunalna taksa je komunalna taksa, ki jo plačujejo občani, ki imajo v občini stalno prebivališče, in ki jo plačujejo tudi tisti, ki imajo v občini le letno prebivališče. Komunalna taksa je komunalna taksa, ki jo plačujejo občani, ki imajo v občini stalno prebivališče, in ki jo plačujejo tudi tisti, ki imajo v občini le letno prebivališče. Komunalna taksa je komunalna taksa, ki jo plačujejo občani, ki imajo v občini stalno prebivališče, in ki jo plačujejo tudi tisti, ki imajo v občini le letno prebivališče.

stanji pred Zvezdo le rekodaj v celoti zasledene; takrat v poletnih tednih, ko bi pa bile, pa so lokalne zapirali - torej so gostinci res izrabljali javno površino v dnevnem času, torej takrat, ko je res namenjena občanom in njihovim potrebam in opravi v mestnem središču. V večernih urah, ko so ulice prazne in bi prostor lahko izkoristili v gostinske namene, pa so bile luči ugasnjene. Toda na to pripombo bodo gostinci odgovorili: nimamo dovoljenja inšpekcijskih služb za podaljšanje delovnega časa! Prav taiste inšpekcijske službe so jim poslale odločbo, da ne smejo več opravljati gostinske ponudbe na terasi.

Je prostor pred Zvezdo javna površina ali gostinska terasa? Najprej je bila del hotela Dobray in urejena za gostinsko teraso. Potem je posta-

la del mestnega središča, v zadnjih letih ga je začelo gostinstvo podjetje spet urejati kot del celostne gostinske ponudbe. Toda ceprav je Zvezda teraso uredila, tiakovala, osvetlila, je

So gostinci Zvezde mize na terasi pod kostanji to jesen pospravili za vedno?

po katastrskih podatkih to še vedno javna površina. Občina je podjetju poslala račun za komunalno takso, ker koristi javno površino v pridobitniške namene. Gostinci so v zame-

no zagrozili, da pred Zvezdo ne bo več teras! Bo Murska Sobota za kaj prikrasana? Ne. Kdor pozna gostinstvo, ve, da bodo praznino zaradi ukinitve Zvezdinega vrta takoj zapolnili drugi gostinci in uredili terase ali poletni vrt, ki je v poletnih mesecih največ priljubljen, tudi pomanjkanje odprtih lokalov po 22. uri so nekateri manjši gostinci s pridom izkoristili. Torej bodo gostinci Zvezde škodili sami sebi, razen če se jim ne bo bolj splačalo, da sploh ne bodo imeli vrta in se bodo izognili komunalni taksi. Vrt lahko

uredijo na svojem zemljišču za hotelom, kjer imajo danes parkirišča.

Po izjavi direktorja na vrtu niti ni bilo tolikšnega prometa, da bi lahko plačali 1,2 milijona komunalne tekse za čas koriščenja javne površine v poletnih mesecih, zato je boljše, da vrta sploh nimajo. Morebiti pa bi drugi gostinec dosegel večji promet in bi bil sposoben plačati takso? To se seveda ne bo zgodilo, zato ostanimo kar v realnih »soboških« okvirih. Pri Zvezdi se strinjajo, da nekaj plačajo, toda izračun je previsok.

Pristojni za komunalne zadeve v Občini Murska Sobota so povedali, da zaenkrat še niso dobili nobene pritožbe, na katero, resnici na ljubo, čakajo. Zavedajo se, da je Zvezda vložila svoja sredstva v ureditev terase oziroma javne mestne površine, zato bi ji znižali znesek za takso. Toda podatkov o njenem vložku nimajo.

Torej: vse se lahko uredi, če se ljudje znajo pogovoriti. Glede na to, da je družba Diana - Zvezda kar pomembna gostinstvo-turistična družba v Občini Murska Sobota, bi bilo v njenem odnosu vse drugo bolj zaželeno kot spor.

BERNARDA B. PEČEK
FOTO: JURE ZAUNEKER

Sociala, šolstvo, zdravstvo

Aktivnosti Zavoda RS za šolstvo pri kurikularni prenovi

Analize, poskusni programi ...

Nedvomno imajo prav tisti, ki se jim zdi pojem kurikularna prenova vzgoje in izobraževanja preveč učen, tuj, zavir ... Kljub temu pa je v zadnjem času vse pogostejše na »jedilnikih« v strokovnih šolskih krogih in nekako že prodira v ušesa tudi vzgojiteljem v vrtcih ter učiteljem v osnovnih in srednjih šolah. Gre pa predvsem za proces prenavljanja učnih načrtov ter s tem tudi učnih vsebin oziroma predmetnikov.

Vsekakor je skrajni čas za kurikularno prenovu našega vzgojno-izobraževalnega sistema, saj je v njem preveč starih in neustreznih vsebin, poleg tega pa so predmetniki prenatrpani, da le kaj. Slovenski šolski minister Slavko Gaber je svojčas izjavil, da bi brez škode lahko črtali iz predmetnikov najmanj 20 odstotkov učnih vsebin. Bati pa se je, da bodo v zvezi s »črtanjem« križi in težave, saj vsaka skupina posameznega predmetnega področja misli, da je vse pomembno. Nekateri bi vsebino »svojih« predmetov celo še razširili. Kurikularne komisije – ustanovili so jih 25 – bodo imele zato pri sestavi predmetnih katalogov dokaj težko nalogo. Delo na tem področju je šele začetku.

Kot nam je povedal direktor Zavoda RS za šolstvo Ivan Lorenčič, so do konca septembra potekale aktivnosti predvsem za vrtce, osnovne in srednje šole. Za vrtce sta bili narejeni dve obsežni analizi – o stanju v vrtcih in mednarodni primerjavi naših vrtcev z evropskimi ter drugod po svetu. Obe analizi bosta v veliko pomoč pri sprejemanju končnih odločitev. Za osnovne šole je končana analiza poučevanja tujih jezikov, opisnega ocenjevanja, integriranega pouka, interesnih dejavnosti idr. V srednjem šolstvu pa potekajo aktivnosti predvsem na dveh področjih – pri pripravi nekaterih analiz za kurikularno komisijo za gimnazije, od katerih je še zlasti pomembna problemsko zastavljena študija obremenjenosti gimnazijskih učencev, ter pri uvanjanju in spremljanju eksperimentalnega programa strokovnih gimnazij (strojne, elektro, ekonomske), glasbene gimnazije in klasične gimnazije, ki poteka na 10 šolah v Sloveniji. Za vse programe je bila že opravljena racionalna evalvacija (strokovna presoja), v kateri so sodelovali strokovnjaki s fakultet, nekaterih šol in svetovalci Zavoda RS za šolstvo. Osnovna ugotovitev je bila, da so programi ustrezni, kljub vsemu pa bodo potrebne nekatere spremembe.

Upajmo, da bo proces kurikularne prenove skupaj z novo šolsko zakonodajo, ki bo v celoti začela veljati leta 2001, zares prinesel boljše čase za malčke v vrtcih ter učence v osnovnih in srednjih šolah kakor tudi za vzgojitelje in učitelje.

J. GRAJ

Iz Gresovščaka

Vrtec na obisku pri gasilcih

Bil je lep sončen dopoldan, ko so se malčki iz vrtca v Gresovščaku s svojimi vzgojiteljicami Bredo in Ingrid podali na obisk k domačim gasilec.

Pričakali so jih Bojan Viher in Martin Stanjko v gasilskih oblekah in s čeladama na glavi, poveljnik mladinske skupine Peter Borko pa jim je pripovedoval, kako največkrat zaradi malomarnosti in nepremišljenosti nastanejo požari ter kako nevarni so zlasti za otroke pa tudi odrasle in živino. Otroci so zelo resno vzeli opozorilo, da se ne smejo igrati z vžigalicami, vžigalniki in gorljivimi tekočinami ter da morajo

Ko bomo veliki, bomo tudi mi nosili gasilske čelade, so rekli malčki iz vrtca v Gresovščaku po obisku pri domačih gasilcih.

takoj poiskati pomoč odraslih, če se kaj vname. Prijazni gasilci so jim seveda razkazali tudi razno opremo in skupaj z otroki so pogasili gorečo gumo v jarku. »Pupmali« so tudi vodo iz ročnega gasilnega aparata (brente) in z vodnim curkom ciljali v steklenico. Kričali so od navdušenja, ko so jo s curkom vode končno zadeli. Preden so se poslovili, so vsi želeli »pomeriti« na svojih glavah tudi gasilske čelade. Vse to je bilo za malčke vsekakor zanimivo, koristno in prijetno. J. G.

Knjiga prim. dr. Jožeta Zadavca Moja vas

Socialno-medicinska podoba nekaterih prekmurskih vasi v 30. letih

V knjigi prim. dr. Jožeta Zadavca je predstavljeno življenje Prekmurcev v tridesetih letih, torej obdobju, ki se ga nekateri najstarejši prebivalci še spominjajo, drugim pa so le medlo v spominu podatki, da je bila takrat revščina, da so bile velike družine, nerazvito kmetijstvo in da so ljudje v tem obdobju množično odhajali na delo v tujino. Knjiga podaja dokaj celostno podobo življenja ljudi na tem prostoru, sliko pokrajine, ljudi, njihovih bivališč in navad.

Avtor se v svojem delu nasloni na raziskavo o zdravstvenih in socialnih razmerah, ki je bila narejena leta 1937, uporabil pa je tudi druge vire in literaturo ter zbrane informacije na terenu. Že v dvajsetih in tridesetih letih tega stoletja so ljudje, ki so se ukvarjali z zdravstvom in socialo, ugotovljali, da so severovzhodne občine v Sloveniji, med katere sta spadali tudi občini Murska Sobota in Dolnja Lendava, v zdravstvenem in socialnem pogledu najbolj oporečne, zaostale in neraziskane. Zato je bila na pobudo Higienskega zavoda Slovenije narejena raziskava v osemnajstih vaseh. desetih v murskosob-

Najpomembnejše ugotovitve raziskve so bile: vasi s katoliškim prebivalstvom so prenaseljene, padec rojstev pri evangeličanih, neurejenost vodotokov in kanalizacije, neurejenost vodnjakov, stranišč in greznic, komasacija posestev, propad žlahtne trte na Goričkem, izumiranje življenja v obmejnem pasu, problematika kolonistov, kako domačini izkoriščajo priiske, razširjenost TBC-ja in malarije v nižinskih predelih Prekmurja, veliko splavov, razširjenost alkoholizma, sezonsko, kulturna zaostalost in njeni vzroki ter zdravstvena neprosvetljenost. V raziskavi so se sicer osredotočili na omenjene

spomenike in razvost oziroma nerazvost kmetijstva v tem obdobju. Nadaljuje z zdravstvenimi razmerami in higieno, povezanostjo in trgovino z drugimi kraji, dejavnostjo cerkve, šolo, pokopališčem. Predstavi tudi pomembne družinske in družbene dogodke, način dedovanja, sezonsko delo, zdravstvo, umrljivost otrok, prehrano, značilnost gospodarskih slopij, kakovost vode, izobraževanje ljudi in drugo.

Prav zaradi bogatstva podatkov je težko narediti obnovo knjige, jo na kratko predsta-

ti so kuhali dva- do trikrat dnevno, pozimi samo dvakrat, ker je bil dan krajši. Kuhala je navadno gospodinja ali stara mati. Može

Naslovna stran knjige

viti v nekaj besedah. Izberemo pa lahko nekaj značilnih odlomkov. Tako je denimo o hišah v Bratoncih zapisano: »Hiše in gospodarska poslopja so bila pod isto streho. Tloris objektov je bil na ključ. Dvorišča so bila navadno pretesna, na njih so bili premalo oddaljeni vodnjaki, gnojišča in svinjaki ... Prav tako je imela vsaka hiša svoj vodnjak, globok 2 do 4 m. Voda v njih je bila mehka, toda okusna. Ob dežju so se napolnili z vodo. Tudi v največji suši niso presahnil.« O življenju v Kušanovcih pa je med drugim zapisano: »Hrana je bila enostavna, vegetarijanska. Meso so uživali v glavnem pozimi. Pole-

so imeli opravka z živino. Na polju so delali vsi, tudi otroci ... Običajno so pekli črni rženi kruh, redkeje koruznega. Bei kruh in pogache so pekli ob praznikih ali večjih opravilih doma in na polju.« O razmerah v Turnišču pa je zapisano: »Posebnost vasi so bili čevljarji, leta 1937 je bilo v vasi kar 47 čevljarških mojstrov, ki so imeli svoje delavnice ter dva ali tri pomočnike oziroma vajence ... Delavnice, ki so bile skrajno nehygienične, temne in temne, so bile nesterilne, od kod se je širila jetika. Največji zdravstveni problem v vasi je bila tuberkuloza, ki je je bilo tukaj več kot v drugih prekmur-

skih vaseh.«

Avtor knjige ugotavlja, da so danes, po 60 letih, razmere v vaseh bistveno drugačne. Iz opisane nega pa izhaja zakonitost, da so tugebe, ki spremljajo človeški rod skozi zgodovino, bolj ali manj enake, spreminja se le njihova intenzivnost, ki je določena časovno, družbeno, ekonomsko in politično.

Jože Gaber

»Mašin« na Goričkem

škem in osmih v dolnjelendavskem srezu. Raziskali so vasi Benica, Bratonci, Dolgošaške Gorice, Dolič, Domanjševci, Križevci, Krog, Kušanovci, Melinci, Motovileci, Murski Črnci, Kolonija Pince, Srednja Bistrica, Tišina, Turnišče, Vanča vas, Velika Polana in Vidonci. V raziskavi so sodelovali študentje, župniki, učitelji, zdravniki in napredni kmetje.

vasi, opaziti pa je že precejšnjo povezanost in soodvisnost krajev, predvsem na področju šolstva in zdravstva.

V knjigi Moja vas Zadavec najprej predstavi posamezno vas v tistem obdobju, njeno prometno povezanost, značilno rastlinstvo in zgodovino kraja, kjer so marsikje vključeni podatki tudi iz 12. in 13. stoletja pa vse do leta 1937. Predstavi pa tudi zgodovinske

navadno pretesna, na njih so bili premalo oddaljeni vodnjaki, gnojišča in svinjaki ... Prav tako je imela vsaka hiša svoj vodnjak, globok 2 do 4 m. Voda v njih je bila mehka, toda okusna. Ob dežju so se napolnili z vodo. Tudi v največji suši niso presahnil.« O življenju v Kušanovcih pa je med drugim zapisano: »Hrana je bila enostavna, vegetarijanska. Meso so uživali v glavnem pozimi. Pole-

»Otrokom najboljša igrišča in igrala«

Prvi teden v oktobru je vsako leto posvečen otrokom.

Pa res le ta teden?

Morda za nekatere, ki so jim otroci že odrasli, za medije, ki spremljajo aktualne dogodke, ter za tiste, ki take datume spremljajo prek časopisa.

Za vrtec, vzgojiteljice, otroke in starše je teden otroka nekaj več.

Upam si trditi, da je vrtec javna ustanova, ki posveča otrokom in staršem svojo pozornost vse leto. Vrtec ima pedagoško-psihološko vlogo pri razvoju otroka in pomembno mesto pri individualnem in socialnem razvoju. Prizadeva si, da otrokom pomaga pri vraščanju v okolje, omogoča jim, da živijo v urejenem okolju ter zadovoljujejo svoje osnovne potrebe in da so dejavni. Vzgojno delo poteka načrtno in sistematično in obsega celosten razvoj otroka.

Za Vzgojno-varstveni zavod M. Sobota, enota Štefana Kovača lahko s gotovostjo trdim, da se za uresničevanje teh ciljev zelo trudi, če nam to uspeva, pa bodo povedali starši in drugi, ki jih seznanjamo z našimi programi, željami in potrebami.

Navezala bi se na trditev, ki sem jo zapisala, »otrokom pomagamo pri vraščanju v okolje«. Okolje, bolje rečeno igrišče našega vrtca v enoti Št. Kovača ni bilo najlepše, bilo je dotrajano zaradi obiskovalcev, ki so vrtec že prerasli, zato smo že v lanskem letu začeli s preurejanjem in prenovitvenimi deli. Ker pa to veliko stane, ne bo šlo brez pomoči strokovnih delavcev za naše področje pri ustanovitvi Mestni občini M. Sobota, vodstvu občine in vodstvu vrtca.

V tem šolskem letu bomo z deli nadaljevali in upamo, da jih bomo uspešno končali. Z željo, uresničiti geslo »OTROKOM najboljša igrišča in igrala« ne le v naši enoti, temveč tudi v drugih enotah, ki so pod upravo našega vrtca.

Na urejenih igriščih bomo tudi veliko lažje izvajali našo prioritarno nalogo »NARAVA IN ŠPORT«, ki smo si jo v tem šolskem letu zadali vzgojitelji za otroke in starše.

Otroci bodo:

- neposredno opazovali in spoznavali različne športe,
- šport hodo podoživljali prek vseh vzgojnih področij,
- starše bomo sproti obveščali in osveščali o pomembnosti športne vzgoje na prostem (skupne igre).

- vzgojiteljice bodo posebno skrb

posvečale organizaciji športnih srečanj otrok in staršev (izlet, koleksiranje, pletanje, sankanje ipd.).

Rada bi se zahvalila Mestni občini M. Sobota za finančno podporo pri nakupu igral, vsem staršem, ki so k temu kakorkoli pripomogli, in ne nazadnje naši ravnateljici g. Lidiji Godec, ki se je za to veliko trudila.

Trudimo se skupaj še naprej v letošnjem letu opremimo še druga igrišča vrtcev v M. Soboti. Otrok v vrtec preživijo večino svojega časa spoznajo nove prijatelje, se učijo kako prijateljstvo ohraniti in kaj pomeni biti velik in odrasel.

Omogočimo jim zdravo in rastočo bano rast.

Mira SOMEN

Spoštovana gospa Eleonora WHITE!

Dovolite mi, da se Vam javno zahvalim za Vaš denarni spevek, s katerim ste omogočili nakup monitorja HEWLETT PACKARD za potrebe našega Otroškega oddelka. Kot sem Vam obljubil ob prevzemu čeka za 7.541 US dolarjev, smo denar namenili za nakup aparata za nadziranje življenjskih funkcij ogroženih dojenčkov. Ta že nekaj časa dobro rabi svojemu namenu.

Ob tem, ko se zahvaljujem Vam, ki ste skrbeli za zbiranje denarja, Vas prosim, da mojo zahvalo prenesete vsem slovenskim rojakom v daljni Avstraliji, ki so darovali v ta fond. Veseli me spoznanje, da se še najdejo ljudje dobrega srca, ki so pripravljeni pomagati. Posebno še, če prihajajo iz dežele, ki je tako daleč od Slovenije.

Iskrena hvala!

V. d. direktorja Splošne bolnišnice Murska Sobota, Anton TRČEK, dr. med., spec.

Adijo Razkrižje, Veržej ...

Vse srečo pri ločitvi za novi občini lahko zaželimo Ljutomerčani KS Razkrižje in KS Veržej po četrtkovem nadaljevanju občinske seje. Tola, ali so svetniki, ki so sprejeli pobudo za izločitev delov občine v novi občini, niso pa pripravili Državnemu zboru argumentirati pobude, razmišljajo v skladu z zakonom?

Županov govor

Ljutomerski župan L. Bratuša se je zavzel za integriteto sedanje občine, kot razloge pa navedel transparentnost občine v vsej njeni velikosti in njeno moč v starih okvirih z vidika razvoja na področju ekologije, infrastrukture in gospodarstva, »saj je pri dogovarjanju med občinami skrajna nemogoče doseči soglasje. In nenazadnje bi bilo dogovarjanje med Prekijo in Prekmurjem bistveno drugačno«. Kot argument je navedel tudi skrb ljutomerske občine za posamezne krajevne skupnosti, na koncu pa je

povedal: »Če katera KS tako težko prenaša življenje v občini, če je kateri tako grozno, ji tukajšnji župan izločitve ne bo onemogočil; verjamem, da tudi OS ne ...«. Nenazadnje je pohvalil tudi »zelo korekten in pragmatičen« odnos s Hrvati, kar pomeni, da bi bilo Razkrižjem bolje v Ljutomeru kot samostojni navezi. Na koncu pa je dodal: »Tudi če bodo posamezniki v Državnem zboru zlobirali posamezne nove občine, za to ne bo zamere v Ljutomeru«.

Jah, ne glede na to, ali verjamete v skupni blagor ljutomerske občine (problem vrtnice, plinifika-

cije, mestne hiše, sofinanciranja električnega razdelilca za OMV, odlagališča smeti, tovarne za smeti, INPO-ja, TURRIH-na, problem skladov in nezaposlenosti) in ne glede na to, ali verjamete, da se človek lahko hkrati zavzema za integriteto občine in za odcepitev, je očitno, da so pobudniki izločitve dobili županov blago.

Manj srečno so sijali svetniški obrazi, ko so debatirali o spremembi gradiva, v katerem KS Razkrižje utemeljuje pobudo za odcepitev. Tako so predlagali, da sprejmejo pobudo za ustanovitev novih občin, zavrnejo pa gradivo, zaradi nič kaj hvalospesnih besed na račun ljutomerske občine. Sprejmo gradivo so torej nekateri poskušali razglasiti za neresnično, nekate-

ri pa so hoteli kar razpravljati, kaj je povzročilo, da KS hočeta iti po svoje, ter vlekli vzporednice z italijanskim Scalfarom in Bossi-jevo Padanijo. No, na predloge o tem, ali sprejmejo samo pobudo ali samo gradivo, so na dan privlekli zakonske akte, po katerih je občinski svet, ki sprejme pobudo za izločitev delov občin, Državnemu zboru dolžan ("mora") utemeljiti pobudo. Kljub temu so sprejeli sklep, da podpirajo pobudo za ustanovitev novih občin Razkrižje in Veržej, vendar s tem, da krajevni organi nadaljujejo s postopki za ustanovitev občin. Torej, enako bi se zgodilo, če bi pobudo zavrnil. Bi jo torej morali zavrniti, da bi ravnali v skladu z zakoni?

A. POTOČNIK

Predlogi za ustanovitev občin in druge teritorialne spremembe (3)

Pri Gradu zadovoljstvo zaradi poprave krivice

Komisija Državnega zbora za lokalno samoupravo je že sprejela odločitev, po kateri med drugim Krajevna skupnost Grad izpolnjuje formalne zakonske pogoje za ustanovitev lastne občine

S tem se bodo izpolnile želje ljudi za ustanovitev samostojne občine pri Gradu na Goričkem, ki sedaj spada k Občini Kuzma. Prva pobuda za odcepitev je bila dana že 9. novembra 1994, saj so se krajin grške krajevne skupnosti na referendumu odločili za svojo občino. O tem so podrobneje seznanili tudi državni zbor in nekatere poslance ter ustrezno vladno službo. Prepričani so bili namreč, da izpolnjujejo zahtevane pogoje, zato so z velikim pričakovanjem čakali na sprejetje zakona o ustanovitvi novih občin. Zanimivo je, da je Občinski svet Občine Kuzma na seji, ki je bila 9. marca 1995, sprejel sklep, da se začne postopek za razdružitve v dve samostojni občini, in sicer Grad in Kuzma.

Takoj po veljavnosti omenjenega zakona so ponovno sprožili pobudo, saj so že 26. avgusta letos z občine poslali dopis s podrobno obrazložitvijo za možnost ustanovitve lastne občine, s podobnim zahtevkom pa se jim je pridružila tudi Krajevna skupnost Grad. Pri tem so se najbolj oprli na zgodovinske razloge za ustanovitev občine, čeprav nimajo 5.000 prebivalcev, ampak le okrog 3.000.

Nova Občina Grad bi na ta način zajemala celotno Krajevno skupnost Grad z naselji Grad, Dolnji Slaveči, Motovilci, Kruplivnik, Vidonci, Radovci in Kovačevci.

Središče že v srednjem veku

Kot navajajo v predlogu za ustanovitev Občine Grad, je bil kraj Grad (nekoč se je imenoval Gornja Lendava) upravno, sodno in vojaško središče za večji del Prekmurja že v srednjem veku. V tem času je bila Gradu podrejena celo Murska Sobota. Sicer pa se kraj Grad omenja v zgodovinskih listinah že leta 1208, kot trg pa leta 1476. Poleg najboljše zbirke gradov na Slovenskem so tu še trije zgodovinski spomeniki in številne arheološke najdbe. Cerkev, ki spada med najkakovostnejše gotične spomenike Pomurja, je bila prenovljena leta 1956 po zamisli arhitekta Plečnika. Vse do leta 1958 je bil pri Gradu sedež občine, h kateri so spadali kraji iz treh sedanjih občin Puconci, Rogasovci in Kuzma.

V starejši in novejši zgodovini je bil kraj opredeljen kot močno pokrajinsko, vojaško, upravno in sodno središče, kjer so obstajali in so še vedno vsi pomembnejši objekti in ustanove, potrebne za nemoteno delovanje tega kraja.

Grad je največje naselje na Goričkem, ki se je razvilo okrog gradu. Kot trg je omenjen že leta 1478. In prav tu je bilo več stoletij upravno središče Goriškega ter dolgo časa tudi Ravenskega.

»Grad je upravičen do samostojne občine«

Po besedah predsednice Občinskega sveta Občine Kuzma Elizabete Klement je bil Grad določen kot ime in sedež občine v vseh variantah in predlogih za nove občine oziroma pri načrtovanju novih občin, saj izpolnjuje vse pogoje za samostojno občino. »Na območju nove Občine Grad bi živel 3.083 prebivalcev. Zaradi geografskih, obmejnih in zgodovinskih razlogov je zakonsko utemeljena ustanovitev Občine Grad. Občani z območja Krajevne skupnosti Grad so se že na referendumu za ustanovitev občine 29. maja 1994 v veliki večini odločili za samostojno občino z imenom Grad in s sedežem pri Gradu. Tudi na zboru občanov 19. novembra 1995 so se enoglasno izrekli za svojo občino. V odgovoru ustavnega sodišča Krajevni skupnosti Grad je razvidno, da je Grad upravičen do samostojne občine. Zato je Občinski svet Občine Kuzma zaprosil državni zbor, da zaradi vsega navedenega in nepotrebnega trošenja denarja za referendum (ta je že bil pozitivno izglasovan) preskoči predhodni postopek z referendumom ter sprejme zakon, s katerim se ustanovi Občina Grad.«

MILAN JERŠE

Iz Mestne občine Murska Sobota

Očiten zaostanek za načrtovanim

Za komunalno infrastrukturo v Mestni občini Murska Sobota so v prvem polletju porabili nekaj čez 67,74 milijona tolarjev ali 17 odsto, na to pa je vplivala predvsem dinamika pogodbenih del, ki jih bodo v glavnem opravili do konca leta. Tako so bile naložbe za oskrbo prebivalstva z vodo realizirane le 12-odstotno. Po drugi strani pa so bili prvotni programi krajevnih skupnosti glede komunalne infrastrukture realizirani že 89-odstotno. Levji delež obveznosti odpade na kanalizacijo (okoli 20,44 milijona SIT), približno 400 tisoč tolarjev pa so porabili za plačilo urejanja odvodnih jaskov v Krajevni skupnosti Nemčevci in za stroške objave razpisa za idejne načrte.

Prav tako je nizek odstotek pri realizaciji programa čiščenja komunalnih odpadkov in čistilne naprave, saj so v ta namen porabili dobrih 29,8 milijona tolarjev oziroma 19 odstotkov predvidenih

letnih finančnih sredstev. Razlogi so v neugodnih vremenskih razmerah in težavah izvajalca del, le-ta so Pomgradove Visokogradnje, ki so v stečajnem postopku. Po najnovejših zagotovi-

lih dela sedaj potekajo normalno in bo naložba končana do konca novembra. Tudi s programom geotermije in plinifikacije zaostajajo. Samo izvajanje del na geotermiji se še ni začelo, glede plinifikacije pa so avgusta izvedli anketo o primernosti le-te v mestni občini.

Za obnovo cest in prometno ureditev v krajevnih skupnostih so v prvem polletju porabili le 14 odstotkov načrtovanih sredstev ali nekaj čez 6,37 milijona tolarjev, in to za gradnjo ceste Murska Sobota-Markišavci, za

MILAN JERŠE

Občinski svet Gornji Petrovci Brez naključij!

Člani Občinskega sveta Občine Gornji Petrovci so na nedavni seji enoglasno obravnavali predlog pravilnika o financiranju in subvencijah za pospeševanje proizvodnje hrane v drugem polletju letos. Poudarek je dan na pridelavo jesenske pšenice, pri čemer so se svetniki odločili, da bo repa za kilogram semenske pšenice kar 15 tolarjev.

Poleg tega bodo na voljo še sredstva za analizo zemlje, in sicer 2.800 SIT za posamezno analizo, za apnjenje zemlje 3 tolarje za kilogram, za analizo talne vode 5.500 tolarjev, za ureditev pašnikov 10.000 SIT na hektar, za obnovo travne rase pa 8.000 tolarjev

za hektarsko površino. Potrdili so tudi predlog, po katerem bodo čebelarjem priznali 1.000 tolarjev za panj. Poleg tega bodo podpirali razne dopolnilne dejavnosti in društva.

Glede govedoreje in prašičeje je sprejet sklep o regresiranju 30.000 tolarjev za nakup

plemenske krave in telice, za nakup plemenskega merjasa bodo priznali 15.000 SIT regresa, za brejo mladico 10.000 in za plemensko mladico 5.000 tolarjev. Vse vloge zainteresiranih kmetovalcev bodo najprej obravnavali člani odbora za kmetijstvo.

Petrovska šola v domeni ministrstva

Pozornost so namenili informaciji o problematiki Osnovne šole Gornji Petrovci, ki se vleče že nekaj časa. Po obširni razlagi župana Franca Šlihtberga in predsednika odbora za šolstvo Karla Nemca so svetniki

dobili temeljitejši vpogled v nezavidljiv položaj te šolske ustanove. Med drugim je dogovorjeno, da si bodo predstavniki ministrstva za šolstvo po 15. oktobru ogledali prostore petrovske osnovne šole in se nato odločili za konkretne poteze.

Svetniki Občine Gornji Petrovci so zaenkrat zavrnili predloženo strategijo razvoja Goriškega s poudarkom na razvoju turizma. Menili so namreč, da poznajo premalo konkretnih razlogov za dokončno odločitev o tem programu. Zanj bi kot delež sofinanciranja petrovska občina morala odšteti 300 tisoč tolarjev. Kot je znano, je nosilec tega obsežnega projekta Občina Puconci. Ponovalno pa so obravnavali predlog o ustanovitvi lokalnega podjetniškega centra. Predloga niso podprli, ker so menili, da imajo v tem trenutku premalo konkretnih podatkov. Prižgali pa so zeleno luč za pravilnik o razpisu posojil in regresiranju obrestne mere za gospodarstvo.

MILAN JERŠE

Občina Hodoš - Šalovci

Poleg modernizacije cest še poslovna stavba

Pohvalijo se lahko z zares pestro dejavnostjo - Tesnejši stiki z zdomci v Voralbergu - Razstava mladega likovnika

Pred kratkim je končana posodobitev ceste Hodoš - Domanjševci v dolžini 2,2 kilometra. Dela je izvajalo Cestno podjetje Murska Sobota, ki se računalo 44 milijonov tolarjev. Začela se je modernizacija 1,5 kilometra dolgega cestnega odseka Šalovci - Domanjševci. Predračunska vrednost del, ki jih bodo opravili delavci Cestnega podjetja Murska Sobota, znaša 33 milijonov tolarjev. Pred tem pa je že urejeno dvorišče pred hišo v Domanjševcih. Slo je za tlakovanje in urejanje gred, kar jih je vredno 700 tisočakov.

Tik pred koncem pa je tudi začela poslovne stavbe v Šalovcih, saj računajo, da se bodo poslovni prostori končali do konca oktobra. V gradnjo bodo vključili Panonke, pošta, trgovina, lokal z odpadnim materialom, bife, v gospodarnem delu pa so še neprodaj-

ni poslovni prostori in štiri stanovanja. Investitor te obsežne naložbe je Družba za premičnine in nepremičnine UBK-banke, izvajalec pa gradbeni inženiring Gomboc iz Beltince s kooperanti. Vrednost del ocenjujejo na okrog 1,6 milijona nemških

Medtem je bilo tudi srečanje vodstva občine z našimi delavci na začasnem delu v tujini. Ob tej priložnosti so na pogovorih v Kramarovicah navezali tudi tesnejše oblike sodelovanja s kulturnim društvom Mura iz Voralberga v Avstriji. Zdaj pa se že pripravljajo na vrnitev obiska v sosednji državi konec oktobra ali v začetku novembra. V občinskih prostorih v Šalovcih pa je na ogled razstava slik študenta likovne pedagogike Jožeta Livijena iz Šalovca, ki se predstavlja z motiviravljicami bitij in predmetov iz romskega sveta. Izkupiček od prodaje desetih slik bo namenjen avtorjevemu študiju. In še najnovejše: na področju zaštite načrtujejo nakup sirene za obveščanje in alarmiranje, s katero bodo povezani z regijskim centrom za obveščanje in alarmiranje v Murski Soboti. V ta namen so iz občinske blagajne zagotovili milijon 200 tisoč tolarjev. M. JERŠE

Občina Beltinci

Ob dotacijah še druge potrebe

V Občini Beltinci so sprejeli razdelilnik dotacij posameznim kulturnim društvom za leto 1996. Upoštevajoč pomembnost in dejavnost so največ denarja namenili Kulturno-umetniškemu društvu Beltinci, in sicer 675.000 tolarjev. Sledi KUD Dokležovje (250 tisoč SIT), KUD Izakovci (200 tisoč), nato pa OŠ Beltinci (dodatnih 150 tisočakov). Po 125 tisočakov so namenili KUD-om v Gancanih, Lipi, Lipovcih in Melincih, 75 tisoč je dobil KUD Bratanci, 70 tisoč društvo kmetie, 50.000 SIT Aquila Lipovci, 30 tisočakov pa Kulac Gancani. Omenjene zneske so jim po sklepu občinskih svetnikov nakazali na njihove žiroračune.

Podobne dotacije iz občinske blagajne so zagotovili tudi športnim društvom, kategoriziranim športnikom, za vzdrževanje športnih objektov pa tudi turističnim društvom, medtem ko so denar, predviden za poravnavo članarine Pomurski turistični zvezi, namenili kot pomoč pri registraciji turističnih društev pov-

sod tam, kjer jih še ni. Hkrati naj bi kmalu izdelali tudi evidenco nepremičnin, ki sestavljajo javno infrastrukturo na kulturnem področju. V prvi vrsti gre za tiste nepremičnine, ki so bile družbena lastnina v upravljanju občine ali krajevnih skupnosti. Poleg beltinskega gradu imajo v mislih zlasti vaške domove, o čemer

se bo župan podrobneje dogovoril s predsedniki krajevnih skupnosti v beltinski občini. V beltinski občini pa si tudi prizadevajo, da bi čimprej uredili talno signalizacijo in preverili nosilnost mostov, saj bi se šele potem lahko lažje odločili o posameznih rekonstrukcijah objektov in naprav. Tako bo občinska uprava uredila vertikalno signalizacijo v občini, pri čemer je kritična točka zlasti pri Osnovni šoli Beltinci, kjer naj bi postavili semafor (aktiviranje s pritiskom na gumb). Ugotavljajo, da je talna signalizacija nasploh pomembna, zavzemajo pa se za to, da bi znašala omejitve hitrosti vozil skozi Beltince 50 kilometrov na uro.

M. JERŠE

Kmetijska panorama

Spravilo sladkorne pese ovira slabo vreme

Letos 33 tisoč ton sladkorja

Z večjimi površinami in s predelavo rjavega sladkorja bo tovarna v Ormožu lahko pokrila slovenske potrebe. Letos 7,82 tolarja za kilogram sladkorne pese.

Z začetkom jeseni so pridelovalci sladkorne pese začeli pospravljati letošnji pridelek. Zaradi slabega vremena v drugi polovici septembra se je spravilo začelo nekoliko pozneje, vendar

z njegovim začetkom niso mogli več odlašati. Tudi apneni peč so prižgali nekaj dni pozneje, kot so načrtovali, zdaj pa predelava teče že nekaj časa. Spravilo sladkorne pese pa v zadnjem času ovira slabo vreme, saj so njive ponekod precej razmočene in je strojno spravilo oteženo.

Slovenski pridelovalci bodo morali letos sladkorno peso pospraviti s 6.350 hektarjev polj, po prvih ocenah pa se bo povprečni pridelek gibal med 45 in 47 tonami na hektarju. Kjer so zaščito dobro in pravočasno opravili, je pesa zdrava, vsebnost sladkorja pa ne dosega željene ravni. V tovarni sladkorja v Ormožu pravijo, da naj bi s spravilom sladkorne pese končali v novembru.

do konca novembra pa naj bi bil ves pridelek tudi v tovarni. Načrtujejo, da bodo pridelovalci oddali okoli 290 tisoč ton sladkorne pese, iz katere bodo v tovarni izdelali okoli 33 tisoč ton belega sladkorja, z njim pa bodo pokrili dobro tretjino slovenskih potreb po sladkorju.

V prihodnosti naj bi površine sladkorne pese v Sloveniji še povečali, saj možnosti za to so, za pridelavo pa se zanimajo tudi na nekaterih območjih, kjer pese še ne pridelujejo. Če bi pesi namenili še 2 tisoč hektarjev njiv in nekoliko povečali hektarske prideleke, bi v tovarni lahko izdelali okoli 50 tisoč ton belega sladkorja, saj je za to na voljo dovolj predelovalnih zmogljivosti. Z dodelavo uvoženega rjavega sladkorja bi lahko izdelali še dodatnih 30 tisoč ton sladkorja, s tem pa bi v celoti pokrili slovenske potrebe po sladkorju.

L. KOVAČ

KZ Panonka

V Murški Soboti so za samostojnost

V Panonki se nadaljujejo priprave na občni zbor zadrage, ki bo predvidoma 20. oktobra

Minulo nedeljo se je v Murški Soboti sestal zbor soboške zadrage. Od 286 zadržnikov se jih je sestanaka udeležilo 60. Zbor zadržnikov v Murški Soboti se je pravzaprav začel že pred samo sejo. K vabilu je bila priložena zahteva Aleksandra Harkaia, da se na dnevni red vrstijo tudi predlogi, da se Jožeta Meolica izključi iz zadrage, saj kot soustanovitelj Pomurjskega prasičerejskega združenja, ki ima status zadrage, krši zadržna pravila.

Jože Meolica, sicer predsednik zadrage, je predlog označil za brezpredmeten, saj v 14. členu zadržnih pravil piše, da o izključitvi člana odloča upravni odbor zadrage. Ker Harkai ni popustil - vsem članom zadrage enote je poslal dopis, v katerem je vztrajal pri

svoji zahtevi - so o tem razpravljali, vendar pri točki razno. Večina prisotnih je podprla predsednika Meolica, že nekaj minut prej pa so Harkaia razrešili kot njihovega člana v upravnem odboru Panonke. V njem naj bi še naprej sedelo devet njihovih predstavnikov.

Veliko besed je bilo izrečenih o lanskoletnem in delno letošnjem poslovanju Panonke. Cvetka Uellen iz finančno-računovodske službe je naštetela predvsem veliko števil, ki pa večini niso povedale ničesar, zato je bilo med prisotnimi slišati je negodovanje, češ da gre le za nepotrebnost izgovorov. Zadržnikom je v bolj jasnem jeziku spregovoril vodja zadrage enote Franc Vratarič. Povedal je, da je bila na zadnji dan lanskega leta vrednost premoženja soboške zadrage enote ocenjena na 883 milijone tolarjev, za vse obveznosti pa bi morali odšteti 405 milijone tolarjev. Te številke naj bi dokazovale, da je ob prodaji dela premoženja mogoče splezati na zeleno vejo, seveda kot

samostojna zadruga. O samostojnosti, pa tudi o tem, da se iz enovite zadrage izločijo proizvodne enote sadjarstvo, semenarstvo in Europrodukt, naj bi spregovorili na občnem zboru Panonke.

Ob pogrevanju preteklosti je zadržniki zanimalo, zakaj v zadnjih letih ni bila opravljena revizija poslovanja. Tega niso izvedeli, dobili so le zagotovilo vršilca dolžnosti direktorja Panonke Jožeta Nemeša, da je pogodba o tem že podpisana. Sicer pa je o tem, kako nujno je opraviti revizijo, spregovoril tudi predstavnik podjetja Vitis, ki je pripravilo poročilo o vpogledu v poslovanje. V. d. direktorja Jože Nemeš je povedal, da se je razdolževanje v Panonki le začelo. Delnice Tovarne sladkorja Ormož so prodali za 417 milijonov tolarjev, vendar bo ta denar šel predvsem za poplačilo upnikov. Tako pravega odgovora na vprašanje, kdaj bodo kmetje dobili plačano živino - mnogi čakajo že več kot tri mesece - na nedeljskem sestanku nismo dobili.

SILVA EÖRY

Dan koruze v Rakičanu

Cenejša domača koruza

Tudi za letošnji dan koruze, ki so ga konec prejšnjega tedna pripravili v Rakičanu, bi lahko zapisali, da je uspel in upravičil svoj namen. Kmetijski svetovalec, strokovnjaki, tehnologi s kmetijskih posestev in drugi pridelovalci slovenske koruze so do zadnjega sedeža napolnili dvorano v Srednji kmetijski šoli in prisluhnili izkušnjam s pridelavo koruze v Kmetijski gospodarski zadrugi Rakičan, nič manj pa nista bili zanimivi tudi predavanja o vplivu koruze na prehrano prašičev ter o plevelni flori in herbicidih v koruzi.

Za pridelovalce je seveda najpomembnejša ekonomika pridelave koruze, ki vključuje za letošnjo pridelavo pa je predstavila Mojca Golež s Kmetijskega inštituta Slovenije. Pri pripravi teh izračunov so upoštevali septembrske cene, stroške pridelave pa so pripravili za suho zrno, silirano zrno in koruzno silažo cele rastline. Pri tem so upoštevali intenzivnost pridelave, ki je odvisna od države Evropske unije, to je 8 ton suhega zrna na hektar.

Pod sliko: Udeleženci dneva koruze v Rakičanu so si ogledali pridelavo koruze na njivah Srednje kmetijske šole in makroposkuse na polju Kmetijskega gospodarstva Rakičan. Fotografija: J. ZAUNEKER

Iz analize stroškov pridelovanja koruze je razvidno, da se le-ti gibljejo od 230 tisoč tolarjev na hektar, na enoto pridelka pa ti stroški znašajo pri suhem zrnu 26 tolarjev za kilogram, pri siliranem zrnu 16 tolarjev in pri celi silirani rastlini 5 tolarjev za kilogram. Glede na ceno koruze na trgu in v primerjavi s cenami drugih krmil se letos pridelovanje koruze na trgu plača, saj je po hranilnih vrednostih cena domače koruze za tretjino nižja od krmil.

GLEJ, GLEJ! AVSTRIJCI KOMAJ SEDAJ ZAČENJAJO Z EKOLOŠKIM KMETOVANJEM, KI GA JE ŽE MOJ OČE OPUSTIL.

PA NAJ SE KDO POVE, DA NIJMO V EVROPI!

*GÖTTER

Ekološko kmetijstvo

Kako skuša Avstrija rešiti kmetijstvo?

Kmetijskih pridelkov ni zmeraj lahko prodati, tudi v Evropski uniji ne, majhne kmetije pa postajajo nekonkurenčne in obsojene na propad. Zato je potrebno poiskati na takih kmetijah nove vire dohodka oz. zaslužka. Ena od možnosti je tudi neposredna prodaja kmetijskih pridelkov. Za tovrstni nakup hrane se odločajo predvsem kupci, ki zahtevajo večjo kakovost hrane, ki pa mora biti skoraj izključno pridelana po bioloških metodah.

V Avstriji se je število pridelovalcev, usmerjenih v ekološko pridelavo, v zadnjih treh letih zelo povečalo. Združeni so v združenja, od katerih je po številu članov največje ERNTE, ki prideluje hrano na organsko biološki način. Na Štajerskem ima 2.300 članov (sedem odstotkov kmetij), v vsej Avstriji pa 11.000, leta 1983 pa je šlo le 137 članov. Obstajajo še druga društva: Demeter, katerega člani pridelujejo po biodinamični metodi, in tudi druga, katerim je skupna ekološka pridelava. V Avstriji je 20.000 ekoloških kmetij. Ekološko kmetovanje spodbujata država in EU s subvencijami.

Živila iz ekološke pridelave pod nadzorom

Pridelava in predelava hrane temeljita na sprejetih zakonih in smernicah, katerih osnova je odredba EU 2092/91, smernicah ARGE za biološko kmetijstvo v Avstriji, smernicah združenja (ERNTE, Demeter...) ter drugih pravilnikov za pridelavo, deklariranje in trženje bioživil. Kontrolo opravljajo inšpekcije za ekološko pridelavo (neodvisne, plačane od države in združenja) ter vse druge inšpekcije (tržna, sanitarna, veterinarska...). Za kupca tovrstne izdelke hrane je najpomembnejše, da je hrana redno kontrolirana. Kontrola je edina možnost za ustvarjanje zaupanja pri porabnikih. Če se pridelovalec ne drži predpisanih pravil, ga izključijo iz združenja in mora vrniti vse subvencije za obdobje treh let nazaj.

Kmetija, ki se želi preusmeriti iz konvencionalne pridelave v ekološko, je v prvih dveh letih v t. i. fazi prehoda. Kmetije imajo svetovalce za ekološko pridelavo pri zbornici, v združenju pa svetovalce za trženje in vodje za posamezna področja pridelave. Kot združenje se trudijo obdržati porabnike na eni strani in stike s ministrstvi na drugi.

Ekološke pridelke prodajajo na štiri različne načine:

- neposredno - vinotoči, kjer poleg lastnega vina še lahko prodajajo hrano od drugih registriranih kmetij za ekološko kmetovanje,
- v trgovini na kmetiji - prodajajo pridelke in izdelke (žita, moko, olje...)
- na trgu - kmečka tržnica, na posebno označenem prostoru določene dneve v tednu,
- v supermarketih - (Billa, Spar) poskusno v zadnjem obdobju.

Na avstrijskem Štajerskem v okolici Lipnice smo obiskali nekaj kmetij, ki pridelujejo in prodajajo hrano iz biološke pridelave. Pravijo, da je trg z mlekom in govedino iz ekološke pridelave zasičen, vsega drugega pa je še premalo.

Ekološko zelenjadarstvo

V to smer se je preusmerila tudi družina Robier iz Kaindorfa. Preusmerili so se zato, ker za žita in meso ni bilo več ugodnih cen. Na trgu v Lipnici je bilo zelenjave premalo, tu so videli tržno možnost in se preusmerili. Zaradi širjenja mesta so hleve spremenili v stanovanja, ki jih dajejo v najem, kmetijo pa preselili na polje. Obdelujejo petintrideset hektarjev, in ker je del zemljišč na vodovarstvenem območju (prepovedano gnojenje in škropljenje), so se tudi zato odločili za biološko pridelavo. Redijo trideset krav molznic, za katere pridelujejo hrano na ožjem vodovarstvenem pasu, kjer je dovoljena le setev žit in travno-deteljnih mešanic. Kolobar je pester, kar je bistveno za vse biološke kmetije: pšenica, ječmen, oves, rž, pira, koruza, bob, buče in dvajset različnih vrst zelenjave na površini dveh hektarjev. Zelenjavo prodajajo na trgu ob sredah in sobotah. Kupci si želijo biološko pridelano hrano, zato dosegajo višje cene. Če je vreme ugodno, pridelajo deset odstotkov manj kot s konvencionalno pridelavo. Zelenjavo gnojijo z organskimi gnojili, s kolobarjem in obdelavo pa skrbijo za zdrava in godna tla, da zelenjava lahko čim bolj hitro raste ter je odpornejša in zdrava.

Ekološka prašičereja

Hrana za prašiče mora biti iz ekološke pridelave. Sedaj še lahko kupujejo sojo, v prihodnje pa to ne bo več dovoljeno. Prašiče redijo na slami, v hlevih na globok nastilj, ki morajo imeti izpuste. Prostor za izpuste mora biti enako velik, kot je notranja površina hleva. Na Mossirjevi kmetiji v Lipnici redijo v izmeni sto prašičev. Koljejo vsak prvi in tretji petek v mesecu v lastni klavnici. Prodajajo sveže meso ter suhomesne izdelke in razne namaze (zaseko, ocvirke, jetrni namaž...). Prodajajo neposredno na kmetiji in biovinotoču.

Ekološko poljedelstvo

Za ta način življenja in kmetovanja so se leta 1989 odločili tudi Adlerjevi iz Wildona, čeprav prej niso bili kmetje. Danes obdelujejo dvajset hektarjev zemlje. Pridelke sami predelajo in neposredno na domu prodajajo moko, kosmiče, olje, zdrob iz lastne pridelave in sedmih drugih biopridelovalcev.

Ekološko poljedelstvo temelji na pridelavi številnih vrst poljskih brez uporabe mineralnih gnojil in pripravkov za varstvo rastlin. Za gnojenje uporabljajo rastlinske ostanke in rastline za podor. Pluga ne uporabljajo, rastlinske ostanke plitvo vdolajo v zemljo s stroji za minimalno obdelavo tal. Plevela zatirajo mehansko s posebno brano, imenovano česalo, in z medvrstnimi okopalniki v širokorednih kulturah. Pojav bolezni preprečujejo s širokim in pestrim kolobarjem. Sejejo razna žita - pšenico, rž, ječmen, oves, piro, proso, ajdo, koruzo ter buče, bob, grah, sojo, sončnice. Sejejo stare sorte žit, s katerimi v povprečju dosega štiri tone in pol pridelka na hektar. S škodljivci nimajo težav, ker se s časom vzpostavi biološko ravnotežje. Zanimivo je tudi, da njivske površine nikoli niso prazne, ampak vedno pod zeleno odejo.

Ekološko vinogradništvo

Pridelujejo zlahkne sorte, ki pa morajo biti prilagojene talnim in podnebnim razmeram. Sadijo na nekoliko večjo medvrstno razdaljo in obremenitev grozdja na trs je manjša kot v konvencionalni pridelavi. Pred boleznimi varujejo poljsčine s pripravki, ki jih dovoljujejo smernice za ekološko pridelavo (baker največ dva kg/ha/leto, žveplo, vodno steklo...). Biovino je trenutno tržna niša, ki jo je izkoristila tudi družina Rupp iz Spielfelda. Pridelano vino prodajo doma v biovinotoču. Redijo tudi ovce mlečne pasme in delajo sir. Kruh in suhomesnate izdelke, ki jih ponujajo poleg sira in vina, kupijo na ekoloških kmetijah, članicah združenja Ernte.

Ekološko kmetijstvo je ena od možnosti za ekonomsko preživetje na manjši kmetiji, je tudi način življenja in posebno način trženja kmetijskih pridelkov - neposredna prodaja, brez posrednikov. Pridelava, predelava in prodaja potekajo po predpisanih smernicah in so podvržene redni kontroli (dva- do trikrat na leto). Tovrstno pridelavo spodbujata država in tudi Evropska skupnost s subvencijami. Bistvo ekološke pridelave je, da so pridelovalci organizirani v združenje, imajo skupno blagovno znamko in sistem kontrole. Po njihovih besedah je kontrola nad postopki pridelave bioživil edina možnost za ustvarjanje zaupanja pri kupcih.

Zita FLISAR - NOVAK, dipl. inž. agr.

Pogovor s profesorjem, dipl. inženirjem gradbeništva Sergejem Bubnovom iz Ljubljane

Memento terrae motum

(Spominjaj se potresa)

Potresov reši nas, o Gospod! Tako bi »moral« prositi glede na pogosto majanje zemeljskih tal in njihovih posledic. Oboje se dogaja tudi na območju naše države, četudi ni nujno, da je žarišče potresa pri nas. Pred nekaj dnevi je potres vznemiril prebivalstvo širšega območja Ljubljane, Škofje Loke, Kranja ... Tudi pomurski kraja so na potresnem območju. Se da kaj storiti?

Naš intervjuvanec, univerzitetni profesor in znanstvenik inženir SERGEJ BUBNOV, je kar 50 let svojega življenja posvetil proučevanju potresov. Rodil se je 1914. leta v Petrogradu, diplomiral pa 1939. leta na TF v Beogradu. Delal je na Direkciji jugoslovanskih državnih železnic. V letih 1951-1963 je bil projektant statik in glavni inženir Splošnega projektivnega biroja, nato 10 let direktor Gipposa in do 1979. leta pomočnik sekretarja v republiškem sekretariatu za urbanizem. Od leta 1978 je bil redni profesor za seizmično gradbeništvo na FAGG v Ljubljani. Je vrhunski mednarodni strokovnjak za protipotresno gradbeništvo in kar nekaj let je bil celo predsednik Evropskega združenja za potresno inženirstvo, od katerega je pred dvema letoma prejel častno diplomu za znanstveno delo in pospeševanje sodelovanja med evropskimi znanstveniki. Napisal je več strokovnih člankov, je avtor slovenskega zakona o protipotresni gradnji, pred kratkim pa je pri Mladinski knjigi izdal knjigo Potresi, v kateri je pet poglavij: Gradbeno-tehnična zakonodaja za potresno varno gradnjo, Nauki nekaterih ruskih potresov, Zaščita pred potresi, Po potresu, Potresna varnost v Sloveniji. Nedvomno je vse to zanimiva vsebina tudi za bralce Vestnika, saj so tudi naši kraji na potresnem območju, zato sem ga zaprosil za daljši pogovor.

V Mehiki 10.000 mrtvih

Morda za začetek, kje so bili v novem obdobju najhujši potresi?

V zadnjih 50 letih je bil v Evropi največji potres 26. julija leta 1963 v Skopju, saj je pod ruševinami pokopal več kot 1.000 ljudi. - Leta 1968 je bil hud potres v provinci Khorassan v Iranu: tla so se majala med 31. avgustom in 3. septembrom, nadaljnje afteršoke (poznejši sunki) pa je bilo čutiti celo 15. septembra. Potres je terjal okrog 7.500 žrtev. - V Banjaluki je bil hud potres 26. in 27. oktobra 1969. leta. Oba sunka sta terjala 13 žrtev, ranjenih pa je bilo okrog 1.000 ljudi. - Potresni sunki 6. maja in 11. ter 15. septembra 1976 v Furlaniji so zajeli tudi slovensko Posočje, zlasti so znane posledice v Breginju, kjer so namerili 8,5 MSK stopenj. V takratnih občinah Tolmin in Nova Gorica je bilo porušenih ali poškodovanih 4.978 objektov. - V spominu ostaja tudi potres 15. aprila 1979. leta v Črnogorskem primorju, ki je prizadel površino 5.000 kvadratnih metrov. K sreči je bil epicenter najmočnejšega sunka 20 kilometrov od obale (v morju). Če bi bil na kopnem, bi bilo poškodb in

žrtev veliko veliko več. Potres je terjal 104 življenja, v sosednji Albaniji pa 35. Tedaj so tudi ocenili, da je bilo ranjenih čez 1.000 ljudi. Materialna škoda je bila približno taka kot ob skopskem potresu. - 10. oktobra 1980. leta je potres hudo prizadel alžirsko mesto El Asnam, saj je umrlo več kot 2.500 ljudi, ranjenih je bilo 10.000, brez

porušil 40 naselij. - 17. januarja 1995. leta pa je hud potres prizadel zahodni del Japonske. Škodo so ocenili na 100 milijard dolarjev, terjal pa je več kot 5.000 življenj.

Veliko potresov! Sicer pa jih je menda letno celo milijon, le da jih ljudje ne zaznajo toliko. So potresi res posledica premikanja večjih ali manjših geotektonskih plošč Zemlje in ne božja kazen? Za naš prostor naj bi bili usodni afriška in evroazijska plošča. Prva naj bi pritiskala na drugo. Kaj bi rekli o tem?

Teorijo, da je vsa zemeljska skorja razpokana na nekaj velikih in manjših plošč, ki se medsebojno zelo počasi premikajo, je že 1912. leta postavil nemški geofizik Alfred Wegener, vendar so jo geofiziki šele v zadnjih dvajsetih letih priznali in začeli upoštevati.

Slovenija: potresi do sedme stopnje

Slovenija je torej na potresnem območju. Menda je država na seiz-

Za prebivalstvo na Zemlji je bolj kot magnituda potresa pomembna intenziteta potresa na površju. Merimo jo v stopnjah različnih lestvic intenzitete. Najbolj znane so tri 12-stopenjske: MCS (Mercalli - Cancani - Sieberg), MSK (Medvedev - Sponheuer - Karnik) in MM (Modified - Mercalli). Te lestvice se med seboj le malo razlikujejo. V zadnjih dveh tisočletjih nimamo podatkov o potresih, katerih intenziteta bi bila 12. stopnje.

strehe pa je ostalo 100.000 ljudi. - 23. novembra 1980. leta je potres v Italiji na območju Basilikate zahteval 2.375 žrtev in veliko gmotno škodo. - 19. septembra 1985. leta je bil potres v južnem delu Mehike. Posledice: okrog 10.000 mrtvih, materialna škoda pa bila približno 2 milijardi dolarjev. - V Armeniji je bil potres 7. decembra 1988. Po uradnih podatkih je bilo 24.958 ljudi mrtvih in okrog 14.000 ranjenih. Potres je

mološkem zemljevidu razdeljena od šeste do devete najvišje možne stopnje potresa? Kaj je značilno za posamezne stopnje?

Opisuje jih Medvedev-Sponheuer-Karnikova ali MSK-lestvica. Potres 7. stopnje: precej močan potres. Potres, ki zbudi speče ljudi. Živali so vznemirjene. V večini primerov se stenske ure z nihalom ustavijo. Predmeti, ki niso pritrjeni, se premaknejo. Nezaprta vrata in okna nihajo. Tekočine v odprtih sodih se prelivajo.

Potres 6. stopnje: močan potres. Potres, ki povzroča paniko. Potres občutijo vsi ljudje v hišah in zunaj. Ljudje bežijo iz hiš na ulice. Nekateri izgubljajo ravnotežje. Domače živali bežijo iz hlevov. V več primerih se lomijo sodi in predmeti iz stekla. Manjši zvonovi v cerkvah začnejo zvoniti.

Potres 7. stopnje: zelo močan potres, ki povzroča poškodbe stavb. Ljudje bežijo v paniki. Številni težko lovijo ravnotežje. Potres občutijo tudi ljudje v avtomobilih. Veliki zvonovi zvonijo.

Potres 8. stopnje: rušilni potres, ki povzroča močne poškodbe zgradb, splošni strah in paniko. Potres močno občutijo tudi v avtomobilih. Na drevesih se ponekod lomijo veje. Težje pohištvo se premika in deloma prevrača. Viseči predmeti so delno poškodovani.

Potres 9. stopnje: delno uničujoči potres. Splošna panika. Živali bežijo na vse strani. Nastane velika škoda na pohištvi in stavbah. Potres 10. stopnje: uničujoč potres. Uničenje vseh objektov.

Območje Slovenije je na treh geotektonskih enotah: Dinaridih,

Alpidih in panonskem bazenu, in te so seveda v nenehnem gibanju, zaradi česar je nenehna nevarnost za potresne sunki. Glavnina Prekmurja, razen dela Goriškega, ki meji z Madžarsko, spada v sedmo stopnjo ogroženosti: prav tako Preklja in Slovenske gorice.

Mačke zapuščajo hišo

Znaki, na podlagi katerih smemo sklepati, da bo potres? Je res mogoče napovedati potres po obna-

pricakujemo potres določene jakosti.

Verjetnost potresov na določenem območju? S čim jo »merimo«? Seizmična mikrolokacija?

Verjetnostna (probabilistična) metoda sloni na verjetnostnem računu, ki upošteva razpoložljive podatke o moči in pogostosti potresov na določenem območju, kakor tudi seizmo-tektonske značilnosti tega območja. Izražamo jo v potresni stopnji (intenziteti) za določeno obdobje (na primer 9 stopinj MSK v 500 letih). Seizmična mikrorajonizacija je določanje lokalnih vplivov nosilnih tal (geologija, morfologija) na zmanjšanje ali povečanje potresnih sil.

Kako naj se vede prebivalstvo ob

no gradnjo. Sicer so tudi prejšnji predpisi zahtevali upoštevanje potresnih sil, vendar so bile te zahteve neizvedljive.

Za varnost zidanih stavb je zelo pomembno, da imajo armiranobetonske vezi horizontalne visine stropov in vertikalne na vogalih in na stikih nosilnih zidov.

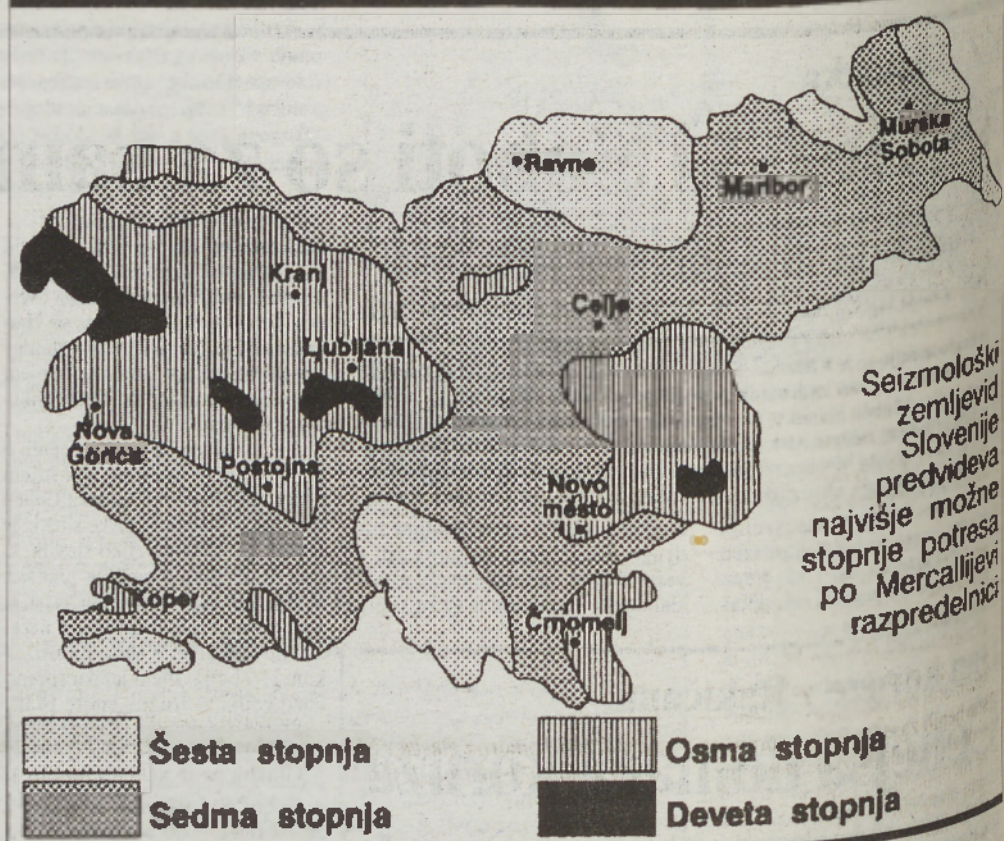
Je montažna gradnja (iz betonskih elementov) varna?

Montažna gradnja je potresno varna, če so stiki elementov takovostno izdelani (zavarejeni in zaliti z betonom).

Gradimo tako, da bi se hiše ne zrušile kot škatle? Menda strukturate preproste stavbe.

Zgradbe naj bodo preprosti simetrični oblik v tlorisu in enotne visine. Če pa graditelji odstopajo od teh načel, morajo to us

NAJVIŠJE MOŽNE STOPNJE

Seizmološki zemljevid Slovenije s predvidenimi najvišjimi možnimi stopnjami potresov.

sanju živali (mačke zapuščajo hišo, psi lajajo ...), spremembah ravni podtalnice, spremembah se stave mineralnih vod, spremembah zemeljskega magnetizma, po plinu radonu ...?

Zanesljivih znamenj o bližajočem se večjem potresu zaenkrat še nimamo. Obnašanje živali je včasih posledica raznih sprememb v zemeljskem magnetizmu. Če se pojavi na potresnem območju serija potresnih sunkov, ki se postopoma povečujejo, lahko pričakujemo večji potresni sunek, vendar tudi to ni nujno. Običajno pride najmočnejši potresni sunek nepričakovano. Včasih ga napove manjši, toda še vedno dokaj močan potresni sunek kakšno uro pred največjim sunkom.

Prav gotovo so posledice potresa (na površju zemlje) odvisne od moči magnitude, torej moči potresa v žarišču oziroma hipocentru. Kako globoko je ponavadi žarišče?

Žarišča potresov so odvisna od geotektonskih struktur zemeljske skorje na določeni lokaciji. Balkanski polotok, vključno s Slovenijo, ima blokovsko tektonsko strukturo, sestavljeno iz relativno majhnih tektonskih blokov, zato so potresi pri nas relativno plitvi. Žarišča so največkrat 5 do 30 kilometrov pod površjem. Drugače je v Karpatih, kjer so žarišča globoka 100 do 150 kilometrov, v Pacifiku pa celo več.

Kako daleč sega potres od epicentra? Kaj je to: povratna perioda?

Močan potresni sunek je lahko predhodnik hujšega potresa. Kako daleč sega vpliv potresa od epicentra, je odvisno od moči potresa v žarišču in od razdalje lokacije od epicentra, kjer je sicer učinek potresa največji.

Povratna perioda je časovno obdobje (v letih), v katerem lahko z določeno stopnjo verjetnosti

potresu? Naj rešuje svojo glavo ali tudi premoženje?

Takoj je treba reševati življenje! Vrednosti (denar, dragocenosti) bomo lahko odkopali, četudi se stavba poruši.

Nevarnost preži iz Krškega

Zakaj JE na potresnem območju? Zaradi bližine meje s Hrvaško, vede? Je nevarna?

Lokacijo jedrske elektrarne Krško sta leta 1975 sporazumno določili vladi SR Slovenije in SR Hrvaške. Pri izbiri lokacije niso do-

trezno upoštevati v statičnem in dinamičnem izračunu konstrukcije.

Kaj pa lesene stebre? Lesene stavbe so dokaj odporne proti potresu, če so stiki lesenih tramov protipotresno izdelani (brez možnosti premikanja zaradi nihanja konstrukcij) in v skladu z načeli tesarske obrti.

Ostreža in kritina? Streha naj bi bila težka. Menda predlagajo, da bi bila lahka, to pa klasična kritina, na primer bobrovec, ki se spet vse bolj uveljavlja, najbrž ni.

Streha naj bo čim lažja, zlasti če so stavbe visoke. Bobrovec je

Sto eno leto je minilo od potresa, ki je 14. aprila 1895. leta prizadel Ljubljano in okolico. Bil je to potres, ki bi ga v seizmični terminologiji imenovali rušilni. Globina žarišča je bila relativno plitva in je znašala le okrog 15 kilometrov. Ljubljanski potres, čigar žarišče je bilo nedaleč od Ljubljane, je najbolj prizadel Ljubljano, kjer se je 10 odstotkov stavb zrušilo, številne so bile poškodovane, potres pa je terjal tudi sedem človeških žrtev.

volj upoštevati, da je Krško na aktivnem potresnem območju. Očitno so prevladali drugi interesi. Protipotresno inženirstvo? Kaj razumemo pod tem izrazom? Od kdaj gradimo, če sploh gradimo, trdnije - potresno varne stavbe? Pomen armiranega betona v vogalih stavb, zidanih z glineno opeko?

Protipotresno inženirstvo je sestavni del gradbeniške stroke. Pri projektiranju in gradnji stavb, mostov in drugih gradbenih objektov upošteva obremenitve (sile), s katerimi potres lahko poškoduje zgradbo. V Sloveniji smo začeli uradno graditi potresno varne zgradbe po letu 1962, ko so bili sprejeti slovenski predpisi za potresno var-

primernejši za nizke (petilčne in enonadstropne) stavbe. Hiša naj bo podobna drevesu: globok, močan temelj (korenine), močan prtljice (steblo) in postopno tanjšanje teže z višino (veje).

Ljubljanski nebotičnik je zgrajen protipotresno, kaj pa Delna sodelnica na enem stebra?

No comment! (Brez komentarja!)

Je mogoče »preveriti« stare stavbe, da bodo potresno varne? Seveda je mogoče, toda če so preveč poškodovane, se pogovori ne splača.

Pogovoril se je STEFAN SOBČAN

Dipl. inženir Sergej Bubnov, vrhunski strokovnjak za protipotresno gradbeništvo, sicer pa sogovornik Vestnikovega novinarja.

Z Leonom Engelmanom o komorni glasbi 20. stoletja

Grkom je bilo pravo razodetje, če se je spremenil samo ton

Lahko rečemo, da si je festival komorne glasbe v Radencih dodobra utrdil karmino. V tem kraju ga pripravljajo že 34 let in sodi prav v vrh podobnih glasbenih prireditev, ne samo v Sloveniji. Nadvse ga namreč cenijo tudi v tujini, saj bo posnetke predvajalo kar štirinajst evropskih radijskih omrežij. Posnetke s koncerta pa vrtijo tudi v južni in severni Ameriki, Japonski, Pakistanu, Indiji in drugod. O tem festivalu, komorni glasbi in glasbi na splošno sem se pogovarjala z Leonom Engelmanom, pianistom, vodjem oddelka za resno glasbo pri RTV, predavateljem na akademiji in kritikom.

Festival komorne glasbe v Radencih je tradicionalni, štiriinridesetletni po vrsti. To pa že nekaj pomeni.

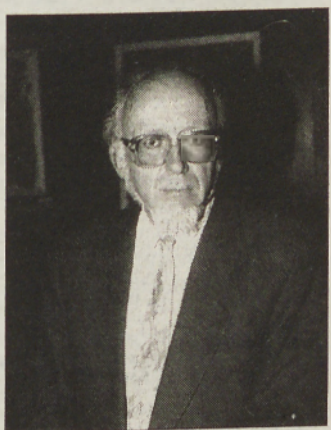
»Ja, če pomislimo, da gre tukaj za moderno in komorno glasbo, ki je hkrati najbolj zahtevna glasba, je neverjetno, kako ta festival uspeva. Pobudo za festival je dal Ladislav Vöröš. Slavko Osterc kot genij iz Verzeja pa je od vsega začetka razpoznavni znak tega festivala. Na začetku je bil program sestavljen tako, da so bili obvezni skladatelji poleg Osterca kot Slovence, pa tudi kot Madžar in Josip Štöjcer Slavenski iz Medžimurja, vsi ne tako iz istega panonskega območja. Delno se je vsebina spremenila, Osterc pa ostaja, kajti na festivalih je bila večina njegovih del že izvedena. Slednica na festivalu je tudi godalni kvartet, kar je najlahtnejša komorna zasedba nasploh.«

Kako bi lahko laikom pojasnili, kaj je to komorna glasba?

»To je glasba, kjer je izvajalcev do dvajset. Je zasedba, kjer ni stalnih instrumentov. Mogoča pa so tudi določena odstopanja. Obstajajo določena razmerja, kjer ansambel akustično dobro zveni. Sem v Radence pa pridejo tudi solistični instrumenti pa vse tja do različno sestavljenih zasedb. Pri komornih zasedbah ni stalnih izvajalcev, ampak se menjujejo. V različnih zgodovinskih obdobjih so se pojavljale različne komorne zasedbe, prav v 20. stoletju pa je ta glasba najbolj bogata. Danes imamo na primer znamenite godalne kvartete, to so dve violini, viola in violončelo. Takšna zasedba se je razvijala že od klasičnega naprej. Druga najbolj znana zasedba je klavirski trio, vendar tega ne smemo razumeti kot sestavo treh klavirjev, to pomeni klavir in dva instrumenta. Obstajajo tudi drugačni ansambli.«

Na splošno pa zelo radi govorimo o klasični glasbi.

»Pojme radi zamešajo. Klasika pravzaprav pomeni vzorna glasba. Vsako obdobje ima svojo vzorno glasbo. Imamo pa obdobje dunajske klasičizma, kateremu se pravilno pravi klasicizem. Glasbo lahko delimo tudi na resno in lahko glasbo. Tudi to ni povsem točno, kajti lahka glasba je lahko za izvajalca precej zahtevna. Ampak to moramo razumeti bolj v smislu, da jo je lažje dojemati. Vsaka glasba pa zahteva dobro izvedbo, to pa pri pop glasbi velikokrat pogrešamo. Naučimo se tri akorde.

Vsak žanr mora biti profesionalno zaigran.«

Je sodobna komorna glasba v Sloveniji podobna komorni glasbi, ki se izvaja v tujini?

»Je. Takoj po vojni pa ni bila. Vendar se je naša generacija, po 30. letu, začela zelo zanimati za doganje po svetu in lahko rečem, da smo ujeli korak. V informacijskem času pa te stvari veliko hitreje pridejo naokrog. Po eni strani je to dobro, po drugi pa topi izvirnost. Na primer Bach in Händel sta živel v istem času, rojena sta celo istega leta, vendar se nikoli nista srečala. Zato tudi takšna razlika med njuno glasbo.«

Ali se današnji skladatelji sklicujejo na svoje predhodnike ali pa

iščejo nove poti?

»Vsekakor je potrebno poznati predhodnike. Tudi današnji arhitekti radi pogledajo, kaj so naredili njihovi predhodniki. Arhitektura je namreč zelo podobna glasbi, zato lahko potavljamo z njo paralele. Tudi s slikarstvom, saj uporabljamo iste izraze – barvitost, plastičnost, svetlost, temnost ...«

Ali velja kakšno pravilo pri instrumentih v komornih zasedbah?

»Vsi instrumenti lahko sodelujejo v komorni zasedbi. Vse je v rokah skladateljeve iznajdljivosti in znanja. Vsak, ki piše glasbo, mora dobro poznati instrumente, predvsem kakšne so zmožnosti instrumenta. Nauk o instrumentih pove, kakšen obseg ima kakšen instrument, katere tone lahko zaigra in kje najboljše zvenijo. Veste, tudi človeški glas lahko ponekod lepo zapoje, druge manj. Klasični glasba je vedno upoštevala najboljše glasovne, zvočne zmožnosti instrumenta. Modernisti pa iščejo še kaj novega, izvirnega, da ne rečem šokantnega.«

A morda s tem mislite na eksperiment z odbijajočo žogico, kar smo lahko slišali na simpoziju?

»Ne, takšne glasbe skoraj ne moremo več šteti za komorno, ker je umetno narejena. Takšna računalniška glasba niti ni tako moderna. Prvi začetki takšne glasbe so bili že po vojni, v 50. in 60. letih. Zlati Nemci so veliko eksperimentirali. To so bili koncerti, kjer je publika sedela v dvorani, namesto anambla pa so bili zvočniki. Ampak ta glasba je neosebna, še bolj brezosebna. Glasba pa je vseeno umetnost, je izraz čustev, saj izhaja iz emocionalnih vzgibov. Če nekdo igra z vsem svojim žarom, z vsem svojim telesom, je to nekaj drugega, kot bi če glasba prihaja iz zvočnika, ali nekaj tehnološkega napada naše slušne organe.«

Tudi počutje vpliva na način izvajanja?

»Da, seveda. Če čutiš, da imaš kontakt s poslušalcem, da poslušalec uživa, da ste prišli v sozvočje, je to povsem nekaj drugega, kot pa če čutiš odpor, dremanje. Ali pa pri pogrnjenih mizah, kjer bi glasba vplivala samo kot zvočna kulisa na

dobro prebavo, če se prozaično izražam.«

Glasba je neke vrste komunikacija.

»Izvajalec mora prepričati poslušalca. Ko glasbenik izvaja kakšno skladbo, mora biti prepričan, da je tisti trenutek ta skladba najboljša. Vse, kar čuti, je trenutno v tisti skladbi. Glasbena ustvarjalnost pa mora imeti nujno, mora biti v njem, skladatelj mora siliti, da jo napiše. Da jo napiše, pa mora imeti znanje. To je podobno kot slovnica, če človek zna pisati, še ne pomeni, da je pisatelj. Vendar pravopis moraš poznati, če želiš kaj napisati. Pravopis v glasbi pa je precej težak.«

Kako moraš potem poslušati glasbo, sede, z zaprtimi očmi ...?

»To bi bil nekako čisti odnos do poslušanja glasbe, vmes pa so tudi druge stopnje poslušanja. Naš čas je pravzaprav zelo razvjen, kar se akustičnih dražljajev tiče. Gane nas šele, ko igra cel orkester, ko melodije prekipujejo druga čez drugo, ko nas harmonije in živahni ritmi vznemirjajo. Glasba današnjega časa je zelo mogočna in ima veliko izraznih možnosti, ker ljudje to zahtevajo. Če gremo v zgodovino nazaj, na primer v čas starih Grkov. Glasba Grkov je bila v primerjavi s filozofijo izredno skromna. Njim je zadostovala ena sama melodija. Če je ton šel malo višje ali malo nižje, je bilo to zanje pravo razodetje. Tudi vzhodne glasbe, indijska, so razmeroma skromne, oni imajo že tisočletja isto glasbo.«

Toda današnja glasba, ki jo poslušajo mladi, je zelo bučna glasba ...

»Če gledamo zgodovinski razvoj glasbe, je bila glasba vedno povezana s plesom in petjem. Vedno so bile tri komponente. Če danes gledamo festivale, vidimo, da brez tega ne gre. Vidimo, da je petje na izredno skromni ravni. Ritem, ki je urejanje časa, in čas je tisto, kar nas priganja, in tisti čas, razporejen v neke enake dele, nam prinaša odnos do glasbe. Harmonija so le preprosti akordi. Predvsem oblika pa je tista, ki je danes v zabavni glasbi odločilna.«

Aleksandra Nana Rituper
Foto: Dani Mauko

VIII. slikarski ex tempore Ljutomer '96

Velika nagrada Mirku Rajnarju

Od tretjega do šestega oktobra sta Ljutomerski Zavod za kulturo in izobraževanje, OE muzej in galerija Antea Trstenjaka organizirala slikarski ex tempore, na katerem je sodelovalo 80 slikarjev, ki so v dneh prireditve poslikali okrog 100 platen.

Prireditve se lahko udeležijo vsi, ki so sposobni v treh dneh poslikati platno, ne glede na to, ali se s slikarstvom ukvarjajo profesionalno ali amatersko ali zgolj naključno in mimogrede. Prireditve obvezuje udeležence, da platna in druge podlage žigosajo v galeriji najpozneje do 10. ure zadnjega dne prireditve, to pomeni, da so imeli nekateri na voljo za izdelavo slik dve uri. Izbira likovnih tehnik in tem je bila prosta, prav tako ni bila v teh dneh obvezujoča navzočnost v prleški metropoli.

Do nedelje do 12. ure so morali ustvarjalci oddati platna. Žirija, ki sta jo letos sestavljala umetnostna zgodovinarja in likovna kritika Edita Mileta in Franc Obal, je selekcionirala dela, ki smo jih zvečer lahko videli na otvoritvi razstav. Prav tako sta izbrala nagrajence.

Žirija se je odločila, da veliko odkupno nagrado prireditelja, Zavoda za kulturo in izobraževanje Ljutomer, podeli Mirku Rajnarju za sliko Ne-predvidena luč. Nagrado so utemljili s tem, ker »slikarstvo Mirka Rajnarja predstavlja tvoren prispevek k razvoju sodobnega figuralnega slikarstva v Sloveniji. V njegovih delih občutimo tragičnost in minljivost človeškega gibanja, hkrati pa nam odkrivajo njegovo notranjo dimenzijo duhovnega sveta.«

Malo odkupno nagrado je žirija dodelila Vlado Potočniku mlajšemu, ob tem pa povedala: »Vlado Potočnik ml. ustvarja slike na dveh ravneh: na barvni artikulaciji s poudarkom na osnovni vrednosti barv in na prostorski členitvi slikovne površine, kjer je poudarek na racionalni gradnji prostorskih planov likovnega dela.«

Odkupne nagrade pokroviteljev so prejeli še: Barbara Demšar za Prostor samote, Marjan Gumilar za Zrcalo, Vesna Kajtna za Brez naslova, Anka Krašna za Peščeno uro, Samo Pajek za Kotaleči kvadrat, Pogačar Vojko za Trilogijo jeseni, Borut Popenko za Prt ter Vilim Toplak za Piran. A. P.

Glasbena delavnica

V ponedeljek, 14. oktobra, se bo v Murski Soboti začela glasbena delavnica, ki jo organizira Zveza za razvoj kulture mladih, podprla pa jo je tudi Občina Murska Sobota. Glasbena delavnica, katere namen je, seznaniti mlade glasbenike z osnovami improvizacije, harmonije in fraziranja, bo vodil Simon Lubšina, profesor na glasbeni šoli v Murski Soboti in lastnik snemalnega studia. Pogoji za sodelovanje na delavnici je ob osnovnem glasbenem znanju tudi lastni instrument. Delavnica bo skupinska in bo potekala dvakrat tedensko, na njej pa boste pridobili tako teoretično kot praktično znanje. Predvidoma bo potekala tri mesece, končala pa se bo s koncertiranjem po Pomurju. Zunanji sodelavci bodo glasbeniki iz Maribora. Za vse nadaljnje informacije pokličite po telefonu številka 069 22 125, int. 6 (od 10. do 14. ure).

kulturni koledar

Gledališče

MURSKA SOBOTA: V grajski dvorani bo v torek, 15. oktobra, ob 20. uri gledališka predstava Davida Mameta *Oleanna*. Igrata Maja Sever in Ivo Ban, gostuje pa Slovensko narodno gledališče. **Za otroke v tednu otroka**

MURSKA SOBOTA: V okviru tedna otroka sta ZKO in Društvo prijateljev mladine pripravila pester program, ki bo na grajskem dvorišču, ob slabem vremenu pa v grajski dvorani. Program se bo začel ob 16. uri, ob 17. uri pa bodo vsak dan delavnice, ki jih bodo vodile vzgojiteljice iz otroških vrtec.

V četrtek, 10. oktobra, bo otroke zabavala *Sergeja Sukić*.

V petek, 11. oktobra, pa bodo ob 13.30 v Kocljevi ulici v Murski Soboti odprli *Mladinski informativni kulturni klub*.

Otvoritev

RAKICAN: V četrtek, 10. oktobra, ob 17. uri, bo v Domu starejših v Rakicanu otvoritev 1. slikarske razstave *Hermine Šiftar*.

Razstave

MURSKA SOBOTA: V Galeriji Murska Sobota si lahko ogledate razstavo likovnih del, ki so nastala na Likovni koloniji Lipovci '96. Svoja dela razstavljajo Igor Banfi, Božidar Bosković, Sandi Červak, Izidor Horvat, Janez Knez, Samo Pajek, Aleksander Šilas in Samo Šilas.

MURSKA SOBOTA: V predprostorih grajske dvorane so na ogled likovna dela slikarja amaterja *Marjana Horvata*.

LJUTOMER: V Galeriji Antea Trstenjaka si lahko ogledate razstavo VIII. slikarskega Ex tempore.

MURSKA SOBOTA: V razstavnih prostorih Zavarovalnice Triglav je na ogled razstava del slovenskih umetnikov *Toneta Demšarja, Štefana Galica, Rada Jerića, Štefana Marfaka, Marjana Skumavca in Boža Petka*.

MORAVSKE TOPLICE: V Galeriji Ajda si lahko ogledate razstavo slik *Igorja Banfija*.

RADENCI: V Galeriji muzeja Radenske je na ogled razstava likovnih del, ki so nastala na 4. likovni koloniji Radenske. Razstavljajo *Gustav Gnamuš, Zora Stanič, Dimitrij Orlac, Franc Mesarič in kipar Jakov Brdva*.

LJUTOMER: V Galeriji Antea Trstenjaka si lahko do 5. oktobra ogledate razstavo likovnih del *Vlada Potočnika mlajšega*.

SALOVCI: V občinskih prostorih Občine Hodoš - Salovci razstavlja študent likovne pedagogike *Jože Livjen*. Svoja dela je naslovil *Slike z motivi pravljicnih bitij in predmetov iz romskega sveta*.

Utrinek iz likovne kolonije »Lipovci '96«

V Galeriji Murska Sobota je na ogled razstava likovnih del, ki so nastala na koloniji »Lipovci '96«. Svojo pozornost bomo usmerili zgolj na dva avtorja, *Izidorja Horvata* - *Izaka* in *Božidarja Boskovića*, se pravi na avtorja, katerih dela znotraj raznih stilov ostajajo na margini, sta pa vnesla v slikovno monotonijo doberšno mero humorja, ironije in samoironije.

Izidor Horvat: Polka na Muri

Stilsko lahko dela obeh avtorjev označimo s terminom *novi primitivizem*, oziroma če sledimo Heglu, ki pojmuje sedanost kot čas, kateremu sem jaz pričujoč, se ta termin kronološko pravilneje glasi *najnovjši primitivizem*. Seveda gre za stilno oznako in ne za omalovaževanje, kakor bi glede na različne plasti termina primitivno lahko sklepali. *Izidor Horvat - Izak* je v svojih najnovejših delih kultiviral svojo paletu, tako da je iz nje izločil barvi alizarin kraplak in cinober, ter tako dosegel, da njegove slike ne delujejo več tako neizprosno kičasto. Se pravi, izločil je barvi, ki sta v povezavi s pariško modro tvorili tako jarek kontrast, da so se slike bleščale kot sonce, in jih iz tega razloga tudi nismo mogli dolgo gledati. Sicer pa je pariško modra tista barva, na katero *Izidor Horvat* še

vedno prisega kot na svojevrsten aksiom, tako da mu barvna paleta v bistvu ostaja omejena. V *Horvatu* delih je mogoče zaznati neke vrste tragično občutje življenja in neke vrste posredovanje pristnih trpkih spoznanj, ki pa jih *Horvat* segavo razreši z doberšno mero humorja, tudi s pomočjo samosvoje ikonografije, spričo katere se lahko od srca nasmejemo. *Izidorja Horvata - Izaka* sojenice niso, kakor ne tudi marsikoga od nas, obdarovale s tistim slikarskim talentom, zaradi katerega ves nadaljnji razvoj poteka na neki način samo po sebi razumljivo. Tako je treba spoštovati *Horvata* boleča prizadevanja, s katerimi si pridobiva slikarsko znanje in neizprosno radikalnost napredovanja, strogo v okvirih videnja, ki ga posreduje resda okorno, vendar pa je težnja njegovega slikarstva povsem drugačna, kot je težnja nedeljskega, ljubiteljskega slikarstva, kateremu pa *Horvat* na srečo ni zapadel. Skratka, gre za odkritosrčno slikarstvo v okviru najnovejšega primitivizma, ki dokazuje, da *Horvat* dobesedno živi za slikarstvo, pa četudi je to slikarstvo zaenkrat še tam, kjer pač je – na margini.

Kipa *Božidarja Boskovića* sta prignana do take stopnje banalnosti, da postaneta zanimiva ravno zaradi

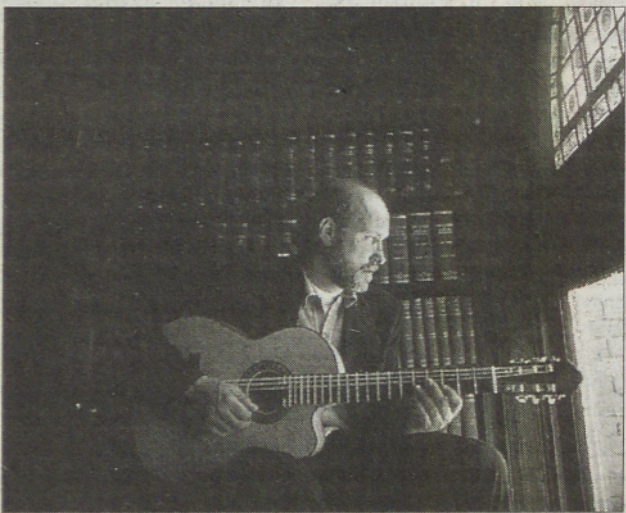
tega, čeprav po formalni plati o kakih umetninah nikakor ne moremo govoriti. Ista oblikovna volja, ki je po Srbiji postavljala spomenike »krajputašem«, je vodila tudi *Boškovića* roko. Zanimiva je *Boškovića* desakralizacija tako politike kot tudi same umetnosti. Pri kipu s pomembnim naslovom *Polka na Muri* lahko interpretiramo, če nismo ravno puritansko usmerjeni, tako da smo oba akterja, kmeta in ribo, zalotili, tako rekoč in *flagranti*, in sicer pri početju, ki se mu pravi *felatio*. Kmet v irhistih hlačah s harmoniko v rokah predstavlja tipičnega Slovence – Janeza, kakor leta živi v balkanski predstavi. *Boškovića* operira tudi s frazo »dobra riba, strašna riba« in postavlja ribo na zgovorno višino, kjer ji Janez s harmoniko dela senco, da se lahko v miru »širokousti«. Morda se zdi ta interpretacija pregroba in bi bilo bolj elegantno *Boškovića* Polka na Muri interpretirati v smislu biblijske zgodbe o preroku Joni, ki ga je pogoltnila velika riba, vendar bi bil rezultat isti. Pri *Boškoviću* gre za tisti rustikalni balkanski humor, ki se mu ni mogoče upreti, tako da si njegov kip lahko predstavljamo v kakem filmu Slobodana Šijana, recimo v filmu *Ko to tamo peva*.

ROBERT INHOFF

Jazz
& BluesJohn Scofield – kitarist
v novi preobleki

Dokaj nenavadna plošča se je v zadnjem času pojavila na policah s CD-ploščami. In to velja predvsem za moža in njegovo skupino, ki po izboru kritikov in bralcev revije *Down Beat* že štiri leta nosi naslov najboljših električnih jazz skupin na svetu. Seveda govorimo o Johnu Scofieldu, ki velja tudi za najboljšega električnega jazz kitarista. Glede na to, koliko bolj preseneča njegova najnovejša plošča z naslovom *Quite*, saj skladbe na njej John preigrava zgolj z akustično kitaro znanke Jorge Montaldo.

Se bolj kot zamenjava električne kitare za akustično preseneča izbor skladb, ki kar sovpadajo z naslovom plošče. Gre namreč zgolj za umirjene, romantične skladbe, ki v preteklosti niso ravno bile Johnov zaščitni znak. Poleg ritem sekcije Johna spremlja tudi štiri- do sedemčlanska pihalna zasedba, ki daje plošči še dodatno, drugačno dimenzijo glede na Johnove prejšnje plošče. Sam pravi: »Zares sem si zaželel spremembe. Zato sem se odločil za akustično kitaro kakor tudi za večjo, skoraj orkestralno zasedbo. Ta zvok mi je namreč že nekaj časa zelo všeč. Zavedam se, da sem z akustično kitaro izgubil veliko paleto različnih zvokov, ki sem jih razvijal do sedaj, vendar mi akustična kitara daje nove razsežnosti, ki mi jih električna kitara ne more dati.«

Spremembo, ki jo je John Scofield želel, je vsekakor tudi dosegel. Plošča *Quite* obsega devet avtorskih skladb Johna Scofielda, ki se vsekakor vrtijo okrog vodilnega instrumenta, kitare, odlični aranžmaji za pihalno sekcijo pa samo dopolnjujejo odlične skladbe, katerih avtor je prav tako John Scofield. Čeprav je bila plošča posneta v pičlih petih dneh, pravi Scofield, da je glasba za ploščo nastajala in zorela kar nekaj let. Poleg ritem sekcije, ki jo sestavljajo bobnar Bill Stewart, tolkalist Duduka da Fonseca in električni basist Steve Swallow, skupino sestavljajo še pihalci Wayne Shorter, Randy Brecker, Charles Pillow, Lawrence Feldman, Fred Griffen, John Clark, Roger Rosenberg in Howard Johnson.

V oktobru se John Scofield odpravlja z svojo novo skupino, ki jo sestavljajo pianist Kevin Hayes, saksofonist Samus Blake, basist Larry Grenadier in bobnar Bill Stewart, na turnejo, kjer bodo predstavljali glasbo z albuma *Quite*. Turneja bo v začetku obsegala nastope v Bostonu, Philadelphiji in Washingtonu, nakar se skupina odpravlja na enomesečno turnejo po Evropi. Vsekakor pa to ne pomeni, da John opušta svojih dveh zasedb, ki konstantno predstavljata glasbo iz prejšnjih albumov Johna Scofielda.

Vsekakor je John Scofield glasbenik, ki si zasluži mesto, kakršno drži že kar nekaj let. Novi album *Quite* mu bo to mesto vsekakor samo še potrdil.

Zopet je naokrog kar nekaj novih plošč z jazz vsebino. Joshua Redman, eden najpopularnejših mladih saksofonistov, je izdal novi album z naslovom *Freedom In The Groove*. Že sam naslov pove, da je glasba z njegovega najnovejšega albuma usmerjena v bolj popularne vode, kar pa ne pomeni, da je glasba slaba. Album je posnet za založbo Warner Bros.

Prav tako zelo popularni saksofonist iz mlade garde James Carter se je odločil za novi album z naslovom *Conversin' With The Elders*, kjer je združil moči s svojimi vzorniki, kot so Lester Bowie, Harry «Sweets» Edison, Larry Smith, Buddy Tate in Hamiet Bluiett. Skladbe na plošči so predvsem znane klasike še bolj znanih avtorjev, tako da plošča sama po sebi ne more biti slaba, ne predstavlja pa tudi nekega vrhunca glasbenika, kot je James Carter. Zanimivo kombinacijo jazz in klasične glasbe predstavlja najnovejši album pianista Jacquesa Loussierja, kateri na albumu z naslovom *Plays Bach* predstavlja glasbo Bacha v swing ritmih. Pri tem mu pomaga basist Vincent Carbone in bobnar Andre Arpino. Plošča vsebuje poleg Fuge št. 5 v D-molu, Italijanskega koncerta in Koncerta v D-molu še devet Bachovih skladb. Plošča je posneta za založbo Telarc.

MURSKO-MORSKA LESTVICA

1. Boris Novkovič: Sve mijenja se
2. Ritmo Loco: Me Va
3. Eros Ramazzotti: Luragano Meri
4. Jasna Zlokic: Dio mog sjećanja
5. Eros Ramazzotti: Piu Bella Cosa

Predlog - Haustor: Sejmeni

GLASUJEM ZA:

Oasis

Bodo bratovski prepiri usodni?

Skupina Oasis znova potrjuje, da je prevelika popularnost vedno največji dejavnik, ki uničuje glasbenike in skupine, še posebno, če gre za popularnost prestirno navzgor, nove zvezde pa se v tej vlogi ne znajdejo. Tudi z angleškimi mega zvezdami Oasis se je zgodilo nekaj podobnega. Petčlanska skupina kot celota sicer še vedno dobro deluje, čeprav si brata Liam in Noel pogosto skočita v lase. Tudi v javnosti.

Priznavajo pa, da je Noel tisti, ki se ve veliko bolj obvladati kot njegov mlajši brat. Liam pa je popolnoma neposreden in eksploziven, če se mu zahoče, kar odide. Tako je že večkrat za nekaj dni zapustil skupino in niso vedeli, kod hodi in kako se bo odločil. Še posebno v zadnjih mesecih ga večkrat spreletavajo take ideje, in to odkar si je našel prijateljico Patsy Kensit. Vsi pa se dobro zavedajo, da skupina Oasis ne bo nikoli več to, kar je bila, če jo bo zapustil kateri od bratov.

Njihov menedžer sicer zatrjuje, da so to lečasne težave, ki jih bodo znali prebrosti, in da bo skupina tudi v prihodnje delovala skupaj. Sicer pa je pred njimi tudi turneja po Avstraliji in Hongkongu, česar pa prav gotovo ne bi radi zamudili. Sicer pa, to tako ali tako niso prve govorice, da bo skupina razpadla. Seveda pa so podobne govorice velikokrat tudi kot pozitivna reklama. Tisočim njihovim privrženecem bi bila to gotovo najboljša možnost.

Če skupine ne bi bilo več, bi v angleški glasbi nastopila praznina. Kajti skupina je s svojo zadnjo turnejo in nastopi začela rušiti vse rekorde. Tako jih je na festivalu v angleškem Knebworth Parku poslušalo več kot dvesto petdeset tisoč poslušalcev. Takrat so sicer sodelovali še Prodigy in Manic Street Preachers, kljub temu so bili Oasis prave zvezde. In večina oči je bila uprtih prav v Liama.

Star je triindvajset let in je mlajši brat Noela Gallaghery, ki velja za glasbenega genija skupine. Noel je tudi odlični kitarist, a še boljši skladatelj, ampak Liam je prvi mož skupine. Tako so basist Paul McGuigan, ritem kitarist Paul Arthurs in bobnar Alan White pri nastopu nekoliko v ozadju, čeprav vsi enakovredno sodelujejo pri nastajanju glasbe in njihove podobe v javnosti.

Skupina je zaslovela leta 1994 z albumom *Definitely Maybe*, ko so jo primerjali s številnimi drugimi vzhajajočimi skupini, mnoge med njimi danes ne obstajajo

Novice od tu...

Legenda slovenske kantavtorske glasbe Tomaz Pengov je pred nedavnim izdal svojo četrto kompaktno ploščo, ki jo je poimenoval *Biti tu*. Na njej je posnetih enajst skladb, pri snemanju je kot producent pomagal Borut Činč.

Na tržišče bo vsak trenutek prišla rariteta skupine Laibach, ki jo tako lahko poimenujemo že sedaj. Imenovala se bo *Occupied Europe Nato Tour (1994-1995)* in bo izšla v 10 tisoč primerkih za ves svet, vključevala pa bo kompaktno ploščo, videokaseto in knjižico. Po razprodaji CD-jev ponatis ne bo več mogoč.

Aurora

Madžarska skupina iz Győra je nastala 1984., ko so nasilni napadi policije na punkerje na Madžarskem dosegli svoj vrhunec. To so bili časi, ko so ljudi zapirali že samo zaradi tega, če so izrazili nestrinjanje z državo. Arora je to obdobje policijskega nasilja preživela, še več, leta 1988 ji je v Zahodni Nemčiji uspelo izdati LP s petimi skladbami, naslovljen kar Aurora, ki je bil kmalu razprodan. Sledil mu je LP z naslovom *Goodbye Ivan*, ki je nastal 1989. na Madžarskem. Naslov pa je namigoval na dolgo pričakovan odhod Rdeče armade iz Madžarske.

Odziv kritike je bil vedno izjemen. LP je bil zelo dobro ocenjen tudi v tako prestižnih ameriških glasbenih revijah, kot so *Maximumrock'n'roll*, *Flip Side* in *Suburban Voice*. Poleg tega pa je bil ta album z 20 tisoč prodanimi primerki najboljše prodajan vzhodnoevropski indie LP svojega časa.

Po treh letih trdega dela je izdala skupina leta 1992 svoj dolgo pričakovani drugi album z naslovom *Prositutes, Gangsters, Let's Go*. Sledil mu je neverjetni *Get Up! Attack!* in leta 1994 *Forever Punk*, ki so ga izdali pri nemški založbi WIZO. 1995. je skupina izdala še en

ubijalsko energičen album, naslovljen s *Bitter Sugar*, in tudi njihov aktualni LP *There's No Christmas (Nincs karacsony)* nadaljuje tradicijo iskrene, neposredne, z divjo energijo nabite punk glasbe.

Za konec pa še izjava enega od zaprišenih pristašev Aurore: »Razlika med Aurora in večnostjo je ta, da Aurora postaja vedno boljša!« Ampak mnenja ne bomo vsiljevali, zato: Preverite sami! V soboto, 12. oktobra, 1996 ob 21. uri v rock klubu Sir Oliver v Lendavi.

več ali pa se borijo za obstanek. Oasis pa so postali pravi idoli nove generacije. To je plošča *What's The Story Morning*

... in tam

Med svojo evropsko turnejo, ki zajema kar enajst držav, se je Tina Turner ustavila tudi na Češkem v Pragi. Tam se je srečala tudi s tamkajšnjim predsednikom Vlastom Havlom, velikim ljubiteljem rock glasbe, ki je gostil že številne svetovno znane glasbenike. Povedal je, da mu je nov Tinin album *Wildest Dreams* všeč.

Mercuryjevo nagrado za najuspešnejšega glasbenika je letos prejela skupina Pulp za ploščo *Different Class*. To je bilo veliko presenečenje, saj so vsi predvidevali, da jo bo dobila skupina Oasis. 25 tisoč funtov, kolikor je vredna nagrada, je skupina Pulp podarila Organizaciji War Child, projektu angleške glasbene industrije za Bosno

Glory? samo še potrdila, saj so kompaktno ploščo v Angliji prodali v 15-milijonski nakladi. Ni slabša pa ni bila prodaja tudi v preostali Evropi in Ameriki, saj so vsega skupaj prodali za 250 milijonov dolarjev nosilcev zvoka.

Takrat so se po koncertu odločili za krajši počitek. Le kaj je to pomenilo? Nekateri pravijo, da so se podali na snemanje nove male plošče *My Big Mouth* (ta skladba naj bi bila posvečena Liamu, ki, kot pravi njegov brat, marsikaj izblebata in sploh ne pari, kaj govorijo). In če se bo ta res zaslula na glasbenih policah, bodo lahko vsa velika usta utihnila. Ali pa...

AUDIO - VIDEO - CD

MSHOP

69000 Murska Sobota,
Slomškova 43
TELEFON, TELEFAKS:
069/32-465

V lendavskem klubu Sir Oliver bo v soboto, 12. oktobra, nastopila madžarska punk legenda Aurora. Iz Győra. Koncert se bo začel ob 21. uri, vstopnina je 200 tolarjev!

Glasbene lestvice

NAJBOLJŠIH SEDEM TUJIH SKLADB NA MURSKEM VALU: N S T S N M V

1. HIGHER - Gloria Estelan
2. STAR PEOPLE - George Michael
3. FREEDOM - Robbie Williams
4. DA BOMB - Inner Circle
5. YOU'RE THE ONE - Bonnie Tyler
6. I WILL REMEMBER - Toto
7. WANNABE - Spice Girls

PREDLOGI:

I CAN'T HELP MYSELF - The Kelly Family

SWING STREET - Bruce Hornsby

ONE OF US - Joan Osborne

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE: 7 VELIČASTNIH

1. SREBRNI PRAH - Aleksander Mežek
2. TO NISI TI - Katja Mihelič
3. BIL SI TI - Irena Vrčkovnik
4. OSAMLJENO SRCE - Copacabana
5. DOLGA JE NOČ - Anja Rupel
6. POGUM - Prizma
7. MOJE HREPENENJE - California

PREDLOGI:

BLU (MODRA KRALJICA) - Napoleon

STRAŠNA JOŽETA - Strašna Jožeta

SAMA SI - Zeus

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE: S KRŠČAKON, CEKRON PA Z MARLEVO

1. KO ZASLIŠIM ZNANO MELODIJO - Ans. Lojzeta Slaka
2. UPANJE - Gorenjski muzikanti
3. STAJERCI NA MORJU - Primorski fantje in Strašna Jožeta
4. NASVIDENJE, DOMAČI - Ans. bratov Poljanšek
5. NIKOLI NI PREPOZNO - Blegoš
6. LJUBEZEN JE DARILLO - Alpski kvintet
7. KARAVANKE - Ans. Tonija Iskre

PREDLOGI:

DANES JE SREČEN DAN - Ans. Franca Potočarja

HEJ PRIJATELJI - Alfi Nipič in njegovi muzikanti

PRI NAS DOMA - Stopar

Izpolnjene kupone pošljite do četrta, 17. oktobra 1996, na naslov: Murski val, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Kupon št. 41

Glasujem za skladbo:

*tvoja:

*domača:

*narodnozabavna:

Ime in priimek ter naslov:

Ali je vse to res?

Zjutraj nas je avtobus odpeljal proti Triglavu. Med potjo smo se smejali, se zabavali in pogovarjali. Poskrbljeno je bilo za tople zemlje in hladno pijačo. Vozili smo se približno štiri ure. V Arji vasi sta se nam pridružila še dva alpinista.

do Kredarice. Med potjo smo videli planšarje in zaščiteno planinsko cvetlico. Pri hoji smo si pomagali z vrvmi in železnimi klini, ki so bili zabiti v skale. Ko smo prišli z velike vzpetine, smo zagledali Kredarico. Do tja ni bilo več daleč. Najprej smo si ogledali cerkvico sv. Marije, nato smo šli večerjat. Na jedilnem listu so bili mineštra, ričet, enoloč-

set minut se je ulil močan dež. Čez čas je začela padati tudi sode. Jeklene vrvi so nas začele tresti, ker so se naelektrile. Kljub vsemu smo srečno prišli do koč. Bili smo premočeni do kosti, zato smo se preoblekli in čakali na izboljšanje vremena. Toda dež ni ponehal. Obblekli smo si anorake in si obuli nepremočljive čevlje ter se odpravili dalje. Čez čas

Skupina fotografija pri koči na Kredarici

Ko smo prispeli na Pokljuko, smo se pretegnili, se preobuli in pripravili stvari za pohod na Triglav. V nahrbtnike smo dali hrano, pijačo in oblačila. Nato smo se z alpinistoma odpravili na pot. Prišli smo do izvira pitne vode, kjer smo se odžejali in si pripravili cedevito. Pri Vodnikovih kočah smo se najedli in napili do sita. Sledila je triurna pot

nica in žganci. Preden smo odšli spat, smo se vpisali v knjigo gostov in si »požigosali« izkaznice. Ob sedmih zjutraj smo se odpravili proti vrhu Triglava. Začelo se je močno oblačiti. Megle so postajale vse temnejše. Ko smo prispeli na Mali Triglav, je začelo grmeti. Alpinist Slavic je dejal, da se moramo čimprej spustiti do koč Planika. Čez približno de-

je le prenehalo deževati. Med potjo smo videli tudi kozoroge. Končno smo prišli do avtobusa. Tam smo se spet preoblekli in preobuli ter se odpeljali proti domu.

Klub neprijetnemu vremenu smo bili zadovoljni.

DARJAN in DAMJAN
BERNARD, 6. b
OŠ Cankova

Kako je v šoli?

V razredu nas je osemnajst učencev. Naši učiteljci je ime Jožica. Sedim pri Klavdiji Holc. Včasim jo vprašam, če česa ne vem. Moje prijateljice so Nataša, Gabrijela, Katarina, Mateja, Klavdija, Manuela in Anita. Najraje imam matematiko. Pri slovenščini smo že pisali narek. Pri glasbeni vzgoji pa smo se naučili pesem Planinska. Peli smo jo na planinskem izletu.

ERIKA HORVAT, 3. raz.
OŠ Janka Ribiča Cezanjevi

Ali veste?

(Pokrovitelj nagradnega kviza je Knjigarna in papirnica DOBRA KNJIGA M. Sobota)

V prejšnji številki smo vas spraševali, ali veste, kdo je slovenski šolski minister. Prejeli smo okrog 30 pravih in nekaj nepravilnih odgovorov. Simona Zrim iz Murske Sobote je dodala še tole: Gospod dr. Slavko Gaber je minister za šolstvo in šport, kar sodi zelo dobro skupaj, saj je šola čedalje dražji šport. Duhovito, ali ne? Pri zbiranju pa je imela tokrat največ sreče KARMEN LANG iz Trdkove 93. Čestitamo!

KUPON št. 5- ALI VESTE?

Ali veste, kaj pomeni ljudski izraz šola v ustih? Odgovore pošljite najkasneje do 16. oktobra.

Vesela lica in tek parov

V nedeljo, 22. septembra, smo se učenci in straši Osnovne šole Bakovci in podružnične šole v Dokležovju zbrali v Bakovcih, kjer je potekala prireditel Vesela lica in tek parov.

V uvodnem delu smo predstavili učne in tekmovalne dosežke v lanskem šolskem letu ter naše interesne dejavnosti.

Nato je bil na vrsti tek parov. Za štartno črto je kar 182 parov nestrpnost čakalo, kdaj bo glasen pok naznanil začetek teka. Kmalu smo se zagnali po progi. Gneča je bila precejšnja, zato tudi kakšen padec ni manjkal. Ampak po nekaj metrih so dobri tekači pustili ostale v ozadju. Med tekom smo si lahko pogasili žejo s čajem ali sokom, kajti proga je bila dolga pet kilometrov in so se grla hitro sušila. Najboljše so na cilj pričakali glasni navijači. Na srečo smo prispeli vsi nepoškodovani, čeprav smo bili kar lepo umazani z blatom. Dobili smo toplo malico in spominsko značko. Nato smo se razvedrili ob Karaokah, kjer so sodelovali

naši učenci. Sledila je proglastev zmagovalcev teka in razdelitev zasluženih nagrad. Najboljši tekači na 10 km pa so dobili tudi denarne nagrade. Ta lep in nepozaben dan našega druženja smo zaključili z vaškimi igrami, v katerih so sodelovali upokojenci KS Bakovci in KS Dokležovje. Izid je bil neodločen.

Vmes je potekal tudi bogat srečolov, za katerega so prispevali nagrade številni sponzorji. Vse skupaj je spremljala prijetna glasba, prav tako pa je bilo poskrbljeno za jedajo in pijačo. Če ne verjamete, da je bilo res tako, se nam pridružite drugo leto in sami se boste lahko prepričali, da bodo vaša lica res vesela.

ANDREJA BEZJAK
OŠ Bakovci

Gasilska pesem

Ko hiša stara zagori,
gasilski avto pridrvi.
V trenutku se odpre,
gasilec četa ven privre.
Hitro vse cevi pripravi,
nič pri tem se ne obira.
Če voda ne bi privrela,
hiša hitro bi zgorela.
Kaj le brez gasilcev bi storili,
če doma bi ogenj zanetili?
Na srečo zmeraj hitro pridrvi,
iz hude stiske nas rešijo.

URŠKA FRANČIČ, 3. a
OŠ Črenšovci

Prababica mi je povedala

Moja prababica je stara 84 let, pa se še vedno rada spominja šolskih dni. Šoto je obiskovala v Beltincih.

V tistih časih so otroci hodili peš. Imeli so samo en zvezek. Pisali so na majhne tablice. Imeli so dolge klope, za katerimi je sedelo šest učencev. Pozimi so si kurili s pečmi na drva. Tla v šoli so bila lesena, zato so otroci poleti hodili bos. Malico so si nosili od doma, kajti v šoli so dobili samo vodo. Učitelj je bil zelo strog. Sedel je za katedrom in je poredne otroke kaznoval s šibo. Kljub temu, da je bila prababica velikokrat lačna in pozimi slabo oblečena, se rada spominja tistih časov.

GORAN RAJNAR, 3. c
OŠ III M. Sobota

LINOREZ-JABOLKO
SANDRA ULEN, 6. b OŠ PUČONCI

Jaz sem grozd ...

Jaz sem grozd Jurka. Rastem na brajda. Obiščejo me čebele in ose. Včasih me katera piči. Sem zelo sladek. Kmalu bo trgativ. Prišli bodo obiralci, ki me bodo odtrgali, zmleli in stisnili. Pritekel bo sladek mošt. Zlili me bodo v sode in tam bom čakal na svoj konec.

ANJA LUKAČ, 2. a. OŠ Bakovci

Na igrišču

DANIJA HORVAT
OŠ DOKLEŽOVJE 3L

Suhi krljji

V šoli smo se pogovarjali o sadovnjaku, zato smo prinesli s sabo različne vrste sadja. Jabočka smo razrezali na koščke in odnesli v sušilnico. Naš hišnik bo poskrbel, da se bodo posušila in da bodo nastali krljji. Potem se bomo z njimi sladkali.

PETRA LUKAČ, 2. a, OŠ Bakovci

Razmišljanja o junaštvu

Pri pouku slovenskega jezika smo razmišljali o junaštvu. Za nekatere so to velika dejanja, za druge so lahko junaške tudi majhne stvari. In kakšna so naša razmišljanja?

SANDRA: »Prvič sem tekmovala na državnem prvenstvu v karateju. Bila sem brez izkušenj. V finalu sem dobila nasproti nekoga, ki me je premagala in postala državna prvakinja. Med borbo me je udarila v nos, tako da so mi prišle solze v oči. Po najsem premoru, ko me je zdravnik pregledal, sem se odločila, da bom nadaljevala z borbo. Toda kmalu se je vse ponovilo. Dobila sem še drugi udarec. Nos me je zabol el še huje. Kljub bolečinam sem se borila do konca. Mislim, da sem bila kljub porazu junakinja.«

SAMO: »Jaz sem velikokrat junak - kadar ubranim gol na rokometni tekmi, ko dobim dobro oceno ... Tudi na svoji prvi ligasti tekmi sem bil junak. Igrali smo s Piramido iz Velike Nedelje. Takrat sem ubranil 10 strelav. Gledalci in trener so mi ploskali in me spodbujali. Zmagali smo z razliko petih golov. Ob koncu sem se počutil kot junak in pol.«

MARTINA: »Si predstavljate, kako težko je včasih držati palčko za zobmi?! Če si tej umetnosti kos, si res junak, in to toliko večji, če veš, da se ti godi krivica, ti pa molčiš, čeprav bi mi raje ...«

BOŠTJAN: »Bilo je nekega zimskega popoldneva, ko smo v šolski telovadnici igrali košarko. Trener nam je dal napotke, da za zadnje vajo - zabiti koš z odbijalne deske. Jaz sem bil na vrsti zadnji. Močno sem se odrinil, izgubil ravnotežje in zgrmel na tla. Hitro sem se pobral in sedel na klop. Oblivala me je mrazla polt, roka me je močno bolela. Siskal sem zobe, da prijateljsem ne bi pokazal, kako mi je hudo. Trenerja pa nisem mogel prelisičiti. Takoj je vedel, da je z roko nekaj narobe. V bolnišnici so mi morali roko naravnati in jo dati v mavco. Močno me je bolelo, vendar nisem izpustil niti solze.«

IZTOK: »Doma je bil en sam dolgčas. Odpravil sem se k strici. Zelo se me je razveselila. Najprej smo se lovili, nato pa skakali. Naenkrat sem zaslišal krik. Videl sem, da se se strica Vanja zaletela v drog gugalnice in padla. Najprej sem se prestrašil, potem pa se mi je posvetilo. Poklical sem rešilce. Kmalu so pridrveli. Vanjo so položili na nosila in šele mene zlovaljeno klučnico. Teta in stric sta me pohvalila, da sem se zanesel in pomagal sestrici. Zanj sem se danes junak.«

Učenci 6. c-razreda
OŠ II M. Sobota

P. S.: Junaki smo bili tudi na pomurskem tekmovalstvu za mladostnike. Male sive celice, saj smo se uvrstili na državno tekmovalstvo.

Ptiček Piki

Imamo ptička, ki mu je ime Piki. Je zelo lep. Ko nese jajčka, mu pravimo Pika. Vsak dan ga spustimo iz kletke. Takrat svobodno leta po sobah.

MAŠA MERČNIK, 2. b
OŠ II M. Sobota

Idelana šola

Iskati skrivnosti pozabljenih stvari,
deliti srečo zgodnjih mladih dni,
edinstvo, sreča v srcih vseh živ,
a' le ocen in ne ukorov ni,
ljubezen, lepota edino znanje sta,
ni žalosti, skrbi ni hišinga reda,
a vsa je šola kakor pravljica.

Še vsak učitelj človek je postal,
otrok ne bo več k učenju gnal,
le bista, ki življenje nam sladi,
a' vse a' nič nas nauči.

PETRA LEPOŠA, 8. raz.
OŠ Salovci

Bistre glave

Ko prvi september pridrvi,
kmalu jesen se prebudi.
Torbe smo na rame dali,
veseli v šolo se podali.
Da česa novega bi se naučili,
knjige in zvezke smo kupili.
Bistre glave v klopi že sedijo,
prijodno premišlujejo, da enke ne dobijo.

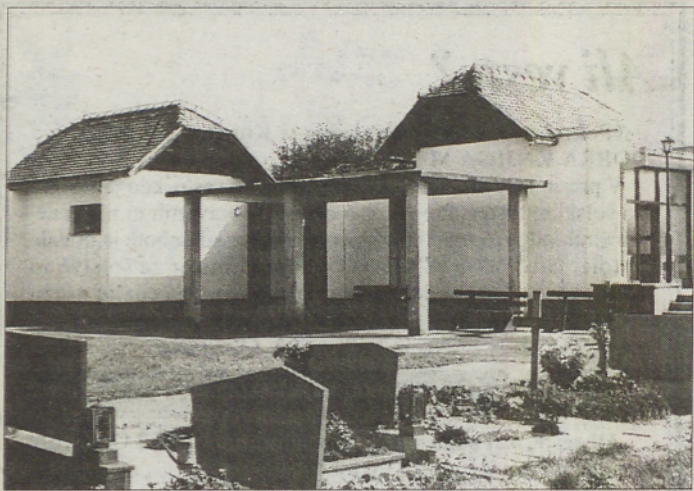
JASMINA VOHAR, 7. b
OŠ Bakovci

"Otrokom najboljša igrišča in igrala"

Naš Nero

Naš Nero je priden kuža. Živi pri omi. Večkrat ga spusti z verige. Laja na poštarja pa tudi dimnikarja nima preveč rad. Najbolj je vesel, ko mu prinesemo hrano.

SARA MERČNIK, 2. b
OŠ II M. Sobota

NADGRADNJA ZUNANJEGA PROSTORA - Pokrit prostor ob mrliški vežici v Krogu bodo skušali čimprej nadzidati, ker ob slabem vremenu zamaka. Tako bo med drugim bolje poskrbljeno tudi za pogrebe in obiskovalce zadnjega počivališča Krožanov. Foto: M. JERŠE

LJUTOMER - Kritiziranje prehitre vožnje po ljutomerskih ulicah ni pomagalo, prav tako ne kazni policistov. Pred kratkim so na cestah tega priškega središča položili kar pet »ležočih policajev«. Se te cestne ovire bodo upočasnile promet. Želja po takih ovirah je več, poceni pa ravno niso, če je res, da stanejo 100.000 tolarjev, kaj pravite? (F. Kl.)

ČENTIBA - Nedavno so zasadili okrasna drevesa okoli vaškega pokopališča, kapelice in stare šole. Nov program čentibske krajevne skupnosti predvideva nadaljnje vzdrževanje vaških cest, ponekod bodo še položili asfalt, uredili bodo pešpot po pokopališču in parkirišče ob njem ... Želja KS je tudi, da bi v doglednem času uredili kanalizacijo in mostove. (J. Ž.)

LJUTOMER - Na policijski postaji v Ljutomeru deluje ta čas 44 policistov, ki skrbijo za splošno varnost v občini in bdijo nad 26 kilometrov dolgo mejo s Hrvaško. Tudi na mejnih prehodih v Gibini in na Razkrižju delajo policisti z ljutomerske postaje. Splošna in prometna varnost sta, kot ugotavlja komandir Branko Kos, zadovoljivi, četudi poznajo hude nesreče. Letos so na ljutomerskem območju umrli v dveh prometnih nesrečah štirje ljudje, od tega kar trije v eni. (F. Kl.)

MURSKA SOBOTA - Kiosk na vogalu Zvezne in Kocljeve ulice v Murški Soboti ne sameva več, kajti soboški pek Škraban ga je odkupil in v njem uredil prodajalnico z imenom Čočaj. Poleg kruha, tudi francoskega, in žemljice je mogoče kupiti še pecivo, burek, lepinjo in drugo. (F. M.)

CERKVENJAK - V petek, 18. oktobra, bo v tem slovenskogoriškem kraju tradicionalni festival narodnozabavne glasbe. Napovedujejo dobre godce, veselo razpoloženje, zato najbrž ne bo manjkalo tudi veliko obiskovalcev.

SREDNJA BISTRICA - Vodstvo KS Bistrica se je odločilo za obnovo sakralnih objektov. Prvi naj bi prišel na vrsto križ na polju v Gornji Bistrici, ki so ga predniki postavili pred več kot sto leti. Potem bodo posodobili še Magdičev križ pri cerkvi v Gornji Bistrici, Balazičev križ v Srednji Bistrici, pa Miklavža, prav tako na Gornji Bistrici, in druge nabožne podobe. Pri načrtovanih obnovah bodo, tako upajo, občani pomagali z denarnimi darovi. (J. Ž.)

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU - V enovitem zavodu, ki deluje za potrebe predšolskega varstva in osnovne šole Križevci pri Ljutomeru, imajo tačas velike prostorske težave, kajti otrok je vse več! Tako je letos v predšolskem varstvu rekordnih 152 otrok. Na šoli menijo, da bi se prostorsko stisko dalo rešiti s preureditvijo šolske avle, za vrtec pa bi bilo potrebno narediti prizidek z dvema igralnicama, večnamenskim prostorom in zbornico. (F. Kl.)

ČRENŠOVCI - Občina je za razvoj gasilstva namenila v letošnjem letu 3.000.000 tolarjev. Največ ga je šlo za sofinanciranje nabave gasilske brigadne v Trnju in za pomoč pri nakupu gasilskega avtomobila v Gornji Bistrici. Vse bolj se uveljavlja tudi občinsko gasilsko poveljstvo, ki je letos pripravilo prvo občinsko gasilsko tekmovanje. Bilo je na Srednji Bistrici. Gasilstvo ima v krajih črenšovske občine kar lepo tradicijo in kar nekaj društev je letos praznovalo visoke jubileje. (J. Ž.)

Na obisku v Beznovcih

Vrtnice so se razcvetele

Beznovce sestavljajo zaselki Stari, Novi in Spodnji Beznovci, Si- ničeva Graba, Bizikov Rob in Šerugov Gres. Od 50 domačij je naseljenih 40, v njih pa živi 185 krajanov.

Potem ko je prenehala delati nekdanja mladinska organizacija, je bilo na kulturnem področju v kraju nekakšno mrtvilo. Čez čas pa se je pojavil iniciativni odbor za ustanovitev turističnega društva. Odziv je bil dober, saj se je sešlo 20 delavoljnih krajanov, večinoma žensk. Ustanovili so turistično društvo Vrtnice. Tako so ga poimenovali zato, ker cvetlica s takim imenom krasi skoraj vsako domačijo. Za predsednika so izvolili Branka Železna, namestnik je

Milan Marič, tajnikše in blagajniške posle pa opravlja Gizela Bagola in Olga Maček. Društvo ima tudi upravni in nadzorni odbor.

In kaj počne Vrtnica? Zavedajo se, da »visoko letečim« načrti niso uresničljivi. Uredili bodo zunanji videz naselja, predvsem okoli avtobusnih postajališč. Postavili pa so že pozdravne panoje iz smeri Vadarec, Domajinec in Zenkovec. TD Vrtnice se bo vključevalo v akcije PTZ ter v delo posameznih or-

ganizacij in društev. Ponekod je to že utečeno, denimo z gasilci; dobro in koristno je sodelovanje z Občino Puconci. Ob odprtju občinske stavbe so se beznovske gospodinjice predstavile z domačimi dobrotami in osrečile celo predsednika države Milana Kučana, ki jih je pohvalil. V posebno čast si štejejo sodelovanje na predstavitvi prekmurskega turizma v novogoriškem hotelu Perla, kjer so predstavile domači kruh, posolanko, ocvirkovo pogačo, rogljiče, potico, gibanico, jelenovo salamo ...

»Nekoč je bilo vse drugače kot danes,« z malo nostalgije

ugotavljajo Beznovčani. Saj res prirejajo so prostave, uprizorjajo igre, peli, se poveseleli na raznih piknikih. Gostije so trajale in dni in noči, na njih se je zbrala vsa vas. Bilo bi krivično, če bi trdili, da se danes v Beznovcih nič ne dogaja! O uspehih gasilcev in igralcev malega nogometnega zgovorno priča množica pokalov. Beznovske ženske, ki so svojčas delovale v aktivu krajskih žena, pa so tudi v prejšnjih letih večkrat presenetile. Gizela Kuzma, na primer, se lahko pohvali z bronastim odličjem z razstave kmečkih dobrot na Paji. Dobila ga je za svojo makovo potico. Beznovčanke tudi radi pojejo. Kaj pa načrti za razvoj kraja? Veliko jih je: vaški vodovod, mrliška vežica, kabelska televizija ... S skupnimi močmi jih bodo uresničili.

JANEZ KONKOLIC

Občina Rogošovci

Dvaindvajset kilometrov po občini

Odbor za družbene dejavnosti Občine Rogošovci je v septembru, ki je v znamenju športa, pripravil vrsto športnih prireditev za staro in mlado.

Za začetek so organizatorji pripravljali pohod na Serdiški breg, a jim je pošteno zagodlo vreme. Pohod so prestavili na nedeljo, 13. oktobra. V nedeljo, 29. septembra, pa je bilo vreme naklonjeno nizu športnih prireditev, zlasti trimskega kolesarjenja. Proga, dolga 22 kilometrov, je potekala po domačem vsem območju Občine Rogošovci, nanjo pa se je podalo 60 kolesarjev. Ti so štartali pri Sv. Juriju, se zapeljali proti Sotini, Kramarovcem, Fikšincem in Večeslavcem in se, eni bolj, drugi maj upehani, vrnili na cilj na igrišče pri Sv. Juriju.

Na naslednjem tekmovanju pa bodo posamezniki v Fikšincih

preverjali svojo zbranost, oster vid in mirno roko na prvenstvu občine v streljanju z

zračno puško. Organizatorja

ŠD Fikšinci.

S. FICKO

Start kolesarjev, ki so po Občini Rogošovci prevozili 22 kilometrov, je bil pred gasilskim domom pri Sv. Juriju. - Fotografija: M. Gaber

Podzemne garaže pri zavarovalnici

Severno od Zavarovalnice Triglav ob Lendavski ulici v Murški Soboti je predvidena ureditev podzemnih garaž s poslovnimi prostori. S tako rešitvijo, ki jo je obravnaval odbor za urbanizem in urejanje prostora, so se strinjali tudi mestni svetniki. Na ta način bo omogočena tudi boljša prometna ureditev ob dokaj prometni Lendavski ulici. Seveda se bo z načrtovanim posegom moral spremeniti zazidalni načrt »Lendavska sever« v Murški Soboti, ki je bil sprejet leta 1990. Soglašajo tudi s tem, da investitor naroči izdelavo spremembe omenjenega zazidalnega načrta.

M. J.

Lendavski kino »počiva«

Lendavska kinodvorana je bila po vojni podržavljena. Šele pred nedavnim jo je dobil nazaj prvotni lastnik. Zveza kulturnih organizacij, ki je doslej upravljala dvorano, bi lahko le-to uporabljala še naprej, vendar je najemna zanj previsoka. Tako tačas v Lendavi ne predvajajo filmov in ta filmski molk bo trajal vse dotlej, dokler se ne bo našel drug primeren prostor. Morda bo problem rešen šele z dograditvijo kulturnega doma, to pa bo približno konec prihodnjega leta.

J. D.

IŽAKOVCI - V središču Ižakovce stoji ob pred kratkim tabla, neke vrste zemljevid kraja in bližnje okolice. Popotnik, ki mu pot ni znana, po ogledu najde tudi pot na Otok ljubezni pri Muri. Za postavitev tabele je poskrbelo turistično društvo, ki je zelo znano predvsem po bujaških dnevih. (J. Ž.)

MURSKA SOBOTA - Ker sedež mestne občine ni med stimi mesti, ki bi bila ogrožena zaradi onesnaženosti zraka, se na razpis posojila svetovne banke za čistejši zrak ne bodo prijavi. Bolj pa se ogrevajo za prijavo na razpis ministrstva za gospodarske dejavnosti, saj bi lahko pridobili denar za varčevanje z energijo. M. J.

CANKOVA - TIŠINA - Pred kratkim je izšla že druga številka občinskega glasila Cajtinge v nakladi 1.850 izvodov. Tako so prebivalci Občine Cankova - Tišina dokaj dobro seznanjeni z vsemi pomembnejšimi dogodki na svojem območju. Na 16 straneh glasila je tudi precej slikovnega gradiva in utrinkov iz življenja mladih. M. J.

MURSKA SOBOTA - Glede ureditve križišča Gregorčičeve z ulico Staneta Rozmana se Sklad stavbnih zemljišč dogovarja za odkup prve hiše v Gregorčičevi ulici, medtem ko v drugi hiši, ki je last občine, živita dva socialno ogrožena prebivalca, ki ju morajo najprej preseliti. Šele potem bodo porušili obe hiši in omogočili ureditev omenjenega križišča. M. J.

CANKOVA - TIŠINA - Izdelujejo se načrti za rekonstrukcijo vseh mostov v Občini Cankova - Tišina. Leti so bi bili končani do prve polovice leta 1997. S tem bodo omogočili izvedbo omenjenih del v letu 1998. M. J.

Iz KS Bakovci

Ob kanalizaciji urediti še smetišče

V Krajevni skupnosti Bakovci so se resno lotili priprave na gradnjo kanalizacijskega omrežja. Da bi v pogodbe med investitorjem, to je KS Bakovci, in uporabniki kanalizacije, torej gospodinjstvi, lahko vstopila, in uporabniki kanalizacije, so želeli pridobiti zagotovilo o dokončnem znesku plačila, so želeli pridobiti zagotovilo. Mestne občine Murska Sobota, da posamezna gospodinjstva za gradnjo kanalizacije ne bodo prispevala več kot 3.000 nemških mark in 50 odstotkov krajevnega samoprispeljka, zbranega v naslednjih petih letih.

Če bi cena celotne naložbe presežala omenjene virov, naj bi dodaten denar zagotovila mestna občina. Ta pisna pobuda Krajevne skupnosti Bakovci pa je bila na seji mestnega sveta zavrnjena.

V Bakovcih opozarjajo tudi na velik problem smetišča med naseljem Bakovci in Krog. Na

njem namreč odlagajo razne odpadke snovi, in sicer vse od starega železa dalje. Predlagajo, da se to smetišče čimprej uredi in prepove nadaljnje odlaganje odpadkov. Hkrati predlagajo, da se v naselju uredijo prometni znaki in obnovi signalizacija.

M. JERŠE

Črno - bela preteklost

Ob trgatvi je bila ta povorka, in sicer pri Lenartu verjetno pred petintridesetimi leti. Zanimivo si je podrobneje ogledati traktor. Njegove prednje gume so še posebno zanimive. In zadaj na priklopi je uprizorjena trgatav. Kar precej rod-

nih trsov je bilo potrebno posekati, da je bil prikaz bratve kar najbolj »realističen«. Danes pri Lenartu ni več trinadstropne stavbe, ki jo vidimo na desni strani posnetka, in cesta skozi naselje je že zdavnaj asfaltirana. F. Štefanec

Fotoreportaža

Več kot sejem

Slutnja, da bo Ferenčev senje v Turnišču, ki so ga napovedali za petek, 4. oktobra, navaden kramarski sejem, se k sreči ni uresničila. Turniški sejem je bil več kot sejem! Začel se je s povorko, na čelu katere so bili konjeniki. Konj je seveda vlekel tudi »bagrlin« (kočijo), na njem pa so bili predstavniki starodavnih »varaških« rokodelskih cechov. Za njimi so se peljali navadni člani, ki so na vozovih prikazovali svoje mojstrske veščine (na primer čevljarji). Korakali so godbeniki, peš pa so jo mahnile tudi turniške ljudske pevke in še kdo, ki ga je pisec teh nekaj vrstic morda »spregledal«.

»Odimo na senje, ka nas več čaka« (Se mi pojdi na sejem, da nas bo več!) Tako so menda

nekoč rekli ljudje in šli so na sejem. Tako so najbrž menili tudi zdaj, ko so po več desetih

Me pa smo članice Društva kmetice Turnišče. Pokusite domači kruh, vrtnake, krape, gibanice, medenjake, kruh z zaseko, bider, kisilacke...! Vsaka je pripravila nekaj od tega. Me že ne hodimo kupovat keksov v trgovino!

letih znova organizirali sejem, ki je vedno bil (in vse kaže, da bo spet postal tradicionalen) na god sv. Franca. Kar lepo število ljudi je prišlo na tokratni sejem. Prodajalcev pa seveda tudi ni manjkalo: lončar, čevljar, klo-

bučar, medičar, urar, suhorobar, cvetličar in tako naprej. Prodajalcev bižuterije, ki običajno »pokvarijo« sejme, k sreči ni bilo. Sejem je uspel.

Besedilo in fotografije: ŠTEFAN SOBOČAN

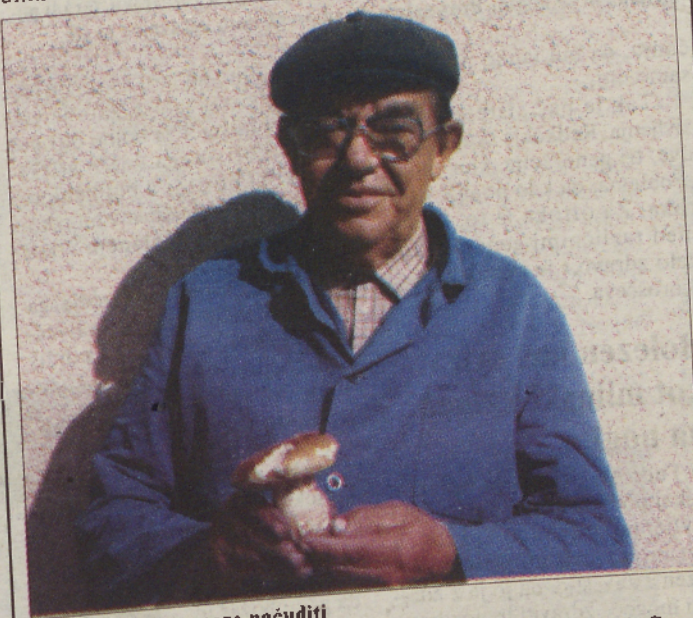
To smo pa mi, strici, predstavniki še delujočih turniških cechov. Naš cehmešter ima knjigo in pečat cesarice Marije Terezije, s katerim je pred več kot sto leti potrdila naša cechovska pravila. Veseli smo, da nas boste spoznali.

Presenečenje

Po gobane na pokopališče

Jesen je čas, ko gobarji nabirajo gobe po gozdovih in travnikih ter domače kuhinje dišijo po gobjih dobrotah. Goban, ki ga Geza Fujs iz Murske Sobotice drži v roki, pa ni zrasel v gozdu ali na travniku, ampak nikjer drugje kot na - murskosoboškem pokopališču.

Ko je Geza obiskal grob sorodnikov, kot to pogosto počne, se mu je pogled ustavil na enem od grobov. »Nisem mogel verjeti

Geza Fujs se ne more načuditi

STREHA ZA JURČKA - Pa naj še kdo reče, da v svetu ob Muri nimamo (več) »slamopokrivačev«! Dva vam bomo izdali. V Spodnji Ščavnici smo naleteli na Antona Golnerja iz Sovjaka in Lovrenca Krambergerja iz Lastome- rec, ki sta pokrivala stožčasto ostrešje za okroglo hišico, tako imenovani jurček, ki si jo je omislil Franc zakrajšek iz okolice Velikih Lašč. Delo je bilo zahtevno, ampak mojstra sta mu bila kos. - Fotografija: L. Kr.

svojim očem,« je dejal Geza. »Star sem že osemdeset let, pa česa takega še nisem doživel. Na enem od grobov je rasel goban. Poklical sem še druge ljudi, ki so bili takrat v bližini, in tudi oni se niso mogli načuditi.« Odnese ga je domov in rekel znan- cem in sorodnikom: »Poglejte, jaz pa hodim na pokopališče nabirat gobe.«

Geza meni, da so gobo najbrž prinesli skupaj z zemljo iz kakega gozda, in je zrasla ob ugodnih vremenskih razmerah, ki so bile v preteklih dneh. Goban je sicer lep, vendar pa so na vprašanje, ali ga bodo tudi pojedli, odgovorili, da ne, ker »je zrasel na pokopališču«.

Besedilo in fotografija: J. Gabor

Ljudje iz naših krajev
Vaški godec

Radi poslušate polke in valčke?

75-letni Štefan Baranja iz Krašča igra na harmoniko »frajtonari- co« od svojega desetega leta dalje. Igra, kot ve povedati, »stare note« in tudi novejšo - Arsenikove in melodije drugih znanih narod- nozabavnih ansamblov, ko pa je treba z glasbo ustreči različnim gla- sbenim okusom.

Kdo bi vedel, kod vse je igral? Pogosto je nastopal na zaseb- nih prireditvah, če- stokrat pa tudi na ja- vnihi, na primer na tekmovanju harmoni- karjev v Radovcih ali pa v Bodoncih za memorial pokojnega harmonikarja Štiva- na. Pred nekaj tedni je raztegoval meh svo- je prostotonske har- monike na Ferenče- kovi turistični kmetiji v Krašči, kjer so pri- pravili dneve koruze.

Kdaj pa bo harmo- niko odložil? Neus- trezno vprašanje! Igr- al bo, dokler mu bo- do to dopuščale živ- ljenjske sile. Hočete, da zaigra tudi vam. V Krašči ga najdete na domačiji, ki ima številko 50.

F. KUJAR

Tale vaški godec iz Krašča na Goriškem se še kar dobro drži, čeprav ni več rosno mlad. - Fotografija: F. Ku.

Odranci

Dogovori o gradnji pošte

Pošta Slovenije je od Zavoda za ekonomiko in urbanizem M. Sobota dobila negativni odgovor glede pridobitve lokacije na parceli za vaškim domom v Odrancih za gradnjo zgradbe, v kateri bi bili prostori pošte. Na Zavodu so namreč predlagali, da bi novo pošto le dozidali k zgradbi, v kateri ima sedež občina. Pošta pa je želela samostojno zgradbo na bolj »izpostavljenem« prostoru. Zato so izbrali drugega izdelovalca lokacijske dokumentacije, s katerim so se uspeli dogovoriti o zidavi pošte kot samostojne zgra- dbe. Lokacijsko dokumentacijo že pripravljajo. Ne bo pa mogoče izdati lokacijskega dovoljenja, dokler Pošta Slovenije ne bo lastnik parcele, na kateri bodo gradili. Zato je Občina Odranci naročila razparceliranje zemljišča ob vaškem domu in tako so odprli tudi novo parcelno številko v velikosti 1,85 ara, na kateri bodo posta- vili zgradbo v velikosti 9 x 11 metrov. Občinski svet Odranci pa mora določiti pogoje, pod katerimi bodo parcelo odstopili Pošti Slovenije.

J. Gabor

ŠČUKA, DA TE KAP - Tri kilograme težka in 35 centime- trov dolga ščuka za marsikoga, ki živi na ravnem ali dolin- skem svetu Prekmurja, ni posebna ribiška trofeja, drugače pa je, če tako mrcino ujame Goričanec, saj je znano, da tam ni toliko ribolovnih voda. Ko je pred nekaj dnevi Franc Tibola iz Budincev pripeljal domov omenjeno ščuko, ki jo je ujel v gramoz- nici v Lipovcih, so bili takega uplena veseli tako doma kakor tudi pri sorodnikih in znanih, saj so na tistem slutili, da jih bo povabil na ribjo pojedino. In res jih je! Ribiču je pri lovu poma- gala Daniela. - Fotografija: E. Škerlak

Letna skupščina ZB NOB Lendava
Obsojajo
enostranska dejanja

Ob organizacijskih vprašanjih - nova zakonodaja namreč borče- nsko organizacijo uvršča med društva in ne več med politične organi- zacije - se je občinski odbor ZB NOV Lendava precej časa odločal tudi s tako imenovano veteransko zakonodajo. Kljub sprejetju zakonov na tem področju, ki bi morali veljati že od začetka leta, žal ugotavljajo, da država še ni dorekla vseh podzakonskih aktov, potrebnih za urejanje tega vprašanja, na Upravni enoti Len- dave pa niso kos hitrejšemu reševanju zahtev posameznih upravičen- cev. Posebno skrb so namenili tudi bolnim in socialno ogroženim članom borčevske organizacije. V ta namen je 26 oseb prejelo enkratno pomoč v skupnem znesku 450 tisoč tolarjev.

Na letnih skupščinah kra- jevnih združenj so bili župani občin, ki so jim poleg moralne podpore obljubili tudi pokritje nekaterih stroškov. Na skup- ščinah so sprejeli nov statut, po katerem so namesto občinske- ga preimenovali v Območni odbor Zveze borcev Lendava. Ta bo tudi v prihodnje sodelo- val s sorodnimi organizacija- mi.

V razpravi pa niso mogli mi- no tega, da si nekatere politič-

ne stranke in posamezniki pri- zadevajo odstraniti vse pom- nike naše polpretekle zgodovi- ne.

Čeprav so v lendavski obči- ni skromna obeležja iz narod- noosvobodilne borbe, ki spo- minjajo na 306 žrtev sovra- žnikovega nasilja in na okrog 800 internirancev in taborišč- nikov med drugo svetovno vojno, nekatere to še vedno močno moti.

MILAN JERŠE

Kamenček za zdravje in mamico

Na tanko belo vrstico si je napeljala pisan kamen, ga obesila okoli vratu ter skrbno skrila pod bluzo. Doma jo je mama vprašala: »Zakaj imaš okoli vratu to vrstico?« Z velikimi očmi je pogledala mamo, ali ji lahko razkrije skrivnost, potem pa izvlekla izza bluzice navezan kamenček. »Veš, mama, ta kamenček me varuje pred boleznijo,« ji je zaupala. »Aha, ne želiš biti bolna,« razume mama. Toda deklica jo dopolni: »Ne želim, da bi ti bila v skrbeh in žalostna.«

Deklica ji je s temi besedami razkrila resnico, ki je mi odrasli ne vidimo, nočemo videti. Za deklico ni najpomembnejša njena bolezen, ne skrbi jo, ali jo bo bolelo ali se bo slabo počutila, bolj kot to ji je pomembna mama. Kako bo z mamo, če bom spet bolna, razmišlja deklica.

Mama,

ki je zaradi otrokove bolezni v skrbeh,
ki mora zaradi bolnega otroka oditi iz službe,
ki mora prihiteti po bolnega otroka v vrtec,
ki mora z bolnim otrokom v prepolno čakalnico v zdravstvenem domu,
ki je zaradi bolniškega dopusta za nego otroka tepena pri plači,
ki jo zaradi bolniškega dopusta za nego otroka v podjetju ne gledajo lepo,
ki si mora pridobiti kup potrdil, da je bil otrok bolan ali da je spet zdrav,
ki je zaradi vsega tega nejevoljna in ki otroku na vratih zdravstvenega doma počita: »Spet nisi ubogal in si vroč pil mrzel sok. Vidiš, sedaj si pa spet bolan!«

Otrokova bolezen v senci številnih skrbi

Česar sami ne vidimo, to vidijo otroške oči. Otrok zboli, a vendar ni najpomembnejša samo njegova bolezen. Starševsko skrb za otrokovo zdravje senčijo številne druge skrbi, od tega, kako si drugače organizirati življenje, kako urediti varstvo bolnega otroka, kako na delovnem mestu spet pojasniti, da je otrok bolan in da je potreben nege, kako vsaj trikrat priti do zdravnika, da napiše vsa potrebna potrdila, najprej, da je otrok bolan, in potem spet, da je zdrav in da lahko gre v vrtec.

»Na plošno pa v današnji ihti in naglici starši nočejo prevzeti nase nobene odgovornosti. Če tudi ima otrok navadni prehlad, z njim takoj hitijo k zdravniku. Nočejo sprevideti, da prehlad traja teden dni, pa če storiš kaj ali ne. Hočejo imeti potrdilo, da otroku ni nič hujšega. Ali pa so prestrašeni zaradi eksemplaričnih, šokantnih člankov: vročina in nenadna smrt. Kot da nas vsakdanji naravni pojavi ne zanimajo več, kot da ne vemo živeti umirjenega življenja,« je povedala zdravnica za otroke dr. Zdenka Kanič-Korošec.

Podzavestna jeza staršev na otroka, ker je spet »moral« zboleti, porušeni ritem življenja v družini, vse to riše drugačne poteze na obrazu matere in očeta, ki jih otrok zna zelo hitro prebrati. Na uboga otroka, ki je sam prizadet zaradi bolezni, se zgrneta še mamino in očetovo nezadovoljstvo in skrb. Mama,

ki se ne nasmehne, ki ne najde prijazne besede, otroka prizadene tako ali še bolj kot bolezen sama. Otrok tudi ni srečen, ko

ga zaradi bolezni ovijajo v pretirano nego, ga silijo z vsemogočimi čajčki in zdravilnimi pripravki, ga razvajajo v prepri-

Simonca ni bila nič kaj vesela, ko smo od nje hoteli slišati, kaj jo boli, mamica Jasna pa je povedala, da pogosto prihaja k zdravniku zaradi ponavljajočih se angin. Brez solzice med pregledom zdravnice ni šlo.

čanju, da mu lahko pomagajo samo oni.

»Tak je pač sistem našega življenja. Redkokje skupaj živijo dve, tri generacije, kjer tudi ni problema, da kdo popazi na otroka. Za otroka je to, da živi med različnimi generacijami, zelo zdravo,« je razmišljala dr. Korošec.

Bolezen nas ovira kot mlinski kamen na nogi

Tudi pri otroku je bolezen nekaj povsem naravnega, je del življenja, prav tako kot to, da dihamo in rastemo. Sprejeti bolezen z zavestjo, da jo je z zdravili mogoče zdraviti in pozdraviti, s predano skrbjo za bolnega pa mu lajšati težave in prispevati k njegovemu prijetnejšemu počutju, je velika umetnost. Še posebno takrat, ko bolezen ni huda, se nam v naglici vsakdanjika zdi kot mlinski kamen, privezan na nogo, ki nam ustavlja korak, ruši načrtovano pot

in otežuje doseganje zastavljenih ciljev. Je kot nujno zlo, ki ga je treba po najkrajši poti odpraviti. Na hitro, z danes na jutri, terjamo ozdravitev, da »pomembnejše« stvari ne bi »utrpele škode« ali da zaradi bolezni ne bi izpustili česa pomembnega.

A vse bolezni se ne končajo le pri pregledu pri zdravniku in jemanju zdravil doma ter skorajšnji ozdravitvi. Otroci zbolevajo tudi za boleznimi, ki jih je potrebno zdraviti v bolnišnici. Hudo je staršem, ko morajo otroka predati v bolnišnično zdravljenje, hudo je malemu bolniku, kateremu vzamejo njegovo obleko in ga preoblečejo v pusto bolniško pižamo ter mu dodelijo posteljo v sobi še z drugimi otroki.

Solze za bolnišničnimi zidovi

»To je za večino otrok veliki stres, velika sprememba. Nastopi žalost, jokanje in v tisti žalosti ne opazi ničesar okoli

pri svojem malem bolniku ves popoldan, ali če ga ne morejo obiskati v določenem času, pač pridejo, ko lahko. Toda v bolnišnici zdravijo tudi otroke, ki za-

otrokom ni v tako veselje, kot tisti dan, ko jim bolniška sestra z bolniške postelje vzame temperaturni list. To pomeni, da bodo še tisti dan dobili svojo obleko in bodo s starši lahko odšli domov.

Otroci in bolezen, s katero je treba živeti vse življenje

So bolezni, s katerimi je treba živeti vse življenje in tega se morajo že v svoji rani mladosti učiti tudi nekateri otroci. Bolezen, ki otroka spremlja od prvih let njegovega življenja, ta v svojih mladostnih letih vse bolj spoznava, kol

radi različnih razlogov nimajo pogostih obiskov.

»Takemu otroku se bolj posvetim, z njim se več pogovarjam in iščem preusmeritve, ga potolažim. Moram mu sto in enkrat odgovoriti na eno vprašanje.

Otrokom dovolim, da jokajo, saj se morajo izjokati. Nikoli ne rečem, ne jokaj. Otrok mora jokati, mora se izjokati. Včasih joka, včasih v žalosti in nemoči potepta igračo in jaz vem, da to mora storiti.

Glavni cilj našega dela v vrtcu v bolnišnici je, da je otrokom lepo, da jim ni dolgčas, da je ob njih človek, ki jim sleherni trenutek lahko odgovori na vprašanje. Otroci so tega, da je nekdo z njimi, da jih stisne in poboža, veseli,« je o svojih bolnih varovancih povedala Marjeta Obal.

Sobica otroškega vrtca na otroškem oddelku murskosoboške bolnišnice je prijazna in polna igrač. Toda nič od tega

oviro. Starši zaman poskušajo dopovedati najstniku, da bolezen ni stramota, če jo sam doživlja kot pečat, da je z boleznijo pač treba živeti. Prikriva jo,

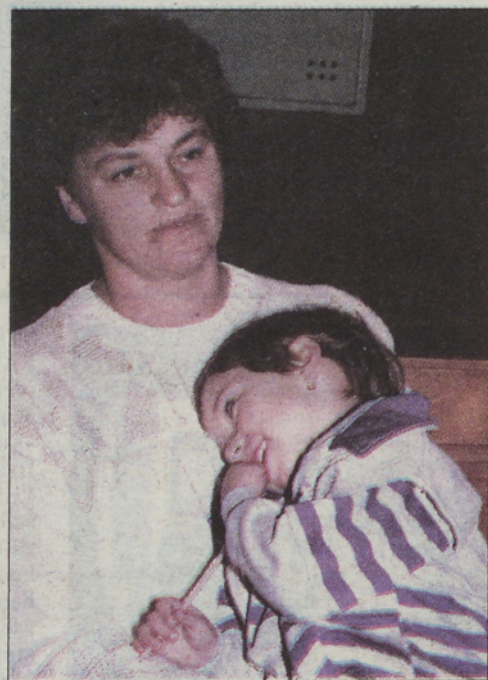

Bojana si dni, ki jih mora prebiti v bolnici, krajša s čitanjem knjig in gledanjem televizije. Pa še za nekaj je dobro bolnišnično poležavanje, da se lahko napiše do vrha in še čez, je dodala. Tisti dan je imela napovedan obisk sošolk in kolegov, dana pa jo najbolj pogreša sestra.

pa čeprav je dostikrat v življenju težko. V šoli za njegove težave ne vedo, sam pa jih noče zave ne namerava razlagati ne so in ne profesorjem. Zaradi boleznih včasih ne more sedeti za knjigo, se zbrano ni, vendar raje sprejme nižjo oceno kot bi v razredu razgledoval svoje težave.

Sicer pa, koliko profesorjev, ki vstopa v razred, se vpraša: kako je danes z učenci, kakšno je njihovo počutje? Koliko jih je pripravljenih pri svojem delu, ki zahteva storilnost, upoštevati tudi učencevo zdravje ali bolezen?

Morda pa bi svoj list o bolezni in otroku lahko pisali tisti starši, katerih otroci so zboleli za hudo, celo neozdravljivo bolezen. Takrat za njih ni nič pomembnejšega, kot je zdravje otroka, pa čeprav svet z naglico potrošniškega ritma hiti mimo njih. Spoznavajo tisto, za kar je vredno živeti. Zelo bolni otroci bi mogli povedati o hudih bolečinah, ki jim jih prizadenejo tako bolezen kot številne preiskave in dolgotrajno zdravljenje v bolnišnicah.

Silvija se je oprijela svoje mame in se veselo nasmihala v fotoaparata, pa čeprav je pred zdravniško ordinacijo prišla prav iz vrtca in z bolečim trebuškom. V vrtcu je začela bruhati, pa so vzgojiteljice poklicale mamo, da je prišla ponjo. Na srečo v službi to z razumevanjem sprejemajo, je povedala Silvijina mamica.

Jožek, Rene, Primož in Drago so s tovarišico Marjeto v bolnišničnem otroškem vrtcu ob igri prebili dopoldne. Jožek mora večkrat v bolnišnico zaradi astme, zato je bil zase prepričan, da ga to ne žalosti več. Toda injekcije se še vedno boji.

Rene pa je podvihnil rokav in pokazal ranico, ki je ostala od injekcijske igle, saj so mu jemali kri. Prišlo je, da se injekcij sploh ne boji. S sabo je imel knjigo pravljic, v njej pa na notranji strani prilepljeno fotografijo svoje mamice. »Tovarišica, jo lahko vzamem s sabo na kosilo, ali pa jo hoste ta čas vi popazili?« je vprašal tovarišico, ki je ostala v vrtčevi sobi.

Nič se ne zgodi brez nas ... tudi v Atomskih toplicah ne

Radio Murski val je na 7. festivalu Združenja radijskih postaj Slovenije že šestič zapored zasedel prvo mesto

«Namen festivala je izmenjava izkušenj in spoznavanje programskih posebnosti posameznih radijskih postaj, spodbujanje radijskega ustvarjanja, kreativnosti in negovanje sodobnega radiofuznega izraza,» je zapisano v 1. členu pravilnika festivala.

In pripravljenost, da vse to tudi počnejo, je letos pokazalo rekordnih 16 radijskih postaj od 22, ko-

rica Podjetja za informiranje Irma Benko, ki je bila doslej tudi predsednica združenja. Festival je torej

tekmovalni značaj. Mureki, kot nas poznajo po vsej Sloveniji, smo letos sodelovali v vseh devetih kategorijah: dnevno-informativna oddaja, komentar, intervju, reportaža, kontaktna oddaja, glasbena oddaja, humoristično-satirična

Ivanka Mulec in Fanika Šket. Ob večji konkurenci pa je strožja tudi žirija.

Mureki smo »sivo« eminenco navdušili petkrat in osvojili pet prvih mest, in sicer za glasbeno oddajo Glasbena učna ura avtorice Smilje Baranja, humoristično oddajo Zamurjenci, avtorja Dušana Radiča, omenjeni avtor je tudi prispeval najboljšo EPP-produkcijo Pujsek Fredi, prvo mesto sta osvojila še komentar urednika Murskega vala Marjana Dore in dnevno-informativna oddaja četrtkovne urednice poročil Nataše

Kolegi s slovenskih radij so se z veseljem sukali okoli zmagovalcev iz Prekmurja in Prlekije.

Brulc - Šiftar in sodelavcev. Pet prvih mest pa je bilo tudi dovolj za skupno zmago.

Tako. Festival je mimo. K zmagi smo prispevali vsi murskovalci, honorarni sodelavci in zago-

tovo tudi naši poslušalci, ki so hkrati naši prijatelji. In skupaj nas bo še naprej spremljal slogan Nič se ne zgodi brez nas ... Tudi zmaga na festivalu ne.

Sodelavci Murskega vala

Predsednik Kučan v Atomskih toplicah: Nacionalni radio se ukvarja z velikimi temami, lokalci vidijo probleme konkretnega človeka, »vesel sem, da je že šestič na festivalu zmagal moj Murski val«.

akor jih je v združenju. Sicer pa na festivalu združenje preimenuje v Interesno gospodarsko združenje nekomercialnih radijskih postaj, ustanovno pogodbo pa je podpisalo 14 radijskih hiš, med njimi seveda tudi Murski val. Predsednica pa je postala direk-

prilžnost, da radijski tri dni spoznavamo drug drugega, izmenjamo izkušnje, predvsem pa, da slišimo program drugih postaj, saj je vsaka radijska hiša umesčena v določen geografski prostor in je tako slišnost posameznega radia omejena. Navsezadnje pa ima festival

oddaja, EPP-produkcija in samoreklamni spot. Izdelke so ocenjevale tri tričlanske žirije, v katerih so bili nekateri priznani novinarji in radijski delavci: Boris Dolničar, Branko Kastelic, magister Lenart Šetinc, Jože Jerman, Silvo Teršek, Evgen Jurič, Aleksander Lucu,

Priznanje za skupno zmago je uredniku Marjanu Dori izročila predsednica združenja in direktorica Podjetja za informiranje Irma Benko.

Na gornjeradgorskem pokopališču

Zadnje slovo od dr. Antona Trstenjaka

V petek so na gornjeradgorskem pokopališču pokopali dr. Antona Trstenjaka. Številni so

bili tisti, ki so se ob tem želeli pokloniti njegovemu spominu: duhovniki, predstavniki Ce-

rkve, delegacija državnega zbora, predstavniki univerz iz Ljubljane in Maribora, predstav-

niki Fundacije akademika dr. Antona Trstenjaka, predstavniki slovenskih mest, župani, predstavniki kulturnega, gospodarskega, političnega in javnega življenja ter številni drugi, ki so ga spoštovali kot avtorja številnih knjig in predvsem kot človeka.

Vsakdo se nekoč v življenju začne ukvarjati z vprašanjem smrti, odnosom do nje, odnosom do bivanja in minljivega, in seveda, kaj bo po tem. Tudi Trstenjak se je v svojih delih večkrat dotaknil smrti. Nekoč je zapisal:

Človek ve, da bo umrl, čeprav smrti nihče ne okusi, vendar ne

dvomi, da bo umrl. Vendar mora človek v življenju dvoje združiti v skladnost: hrepeneje po sreči in strah pred smrtjo, da mu misel na smrt ne kali sreče. In to dvoje lahko združi le, če najde v smrti smisel življenja. Človek mora tudi smrt, ne samo

srečo prenašati tudi na druge ljudi, ki so jo potrebovali. In srečo bo delil tudi v prihodnje. Predvsem tistim, ki si bodo v roke vzeli kakšno od njegovih številnih knjig, ki jih je napisal.

Naj končam s Pavlovimi besedami, ki jih je tudi dr. Tr-

Številni so bili tisti, ki so se želeli pokloniti dr. Antonu Trstenjaku.

Ob žalnem sprevodu je življenje za trenutek obstalo.

Zadnje slovo od akademika dr. Antona Trstenjaka na gornjeradgorskem pokopališču

trpljenje, vračunati v svojo življenjsko srečo.

Prepričani smo lahko, da je bil dr. Trstenjak srečen človek. Srečen tudi zato, ker je vedel, kaj je to sreča, in ker je znal to

stenjak rad citiral: »Smrt, kje je tvoja zmaga? Smrt, kje je tvoje želo?«

Aleksandra Nana Rituper
Fotografija:
Nataša Juhnov

Iz profanega načina bivanja izvirajoč odnos do sveta

Je to narod, ki presega trmo Nemcev, skrivnost Fincev, ponos Madžarov, natančnost Švicarjev? Ni nasilen, kvečjemu cankarjansko trpen in sam žrtev nasilnežev. Z izrazom splošne človeške etike in njene drže.

Starodavni obmurski človek svoje otroke zgodaj navaja, da sami sebe "vladajo", jih le sprašuje po učenju, za višje šole pa se stezka odloča, kajti ni *srmatnejšega* ko *zastonjsko pohajkovanje po mestnih šolah*. Javno ne izraža čustev, da otrok ne bi razvalil. Do tujcev je vsled večnih vplivov - naravno prijazni; s kančkom mržnje in netolerantnosti. Žene ljubijo rože in nabožne predmete, so zelo verne, skrbne, zveste možem in otrokom.

To je pokrajina, ki se razprostira petnajst milj široko v smeri Dolnje Lendave, ob Muri, ki se vije po dolinah, dela okljuje in se izliva v morje, kar pomeni človeški obstanek, vztrajanje na tej zemlji in tok življenja. Popravlja pokrajino v znak klitja in prepovedi, kolikor so oblike izrabljene in izčrpane, da njene ustvarjalne sposobnosti ne ugasnejo za vselej. Mura je naša usoda. Jožef Košič v svojem času ugotavlja: zaradi hladnega in čistega zraka so hribovci čilejši in vedrejši od Dolincev, ki ob močvirjih pogostje bolehalo in so bledični. Vendar je za Azije močvirje vir uspešnosti in kitajska močvirja posebej duhovna središča, so kraj obrednega lova in ribolova. Košič opazuje, da si Obmurci na kratko strižejo lase, ženske se lepo oblačijo, so pridne, pečejo kruh iz koruzne, ajdove, pšenične moke, mu rečejo *božji dar*, kar zaznamuje začetek novega ciklusa in je v simbolizmu dobro znamenje ali napoved obilja.

Zastavimo si vprašanje. Je iz prisile, omejevalnosti in skromno-

sti speti lok tudi življenjski vzvod, ki presega kratkoročne učinke materialnega blagostanja? Lahko se nam dogodi, da preizkušnje v nas zapustijo nevidne poti, željo po notranji spremembi. Jungovo potovanje je nekaj, kar priča o nezadovoljstvu in kar žene v iskanje novih obzorij. Vendar ne beg pred seboj, ki se nikoli ne konča na cilju, pač pa najdenje resnice v odkrivanju duhovnega središča. Potuj v sebi. Ni grešno zgledovanje pri profanih potomcih. Za skupno mizo jedo. Občestveno. Med udeleženci vzpostavijo notranjo skupnost. Miza je simbol duhovnega središča, zlasti okrogla. Ali miza, ki družijo dvanaest apostolov, dvanaest bratov in sester, dvanaest burašev. Družina se zbira ob krušni peči in se pogovarja. Ljudje so skupaj, pri praznovanju. Veže jih delo. Fantje prepevajo dekletom lepe pesmi.

Iz roda v rod se marsikaj pozabi. Nove ideje zlahka opravijo s starimi. Razpadajo fužine, izumirajo ročna dela, klasične tehnike, dejavnosti na Muri: žage, mlinci, brodi. Kot nespregledanje dogodkov iz davnine, protest in klicanje modernih vsebin, ki zlahka opravijo z anahronističnimi pojavi, da ne bi smešili ali ovirali napredka. Govorimo o klasični obliki opozicij znotraj istih ali sorodnih stvari. Slehermo nasprotje je izključevalno; tako je do starih ljudskih kultur in ruralnega načina življenja. Da pa le ne bi bila družba mačehovska do zgodovine in zaradi "izgle-da" seveda anahronistične eksponate pograbijo muzeji in jih razkazujejo mimoidočin, vendar s svojo statičnostjo v "prostoru izven prostora" še zdaleč ne dosežejo učinkovitosti prvotne ravni dejavnosti in energij. "Svojim otrokom vendar povejte, da je ta zemlja bogata z življenji naših prednikov in da hodijo

po njihovem pepelu." To so pomenljive besede indijanskega voditelja. Kdo zmore to? Kaj da? Lahko arhaični način bivanja prevzame sodobno družbo s tradicionalnim odnosom do narave, zglednostjo, navadami, čustvi in mislimi? Staro, nekdanje sta pojma s svetlim značajem, ne glede na predmet ali osebo, ki jih opredeljuje. V očeh analitikov tisto, kar je staro, nekdanje, sugerira otroštvo, prvo dobo človeštva, izvir; je zgled izgubljenega raja. Staro ni tisto, kar je zastarelo, marveč kar vztraja in sodeluje z večnim; je nasprotje zastarelega, ki je povezano s krhkim, minljivim, umrljivim.

Franc Herman daljnega leta po ukazu ruske cesarice potuje skozi naše kraje. Srečuje vesele ljudi, složne pri delu. Na proščenjih in svatbah se veseli staro in mlado, tudi družine, ki so večgeneracijske. V dobi informatike v trenutku zveemo za podatke, inovacije, rekorde ne vemo pa, kaj dela sosed, žena, otrok, babica, dedek, katero šolo obiskuje hčerka in da se žena oklepa nevropsihiatra, kjer se dogajajo neverjetne stvari. Človek samo normalno reagira na nenormalne razmere v družbi, iz teh ordinacij pa odhaja zaznamovan - da, etiketiran bolnik z nevrovegetativnimi bolezenskimi stanji, psihoorganskimi sindromi, depresivnimi diagnozami, saj se za uradno medicino spodobijo, da se vselej dokopljemo do končne (zadnje) resnice. V ta namen se popravi preiskave, ki ne ugotovijo nič bolezenskega. Nič ne de. Zdaj je samo še za razstavljeni depresivni bolnik. Ljudje se pač ne pogovarjajo, redkeje srečujejo, nekam hitijo, se ne spovedujejo, predvsem pa obrekujejo. Vse to je za moderno družbo marginalnega pomena.

(nadaljevanje prihodnjic)

OD ABRAHAMA DO PRVEGA PAPEŽA - POPOTOVANJE PO IZRAELU, SVETI DEŽELI

Gospod je rekel Abrahamu: »Pojdi iz svoje dežele in od svoje rodovine in iz hiše svojega očeta v deželo, ki ti jo pokažem! Naredil bom iz tebe velik narod in te blagoslovil. Poveljal bom tvoje ime, da bo v blagoslov. Blagoslovil bom tiste, ki bodo tebe blagoslovljali, in preklel tiste, ki bodo tebe preklinjali, in v tebi bodo blagoslovljeni vsi rodovi na zemlji.«

Pripravila: Marinka JERIC

7. del

Ta dogodek je bil še pred njegovim trpljenjem, pred velikim tednom. Umaknili so se v samoto, takrat po Judovski je bila to sobota, sabbat, dan počitka. Že v Mojzesovi postavi je zapisano, da je sobota dan za nebesa. Danes naj bi bila to nedelja, vendar tega mnogi zaradi preobilice dela in dirke za standardom ne morejo upoštevati. To naj bi bil dan počitka, kamor se lahko vsakdo umakne, kjer se čas ustavi, da se spočijeta telo in duša. Mislim, da ga ni človeka, ki si po šestih dneh dela ne bi zaslužil takega dneva. Tukaj na tem kraju je Jezus pokazal svoje poveljano telo. V 5. st. so Bizantinci v spomin na ta dogodek postavili svetišče in samostan, ki pa je bil večkrat porušen. V 11. st. križarji postavijo novo svetišče, ki je bilo spet porušeno. Leta 1631 je franciškiški pater, ki je na cesarjevem dvoru ozdravil bolnika, dobil dovoljenje za odkup Tabora in od takrat goro Tabor upravljajo franciškiški, ki so tukaj spet zgradili svetišče. Leta 1911 so semkaj romali Slovenci iz Trsta, ki so sprevzeli za nakup zvonov. Hrustov les, iz katerega je ostrešje, je prav tako dar slovenskih romarjev. Galileja je bila v času ustanavljanja izraelske države v glavnem zamočvirjena in Judje so zemljo odkupovali po nizki ceni od turških in arabskih veposestnikov in jo izsuševali ter naseljevali. Prej je tukaj prevla-

dovala malarija, danes pa je to najbolj rodovitno predel Izraela. Še enkrat se razgledamo s Tabora, saj je z vrha čudoviti razgled. Na Tabor smo smeli samo s taksiji, avtobus pa nas je počakal v dolini.

Reka Jordan in Genezareško jezero z okolico

Vozimo se proti reki Jordan, kjer je Janez Krstnik krstil Jezusa. To je največja reka v državi. Priteka iz Genezareškega jezera in se izliva v Mrtvo morje. Na tem kraju so reko prečkali Izraelovi sinovi, ko so štirideset let potovali skozi puščavo. Ohranjenih je dvanaest spominskih kamnov v spomin na dvanaest Izraelovih sinov, na bregovih Jordana je bil tudi padec mesta Jerihe. Tukaj je Jezus ozdravil gobavce, tako da imajo ti kraji več pomenov. Tudi mi smo se umili v Jordanu in v stekleničke nalili vode, da jo ponesemo domaćim.

Že je pred nami Genezareško jezero, ki ga imenujejo tudi Galilejsko in še Tiberijsko, tako da ima več imen. Danes je Genezareško jezero za Izrael glavni vodni rezervoar. Vendar se pojavlja velik problem, ker tukaj še nimajo rešenih meja z Jordanijo in Sirijo. Nad jezerom se dviguje Golanska planota z najvišjim vrhom Hermonom. Na planoto so Izraelci po

izzivanih porinili Sirce in si celoti prisvojili Genezareško jezero. Je najvišje ležeče jezero na svetu in dkovodno jezero na svetu in zelo bogato z ribami. Danes je tukaj turizem in slovi Petrova riba, imenovana muš, katero smo tudi poskusili. Se danes živijo ribiči ob jezeru podobno kot v biblijskih časih. Jezero ima obliko harfe in valovanje je res kot igranje na harfo. Mošlimani mu pravijo, da je jezero Božje oko. V dolžino sever-jug meri 24 kilometrov, ob vznožju zahoda pa je široko 12 kilometrov. Najgloblje je 50 m. Ob tem jezeru in okolici je Jezus napravil največ znamenj. Obkrožimo celotno jezero pod Golansko planoto. Vozimo se po cesti, ki povezuje bližnji vzhod z Damaskom in Egiptom. Prej je bila tukaj država Sirija. Obiščemo kraj Kafarnaum, kjer je Jezus naredil največ čudežev. Ogledamo si goro Blagoslov. Vzhodnico, kjer je imel Jezus glavni govor o svojem utelešenju: »Jaz sem kruh, ki sem prišel iz nebes, kdor je mosem prišel iz nebes, bo živel vekomaj.« Vzhodnica je vel izkopana v 5. stoletju. Vzhodno Petrovo hišo, kjer je Jezus ozdravil njegovo taščo. Danes je na tem mestu cerkev. Tukaj so se začeli zbirati prvi kristjani in ta kraj si jemo za začetek krščanstva.

(nadaljevanje prihodnjic)

Sadovi ranih cvetov

Harolina Helmanič 5. del

Čisto nepričakovano se je za obe Benkičevi ženski začel čas vrteti nedopovedljivo počasi. Budilka na kuhinjski kredenci je skopo odmerjala minute, kot bi zdaj zdaj pozabila na svojo dolžnost. Nestrpnost je stopnjeval še Tonč, ki je vdrl v kuhinjo in vprašal: »Kam so ga odpeljali?«

»V ambulantno; na pregled. Morda bo tudi tam ostal... nekaj dni,« je hotela gospodinja omehčati besede z znižanim tonom.

Dobrih štirinajst dni je naš in kako smo se privadili nanj, je dodala Eva in buljila skozi okno, čakajoč, ko bo džip zavil s ceste na njihovo doridečo.

Gizela je mukoma spravila iz sebe:

»Boris je naš in ni... Vsak čas; danes, jutri se bodo dvignili in odšli. Treba bo živeti tudi brez Borisa. Bomo znali? Vidite, vsakega človeka tarejo kake skrbi in te se prav izpodrivajo: prve zbledijo in že se vrinejo nove. Prepričana sem, da vsi naši ljudje komaj čakajo, da se čete premaknejo in bodo spet skušali normalno živeti, kolikor v tem času lahko o normalnem še govorimo. Mi pa trepetamo pred tem, in če bi komu razkrili naš strah, bi se nam vsi rogali.«

»Mama, skoraj pri vsaki hiši so otroci, ne eden, več jih je, pri nas pa že trindvajset let ni bilo joka, je skušala pojasniti podtalno bolečino Eva.«

»No, malo si se že ušela! Nikar ne misli, da si ob rojstvu prvič in zadnjič zajokala. Saj veš, kako cmera-va in sitna deklica si bila. Pri vseh sosedih si se s tem odlikovala.«

Tonč si je odrezal debel kos kruha, ga namazal z zaseko in krepko zagrizel vanj s svojimi močnimi, preširokimi zobmi. Gizela ga je opazovala, samo da bi se še sama zamotila, in njenim ostrim očem ni ušlo, kako je počasi mlél kruh v ustih, kepico z jezikom premeščač zdaj na to, zdaj na ono stran lic. Poznala ga je, fanta, dovolj dolgo je bil že pri njih. Mati ga je, pastirčka, pripeljala, ko mu je bilo sedem let. Tako droban kot ptiček je bil, še v šolo ga niso sprejeli. Tu pri njih je odrasčal in se potegnil v mršavega, bledičnega dolgina. Zadnje leto se mu je tanko okostje obdalo tudi z vidnejšimi mišicami, ki jih je moral s pridom uporabljati, odkar mladega gospodarja ni bilo pri hiši.

Za gospodarjem se je zabrisala vsaka sled in domači so drug pred drugim prikrivali, da vesti o njem zelo nestrpno niti ne pričakujejo. Preveč lahkovost in premalo ljubezni do zemlje je bilo v njem in samo Eva je občutila, da tudi zanjo ni preostalo ljubezni. Ne bo ga, Borisa, boste videli, je z grenkim prizvo-

kom izrazil Tonč, ko je požulil podkvasito skorjo.

»Pojdi, in ko boš opravil v hlevu, se bodo že vrnili,« je skušala materinsko tolažiti bolj sebe kot fanta.

Sonce se je izgubilo za drevjem. Na zahodu se je zarisala temna črta, ki se je prelivala v oranžno vse do mavričnega odtenka. In tedaj se je prikazala Nataša... z otrokom v naročju. Tesno ga je prižemala nase, da so se razprtji prsti na odeji belili od moči. Stala je tako, brez besed, le z očmi se je srečevala zdaj z Evo, zdaj z materjo. Tako ožarjena od večerne zarje, ki je še prodirla skozi šipe, je bila enkratna podoba popol-

ne matere; manj pa ženske v vojaški opravi. Sekunde tišine je zamolklo motila samo budilka. V otrplih obrazih je splahnela kri. Ker je veter ponehal, še večica na šipi ni več pela. Nenadoma pa se je iztrgalo iz Nataše; ni kriknila, prej je prethlo, kot bi se bala te besede, priznala:

»Močna pljučnica... Zdravila imamo. Če vročina ne bo prenehala, bo moral ostati v naši bolnišnici.« rudi se je in svojemu mehkeemu glasu skušala vsiliti nekaj trdote, da bi jo ženske dobesedno razumele.

»Ne, Nataša, tu ga bomo zdravili; tu pri vas in pri nas,« je sklenila Gizela.

Z ljubeznijo človek prej okrevja, tudi otrok, se je bridko nasmehnila, sedla in uprla oči vanj.

»Odvila a bova, notri je prevroč,« je skušala nevsi-ljivo prepričati mater. Nataša je vdanó prikimala in pomolila otroka Gizeli. Potem je nemočno spustila roki ob telesu, globoko izdihnila, kot bi se hotela znebiti vse more zadnjih dni, in tiho obsedela.

»Pojdite počivat. Medve bova poskrbeli zanj. Tudi zdravilo mu bova dali, samo povejte kdaj in kako,« jo je Eva nagovarjala, ko je opazila že neobvladljivo ohlapnost in izčrpanost telesa in duha.

Ženska z iztegnjenima nogama, ki so segale skoraj do strednjaka, in kot pergament presojnim obrazom je vzela iz žepa stekleničko, pokazala na napis, nato še škatlico z drobnimi, belimi zrnci in že drsajoč po tleh odšla v svojo sobo.

Eva in dlan je segla po stekleničko, si ogledovala motno tekočino in razbirala navodilo, ki ga je neka roka še kar s čitljivimi številkami napisala. Boris se je v presledkih nakremžil, obrnil obrazek proti tankemu zglavniku, kot bi mu godila puhasta mehkoča, in zopet zaspal. Skozi njegov zamašeni nasek je prihajalo enakomerno tanko smrčanje.

Dvodnevno sumljivo premirje ni napovedovalo nič dobrega. Vsem, ki so že nekaj tednov doživljali ta boj, je bilo jasno, da je topovskemu ognju napočil odmor, celo takšen, da so lahko hiteli na polja in tako kradoma kaj postorili. Kmetje so poznali zakonitost zemlje; daj dam. Po premoru pa lahko pričakujejo samo nov napad. In tedaj se pač tisti, ki so si nekoč lahko privoščili močne, obokane kleti, zatečejo tja.

Prostor ponujajo tudi sosedom, ki pa dosledno vsi trdijo, da če je že treba umreti, naj se zgodi zunaj na prostem, na polju, pod drevesi, samo ne pod ruševinami. In ker je tudi lastnikom kleti ta občutek boljši, navadno še sami stojijo pod podbojem ali si poiščejo varen kotiček. Odkar so pogorele hiše in dve gospodarski poslopji, je vsaka družina bedela nad svojo domačijo. Vojna pa poravnava ali zaostruje tudi medsebojne spore. Vse sovraštvo izbruhne tu na dan, poračunavajo se stari gresi. Tako se je izmotalo tudi med vaščani, da je eden izmed hlevov zgorel med streljanjem, ker je sosed izrabil priložnost in podtaknil požar.

V dveh napetih dneh, ko sta Benkičevi skrbno manglega bolnika, se njegova bolezen sicer ni pozdravila, vročina pa je le nekoliko popustila. Ročici, ki sta ves čas počivali ob telesu, sta bili zopet stisnjeni v rahlo pest in sta mirno ležali ob ušesih.

To je že dober znak, je iz svojih izkušenj z Evo znala povedati gospodinja Gizela.

Nataša je vsako spremembo spremljala z navdušenjem, kljub vsemu pa je ležalo nekaj morečega nad njo. V bledem obrazu sta se ji zarisali dve podolžni gubi, vili sta se od nosu do kotičkov ust. Tudi na

čelu ji je bolečina odtisnila tri tanke vodoravne črte.

Jutro kot vsako jutro; in vendar čisto drugače. Komaj se je na obzorju začelo nežno svetlikati, so začeli ruski topovi napadati. Ostro pokanje je odmevalo med naseljem. Tedaj je še bolj bela kot sicer in trenutek obstala Nataša na pragu. Nato je izdala besede, gotovo najtrše v svojem življenju:

»Odhajamo, takoj! Pripravite Borisa!«

Gizela je otrplo strmela vanjo in ji ni verjela.

»Hitro, gremo!« je brezobzirno priganjala Nataša.

Gizela je še stala. Obraz se ji je prevlekel z voščnim nadihom. Ustnice so se ji povesile. Potem pa se je skušala zbrati in dahnila je sama sebi:

»Prišlo je, kar je moralo. Eva, vzemi vse tiste flane-laste rjuhe in daj, kar misliš!«

Eva ni mogla ali ni hotela. Kot okamenela je sedela in pestovala Borisa. Še premaknila se ni.

»Nataša, idijom!« se je ostro oglašalo skozi odprta vrata, kjer so fantje očitno že pripravili Natašo rešiti v zaboj. In tisti hip se je moralo v Natašo rešiti prelomiti ali pa je nosila že dolgo s seboj. »Ne ostane pri vas,« se je izluščilo skozi usta, »pridem pozne-ko se bomo vračali. Pridem! Nikomur drugemu ga ne morete in ne smete izročiti!... Moj je!«

Benkičevi sta onemeli. Samo topo sta gledali vanjo, nista razumeli ne verjeli. In vendar je bila rešena. Iz žepa je izvlekla listič in ga porinila Gizeli v roke. Na vratih je že stal njen tovariš in čakal. Spodaj je hropel prižgani avto. In tedaj je Nataša iztegnila obe roki, slovesno v trenutku tišine, nesla bel sveznj k svojemu obrazu, se dotaknila vtišine, topoglavice, jo za hip dvignila k oknu, saj si ga je morala vtisniti v spomin pri čisti svetlobi. Potem ga je z iztegnjenimi rokami položila v podhrtevajočo Gizelino roko:

»Čuvajte ga zame. Vrnem se! Če... če ne... ostane tu!«

Glasi vzhodnih preglušilo brenenje motorja. Kljub ostrim poveljem, ki so brezobzirno padala z usiljenimi premikajočimi se, dolgo, živo reko, ki se je zategla pretresljivo slovesnega ozračja za prizor. Nato je motiti. Še vojak je nemo gledal ta prizor, pograbil Natašo, gnana od nedopovedljive bolečine, pograbil tovarišarjevo roko, jo trdno stisnila, se oprla nanjo, prestopila dve stopnici, se vzpela na odprti džip in potegla odločno:

»Tu sem! Gremo!«

In šli so. Po cesti so se valile motorizirane kolone v komaj prebujajočem se jutru. Topovski krogi so krile to premikajočo se, dolgo, živo reko, ki se je zategla pretresljivo slovesnega ozračja za prizor. Nato je motiti. Še vojak je nemo gledal ta prizor, pograbil Natašo, gnana od nedopovedljive bolečine, pograbil tovarišarjevo roko, jo trdno stisnila, se oprla nanjo, prestopila dve stopnici, se vzpela na odprti džip in potegla odločno:

»Tu sem! Gremo!«

In šli so. Po cesti so se valile motorizirane kolone v komaj prebujajočem se jutru. Topovski krogi so krile to premikajočo se, dolgo, živo reko, ki se je zategla pretresljivo slovesnega ozračja za prizor. Nato je motiti. Še vojak je nemo gledal ta prizor, pograbil Natašo, gnana od nedopovedljive bolečine, pograbil tovarišarjevo roko, jo trdno stisnila, se oprla nanjo, prestopila dve stopnici, se vzpela na odprti džip in potegla odločno:

»Tu sem! Gremo!«

In šli so. Po cesti so se valile motorizirane kolone v komaj prebujajočem se jutru. Topovski krogi so krile to premikajočo se, dolgo, živo reko, ki se je zategla pretresljivo slovesnega ozračja za prizor. Nato je motiti. Še vojak je nemo gledal ta prizor, pograbil Natašo, gnana od nedopovedljive bolečine, pograbil tovarišarjevo roko, jo trdno stisnila, se oprla nanjo, prestopila dve stopnici, se vzpela na odprti džip in potegla odločno:

»Tu sem! Gremo!«

In šli so. Po cesti so se valile motorizirane kolone v komaj prebujajočem se jutru. Topovski krogi so krile to premikajočo se, dolgo, živo reko, ki se je zategla pretresljivo slovesnega ozračja za prizor. Nato je motiti. Še vojak je nemo gledal ta prizor, pograbil Natašo, gnana od nedopovedljive bolečine, pograbil tovarišarjevo roko, jo trdno stisnila, se oprla nanjo, prestopila dve stopnici, se vzpela na odprti džip in potegla odločno:

»Tu sem! Gremo!«

In šli so. Po cesti so se valile motorizirane kolone v komaj prebujajočem se jutru. Topovski krogi so krile to premikajočo se, dolgo, živo reko, ki se je zategla pretresljivo slovesnega ozračja za prizor. Nato je motiti. Še vojak je nemo gledal ta prizor, pograbil Natašo, gnana od nedopovedljive bolečine, pograbil tovarišarjevo roko, jo trdno stisnila, se oprla nanjo, prestopila dve stopnici, se vzpela na odprti džip in potegla odločno:

»Tu sem! Gremo!«

Jubilej Petindvajset let badmintona v Lendavi

Badmintonski klub Mladost iz Lendave, katerega predhodnica je bila badmintonska sekcija pri Solškem športnem društvu Mladost, praznuje letos pomemben jubilej – 25-letnico. V okviru tega jubileja so pripravili tiskovno konferenco in na njej predstavniki kluba – Vili Sekereš (predsednik), Igor Šendlinger in Bojan Sekereš – pa tudi nekateri drugi člani in igralci – novinarjem predstavili dejavnost, uspehe in načrte kluba. Ob tem so tudi pripravili bilten

Badmintonska ekipa Mladosti iz Lendave (do 14 let), ki je sodelovala na državnem prvenstvu. Od leve proti desni – prva vrsta: Tomaž Skledar, Davor Toplak, Simon Pal, Boštjan Šomen in Marko Ketler; druga vrsta: Tanja Radaković, Renata Gyurkač, Simona Koncut (DP), Danijel Novak (DP), Miha Horvat (DP) in Dejan Völgyi.

Badminton se je v Lendavi začel uveljavljati z zgraditvijo nove telovadnice pri DOS. Potem ko so prebrali začetne organizacijske in strokovne težave, so začeli pripravljati tudi tekmovalni red. Zato so se vključevali v različne domače in mednarodne tekmovanja. Danes imajo v klubu 60 članov, ki so razdeljeni v štiri kategorije in redno tekmujejo v telovadnici DOS. Per tekmovalcem pa omogočajo še dodatne treninge ob koncu tedna. Člani kluba so tudi omogočili rabo v fitness centru. Sicer pa klub ves čas obstoja deluje amatersko.

Pomurska letna liga

Končano je bilo tekmovalje v pomurski letni teniški ligi, ki sta jo organizirala TK Radenci in FK Radenci. Sodelovalo je 16 ekip, ki so tekmovali v štiri kategorijah. Rezultati – absolutna kategorija: 1. Škraban (100), 2. Klemenčič (GR), 3. Fišer (Ljutomer) in 4. P. Starčič (Radenci); rekreativci: 1. Fišer

Koren deseti

V Ljubljani je bilo finale drugega prvenstva v spidveju. Zmagal je Šušteršič iz Ljubljane, ki je postal prvi zmagovalec pa je postal tudi prvi predstavnik Ljubljane na pomurski predstavnik Jo-

Sobočani presenetili

Začelo se je prvenstvo v drugi slovenski šahovski ligi, kjer sodelujejo ekipa Sobočanov in ekipa iz Lipovca. V prvem kolu je ekipa Sobočanov igrala v Lipovcu. Zmagali so 2 : 2. Strelci: Maučec 2, Zupanek in Lenarčič. Ekipa iz Lipovca je izgubila 0 : 4. Strelci: 4 in 3. Strelci: 3 za Svobodo.

tersko. Tako si člani v glavnem sami (ali pa starši) kupujejo športno opremo (drese, copate, loparje, žogice in trenerke) in si sami plačujejo udeležbo na turnirjih. Klub pa iz sredstev, ki jih dobiva od Športne zveze Lendava in znašajo okrog 40 odstotkov letnega proračuna ter od pokroviteljev, plačuje igralnine na turnirjih in prevozne stroške. Člani BK Mladost iz Lendave, ki je eden od močnejših članov Badmintonske zveze Slovenije, se udeležujejo vseh turnirjev in tekmovanj, ki jih organizira osrednja badmintonska organizacija (posameznih in ekip-

Lendavska ekipa uspešno tekmuje tudi v prvi državni badmintonski ligi, saj je v minuli tekmovalni sezoni zasedla četrto mesto med šestimi ekipami. Sestavljajo jo: Bojan Sekereš, Sandi Török, Jože Koprivec, Marjan Vogrinec, Miha Horvat in Danijel Novak ter Sanja Nagy, Natalija Petkovič, Mirjana Nagy, Karina Sekereš in Martizna Bukovec. Zelo ambiciozne načrte imajo tudi za vnaprej, za kar so angažirali tudi trenerja mladinske reprezentance Madžarske Koranyija, ki občasno prihaja v Lendavo. Zlasti si veliko obetajo od perspektivnih tekmovalcev, ti so: Miha Horvat, Danijel in Jernej Novak, Simona Koncut, Renata Gyurkač, Marko Ketler, Tanja Radaković, Tomaž Skledar in Boštjan Šmen. Badmintonski klub Mladost iz Lendave se uveljavlja tudi kot odličen organizator raznih domačih in mednarodnih turnirjev.

Feri Maučec

Preskakovanje ovir Pokal Slovenije Maji Vohar

V Kamnici pri Mariboru je bila sklepna prireditev v preskakovanju ovir za pokal Slovenije. Tako kot na prejšnjih tekmovanjih se je tudi tokrat izkazala članica Konjeniškega kluba grad Rakičan Maji Vohar iz Kroga. S konjem Fjurfreterjem je v kategoriji mladincev L (120 cm) zasedla drugo mesto s 4 točkami (kot prvi Lovro Blatnik iz Velenja). Na šestih tekmah je Maji Vohar zbrala 56 točk, kar je največ, in tako osvojila pokal Slovenije med mladinci. To je vsekakor lep uspeh. Uspešna je tokrat bila tudi članica KK grad Rakičan Katarina Magdič, saj je s konjem Duralom v kategoriji A 1 (100 cm) tekmovalje končala brez kazenske točke. (F. M.)

(Radenmci), 2. Benko (GR), 3. Krajnc (Videm), 4. Marič (Radenci); veterani do 35 let: 1. Klemenčič, 2. Bračko (oba GR), 3. Sukič (Radenci), 4. Novak (Ljutomer); veterani nad 35 let: 1. Verš (MS), 2. Filipič (GR), 3. Toplak, 4. E. Starčič (oba Radenci).

Organizirali bodo tudi pomursko zimsko teniško ligo. Prijave zbirajo do 18. oktobra na naslov: Primož Starčič (65 979 ali 65 260).

(A. Matjašec)

Odbojkarice Sobote, ki so odlično startale v 1. B-ligi. Stojijo od leve: Petra Mörec, Andreja Drevenšek, Petra Šlebinger, Maja Cipot, Tanja Novak, Tatjana Osipčik, Drago Drevenšek (trener); čepijo: Nataša Kuhar, Sandra Zver, Nataša Casar, Bojana Resanovič in Aleksandra Draš. Fotografija: J. Zauneker

Atletika Dr. Horvat tretji

V ljubljanskem Tivoliju je bil jubilejni 15. zdravniški tek na 7,5 km dolgi progi. Sodelovalo je okrog 50 zdravnikov in študentov medicine iz vse Slovenije. Med njimi je bil kot edini iz Pomurja 31-letni dr. Alojz Horvat iz Beltinca, sicer zdravnik v soboškem Zdravstvenem domu ter se odlično odrezal. V svoji starostni skupini je zasedel prvo mesto, v skupni uvrstitvi pa je bil tretji. (G. G.)

Kegljanje – V drugem kolu prvenstva v drugi državni moški kegljaški ligi je Dadas Rudar II premagal Radensko s 7 : 1 (5089 : 4913).

1. A DOL – moški

Salonit	3	3	0	9:0	6
Olimpija	3	2	1	8:3	4
Fužinar	3	2	1	7:3	4
Pomgrad	3	2	1	6:6	4
Krka	3	1	2	4:6	2
Bled	3	1	2	4:7	2
Maribor	3	1	2	3:7	2
Izola	3	0	3	0:9	0

1. B DOL – ženske

N. mesto	3	3	0	9:4	6
Bled	3	2	1	8:5	4
Branik	2	1	1	5:3	2
Ljutomer	2	1	1	3:3	2
Krim	2	0	2	3:6	0
Koper	2	0	2	4:5	0
Zg. Savinjska	2	0	2	0:6	0

1. B DOL – moški

Kamnik	3	3	0	9:1	6
Šoštanj	3	3	0	9:2	6
Ljutomer	3	2	1	7:6	4
Termo L.	3	1	2	7:5	2
Granit	3	1	2	6:8	2
Žirovnica	3	1	2	3:6	2
Žuženberg	3	1	2	3:8	2
Črnuče	3	0	3	1:9	0

1. B DOL – ženske

ŠOU	3	3	0	9:3	6
Sobota	2	2	0	6:0	4
LIK Tilia	2	1	1	3:4	2
Tabor	2	1	1	3:3	2
Pluj	3	1	2	4:6	2
Prevalje	3	1	2	4:6	2
Gorica	3	0	3	0:9	0

Rokoborba

Visoka zmaga Sobočanov

Začelo se je prvenstvo v prvi državni rokoborski ligi, kjer sodelujejo štiri ekipe. V prvem kolu so Sobočani brez težav premagali Keor iz Razvanja s 26 : 14, čeprav so nastopili brez poškodovanih Vrbančiča in Vukana. Rezultati – 48 kg: Miholič 4 : 0 b. b., 52 kg: Horvat : Medved 4 : 0, 57 kg: Godvajs 4 : 0 b. b., 62 kg: Baranja : Horvat 0 : 4, 68 kg: Pernek 4 : 0 b. b., 74 kg: Nasevski : Nernet 3 : 1, 82 kg: Bačič : Branilovič 4 : 0, 90 kg: Zec : Žizek 3 : 1, 100 kg: Kardoš : Jagarinec 0 : 4, 130 kg: Raner 0 : 4 b. b. Sodela sta Šernek iz Murske Sobote in Kosi iz Maribora. Srečanja med Mlekoprometom iz Ljutomera in Lenartom pa ni bilo, ker gostje niso imeli prijavljenih dovolj tekmovalcev. Srečanje bo tako registrirano s 40 : 0 b. b. za Mlekopromet.

Karate

Tuševa zmagala v Celju

V Celju je bilo odprto pokalno tekmovalje v katah in borbah. Med 148 tekmovalci iz 19 klubov so bili tudi pomurski karateisti in dosegli nekaj dobrih uvrstitev.

Najuspešnejša je bila Mojca Tuš iz Gornje Radgone, saj je pri st. deklicah v katah zasedla prvo mesto. Tretja mesta pa so zasedli: Kastrun (ml. dečki) in Hesarjeva (st. deklice), oba iz Murske Sobote, ter Maruško (st. dečki) iz Gornje Radgone. Pri članih je Gaberjeva zasedla četrto, Zadržaveva pa peto mesto.

V borbah je bil Pivec v kategoriji nad 75 kg (MS) četrti. (D. Skandali)

Odbojka

Druga zaporedna zmaga Pomgrada

V tretjem kolu moške odbojkarske 1. A-lige je ekipa Pomgrada Pomurja iz Murske Sobote gostovala na Ravnah in premagala doslej neporaženega Fužinarja s 3 : 1 (16 : 14, 3 : 15, 15 : 9, 15 : 9). To je bila druga zaporedna zmaga. Sobočani so nadigrali gostitelje, tako da je njihova zmaga povsem zaslužena. **Pomgrad Pomurje:** Berdon, Br. Marič, Janža, Kerec, Bačvič, Čeh, Bo Marič, Novak, Topovšek in Poredoš.

Ljutomerčanke zmagale brez igre

V tretjem kolu ženske odbojkarske 1. A-lige je ekipa Ljutomera Zavalnice Maribor tekmo z Zgodnjo Savinjsko dobila s 3 : 0 brez igre. Kot kaže, bodo Savinjanke odstopile od tekmovanja. (N. Š.)

Prvi poraz Ljutomera

V tretjem kolu moške odbojkarske 1. B-lige so Ljutomerčani doživeli prvi poraz. Premagala jih je ekipa Topolšice s 3 : 1 (18 : 16, 11 : 15, 1 : 15, 2 : 15). Ljutomerčani so dobro igrali le v prvem nizu, ki so ga tudi dobili. Ljutomer: Rajnar, Primec, Belec, Grut, Onišak, Šmauc, Zidar, Dobošič, Kraljič, Pihler, Šumak. (N. Š.)

Sobočanke brez izgubljenega niza

V zaostali tekmi ženske odbojkarske 1. B-lige je ekipa Sobote v Ljubljani premagala Tabor, enenega od kandidatov za naslov prvaka z visokim rezultatom 3 : 0 (15 : 2, 15 : 5, 15 : 10). Zaradi odstopa Jesenic so bile Sobočanke v tretjem kolu proste. Sobota je še brez izgubljenega niza. Sobota: Osipčnik, Drevenšek, Zver, Resanovič, Šlebinger, Novak, Kuhar, Mörec, Draš, Casar, Cipot.

Namizni tenis

Zmaga Sobočanov, poraz Radgončanov

V drugem kolu prvenstva v prvi državni članski namiznoteniški ligi je ekipa Moravskih Toplic Sobote dosegla pomembno zmago v Radljah, Arcont Radgona pa je v derbiju v Mariboru doživel nekoliko nepričakovan poraz. Junak srečanja Sobočanov je bil tretji igrallec Solar, ki je po dveh letih uspel premagati Petarja in nato še mladinskega reprezentanta Slatinska. Unger in Horvat sta dobila vsak po eno partijo, zelo pomembna pa je bila njuna zmaga v dvojicah. Pri Arcontu je bil odličen Kovač s tremi zmagami in zanesljivo premagal tudi Kriški, kar pa je bilo premalo za zmago. Rihtarič in Benko sta po slabi igri ostala brez zmage. Usoden pa je bil poraz Benka v sedmi partiji proti tretjemu igralcu Tancerju.

Radlje: Moravske Toplice Sobota 2 : 5 (Kus : Horvat 21:13, 18:21, 21:8, Slatinšek : Unger 22:24, 21:18, 9:21, Petar : Solar 16:21, 21:11, 14:21, Kus-Slatinšek : Unger-Horvat 19:21, 19:21, Kus : Unger 21:10, 20:22, 21:19, Petar : Horvat 10:21, 9:21, Slatinšek : Solar 16:21, 21:17, 20:22). Mribor: Arcont Radgona 4 : 3 (Kriškin : Rihtarič 21:14, 21:17, Tancer : Kovač 19:21, 16:21, Plohl : Benko 21:17, 21:17, Plohl-Tancer : Kovač-Benko 4:21, 14:21, Kriškin : Kovač 18:21, 18:21, Plohl : Rihtarič 21:17, 21:5, Tancer : Benko 17:21, 21:17, 21:18). Kemičar : MTS II. 0 : 7 (Smodiš 2, Šbül 2, Koščak 1, Puhan 1) in Krško : MTS II. 3 : 4 (Smodiš, Šbül, Koščak in Šbül-Košćak).

M. U.

Košarka

Poraz v drugem polčasu

V drugem kolu prvenstva v slovenski ženski košarkarski ligi je Comet v Slovenskih Konjicah premagal Pomurje Skiny iz Murske Sobote s 66 : 54 (28 : 33). Sobočanke so bile v prvem polčasu boljše in vodile, žal pa so v nadaljevanju popustile. Opazno je, da jim manjka igralca centra, poleg tega pa tudi niso dovolj pripravljene. Strelke za Pomurje Skiny: Kazminova 21, Drožinova 12, Orijeva 9, Horvatova 6, Pušenjakova 5 in Brežičeva 1. To je drugi zaporedni poraz Sobočank.

Poraz Radenske po podaljšku

V tretjem kolu prvenstva v slovenski košarkarski B-ligi je ekipa Bistrice nepričakovano premagala Radensko v Radencih po podaljšku s 106 : 102. V rednem času se je tekma končala neodločeno 93 : 93. V razburljivem in izenačenem srečanju, saj so po prvem polčasu vodili domačini z dvema točkama razlike, v zadnji sekundi tekme pa rezultat izenačili, so bili v podaljšku uspešnejši gostje. Strelci za Radensko: Ojsteršek 44, Banič 15, Želj 12, Novak 11, Pavlin 10, Bratkovič 7, Flisar 3.

Šah

Zmaga in remi Rokade

V Šentjuriu je bilo na sporedu tretje in četrto kolo tekmovanja v prvi slovenski šahovski ligi vzhod. Šahisti lendavske Rokade so v 3. kolu premagali Slovenca iz Poljčan s 7 : 4. Zmage za Rokado so dosegli: Šnajder, Šifer, Gerenc, Lovenjak, Pukl in Štumbergerjeva, remizirala pa sta Vidič in Vida. V 4. kolu pa sta se ekipi Rokade in Branka iz Maribora razšli z neodločenim izidom 5,5 : 5,5. Za Rokado so zmagali: Plesec, Vidič, Neratova in Štumbergerjeva, remizirali pa so: Gerenc, Vida in Hrelja. Po četrtem kolu je Rokada iz Lendave s 6 točkami na tretjem mestu. (J. Gerenc)

Pomurski derbi Sobočanom

V Slovenski Bistrici je bilo na sporedu drugo in tretje kolo tekmovanja v drugi slovenski šahovski ligi. V drugem kolu je druga ekipa Radenske Pomgrada premagala Sevnico s 5 : 1. Zmage so dosegli: Režonja, Bolčič, Alen Kelemen, Števančeva in Gašpar Tompa. Beltrans iz Gornje Radgone je igral s Fužinarjem 3 : 3. Zmagala sta Ivan in Lea Mauko, remizirala pa Ružič in Nerat. Lendava pa je izgubila z Rudarjem iz Zagorja z 2 : 4. Zmagal je Lazar, remizirala pa sta Parkanyi in Smejeva. V tretjem kolu je druga ekipa Radenske Pomgrada v pomurskem derbiju premagal Beltrans iz Gornje Radgone s 5 : 1. Za Sobočane so zmagali: Režonja, Bolčič, Števančeva in Gašpar Tompa, remizirala pa sta Danilo Hari in Alen Kelemen. Lendava je premagala Sladkogorsko s 5,5 : 0,5. Za Lendavo so zmagali: Vučko, Strbad, Lazar, Gaber in Parkanyi, remizirala pa Smejeva.

zvezde vam kažejo

OVEN

Ona: Res je, da bo prišla sprememba kot strela z jasnega, vendar bodo posledice veliko prijetnejše, kot jih pričakuješ. Nekdo ti bo dobesedno zaprl usta, vendar se bo to zgodilo na najboljši mogoč način.

On: Izkoristil boš ponujen namig, a se boš pozneje še pošteno kesal. Saj ne, da bi ne bilo prijetno, a je že tako, da brez težav v zadnjem času enostavno ne gre. Obisk pri zdravniku ti bo precej pomagal, zato nikar ne omahuj.

BIK

Ona: Zaupala se boš človeku, za katerega veš, da ti je naklonjen z vsem srcem. S praviim nasvetom se boš približala cilju, ki si ga tako zelo želiš. Predvsem pa nikar ne hiti, ampak vsak korak dobro premisli!

On: Tudi tebi bo končno posijalo sonce. V prihodnjem tednu se ti obeta ugoden razplet poslovne avanture pa tudi finančni učinek ne bo izostal. Le tako naprej - in nikar se ne oziraj na nasvete nasprotnega spola.

DVOJČKA

Ona: Prosti čas boš posvetila svojemu konjičku in zato nekoliko zanemarila svoje prijatelje, predvsem pa svojega partnerja, ki ti bo to le stežka odpustil. Koristilo bi vama krajše potovanje v tujino.

On: Postavljen boš pred veliko odločitev, vendar boš ostal trezen in razsoden. Prijateljica te bo nenavadno pogledovala, ti pa se nikakor ne boš mogel odlepiti od svoje družbe. Pozneje ti bo še žal ...

RAK

Ona: Končno se boš uspela sprijazniti z dejstvom, da tvoja čustva niso tako izjemna, kot bi si želela. Je že res, da boš imela spočetka manjše težave, vendar se boš kaj kmalu znašla in uspela.

On: Pokaži malo več zanimanja za prijateljico, saj jo boš v nasprotnem primeru kaj hitro izgubil. Nekdo se bo začel mešati v tvoje poslovne zadeve in na plan bo prišlo veliko več, kot si morda pripravljen priznati.

LEV

Ona: Krivična boš do svoje prijateljice, ki ti hoče samo dobro. Kako dolgo boš še hodila po svetu z napol zavezanimi očmi? Konec tedna se ti vseeno obeta vsaj delna izpolnitev tvojih vročih ljubezenskih želja.

On: Ker se ti preveč mudi, še zlepa ne boš dosegel vsega, kar si želiš. Odpovej se raje neki ugodnosti in kaj kmalu se bo pokazalo, da ti bo zato uspelo nekaj, kar bo vredno dvakrat več. In nikar se ne ustraši!

DEVICA

Ona: Nisi navajena hladnega ozračja, zato se v trenutni novi družbi težko znajdeš. Okušala boš srečo, vendar boš venomer iskala nekaj več. Je pač tako, da zate ni nič dovolj dobro in pokvarjeno obenem.

On: Ko boš opazil prijateljico naklonjenost, bo vse skupaj že prepozno. Ali pa tudi ne, vendar se boš moral tokrat potruditi predvsem ti sam. Najbolje bo, da se prenehaš slepiti in končno pogledaš resnici v oči.

TEHTNICA

Ona: Obeta se ti izredno razburljiv in po svoje tudi prijeten konec tedna. Sicer ne bo vse tako, kot si si predstavljala na začetku, vendar se boš kaj hitro znašla in na neki način tudi izkoristila nastali položaj.

On: Poskusil se boš približati nekomu, do kogar ti je sicer precej, vendar se ti je do sedaj zdelo, da nimaš osnovnih možnosti za uspeh. Nad 'rezultatom' boš presenečen tako ti kot tudi tvoji prijatelji.

ŠKORPIJON

Ona: Doživela boš izredno prijeten konec tedna. Fant, ki ga že dalj časa opazuješ, ti bo predlagal nekaj povsem konkretnega. Toda kaj bo rekel tvoj dosedanji partner, pa je že druga zgodba ...

On: Potrpi boš, saj ti bo ljubosumje pustilo globoke rane. Pričakuješ lahko obisk, od katerega bo odvisna še marsikatera stvar v tvojem poslovnem življenju. Pa tudi za zdravje bi lahko malo bolj poskrbel.

STRELEC

Ona: Nepričakovan prijetljaj bo povzročil, da boš na nekatere ljubezenske zadeve gledala povsem drugače kot doslej. Nad to spremembo bodo začuden tudi tvoji prijatelji, predvsem pa oseba, ki ji bo vse to tudi namenjeno.

On: Tvoja arogantnost te lahko dobesedno privede na rob prepada. Tudi tvoja partnerica nima neskončnega potrpljenja, predvsem pa lahko kaj hitro pride do spoznanja, da z vajinim odnosom ni čisto vse v redu.

KOZOROG

Ona: Predvsem strah pred posledicami ti bo brnil, da bi se zapletla v neko nespametno avanturo. Prijateljica te bo sicer vneto nagovarjala, vendar pa le zato, ker so njeni interesi prav tam, kjer si trenutno ti sama.

On: Tvoji sicer velikopotezni načrti se ti bodo začeli končno ureničevati, vendar se zavedaj, da je končni uspeh še zelo daleč. S prijatelji pa se nikar ne igraj, saj se ti lahko to še precej maščuje.

VODNAR

Ona: Na eni strani boš precej izgubila, po drugi pa še več pridobila. To velja predvsem za tvoje osebne zadeve, še posebno pa se to tiče ljubezni. Nekdo te že precej časa prav pozorno ogleduje ...

On: Če se boš precej preneval, se ti lahko zgodi, da se boš zameril precej vplivnemu človeku, ki se bo znal prav prefinjeno maščevati. Tudi s prijateljico nimaš poravnanih ravno vseh računov, zato se raje pazi.

RIBI

Ona: Čeprav se boš držala bolj ob strani, se boš kar naenkrat znašla v središču pozornosti. To ti bo vsekakor zelo koristilo predvsem za izpeljavo tvojih ljubezenskih načrtov pa tudi drugače se boš zabavala kot že dolgo ne.

On: Nekdo bo zagrešil napako, ti pa boš na njegov račun dosegel tudi tisto, kar se ti je še nedolgo od tega zdelo povsem nedosegljivo. Na poslovnem področju se ti bo ponudila nepričakovana priložnost, ki jo kar najbolje izkoristi.

Narava
proti
človeku

Letošnje poletje ni muhasto samo pri nas. Še veliko večje preglavice povzroča vreme Tajvancem. Čez otok divjajo tajfuni kar drug za drugim. Herb, ki je udaril pred kratkim, je zahteval okrog 50 življenj in povzročil ogromno škodo. Večina izdelkov človeških rok se ni mogla upirati podivjani sili narave. Jez v Taoyuanu, za katerim je ogromno akumulacijsko jezero, je na srečo vzdržal.

Zima ni
več daleč

Vreme nam je doslej dalo vedeti, da do zime ni več prav daleč. Tudi tekmovalci v zimskih športih so že v sklepnem delu priprav. Časi, ko so morali za treniranje čakati na prvi sneg, so se zdavnaj mimo. Skakalnice iz umetne snovi so nekaj povsem vsakdanjega in na njih pritrjuje tudi tekmovalci. Ruski skakalniki so novo skakalnico v Moskvi preizkusili pred nedavnim v pravem poletnem razporedu.

V Veliki Britaniji so navede skrbno načrtovali državniški obisk južnoafriškega predsednika Nelsona Mandele. Želeli so, da bi se uglede gost pri njih počutil kot doma, zato so kar iz Afrike pripeljali skupino, ki mu je zapela in zaplesala. Mandela je bil počaščen, še bolj pa so bili nad nastopom temperamentnih Afričanov navdušeni Angliji. To pa že nekaj pomeni!

Novi dokazi

Najnovejša arheološke izkopnine s severa Avstralije, stare dobrih 116 tisoč let, naj bi dokazovale, da izvirajo prvi praljudje Azije in ne iz Afrike. Živel naj bi že pred 116 do 176 tisoč leti.

Za vsakogar nekaj

Proti potnim dlanem

Veliko ljudi trpi, ker se jim nenehno znojijo stopala, pazduhe in dlani. Znojenje dlani je tudi najbolj neprijetno, saj mora velikokrat na dan seči komu v roko in že samo misel, da se

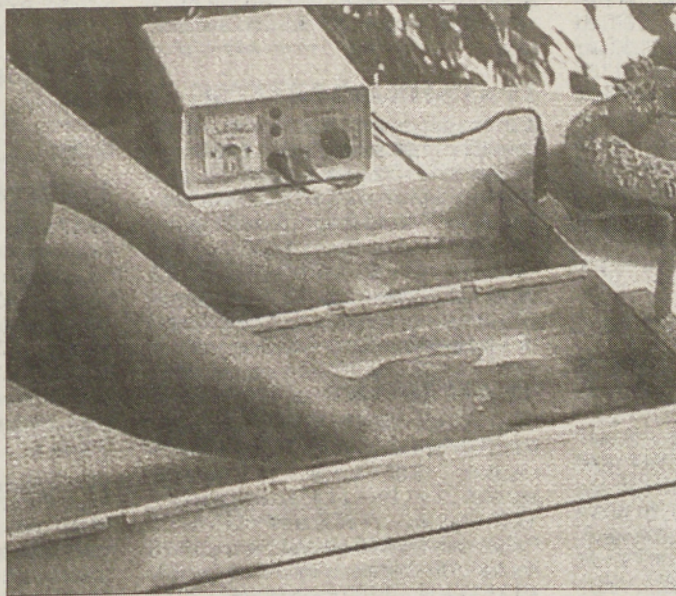
bo treba s kom rokovati, izzove neprijetno vlago, s tem pa tudi tesnobo, strah, predsodke, psihične motnje. Zaradi takih težav imajo mnogi težave v službi, ker se umikajo družbi in po-

Pregled najpomembnejših refleksnih con na stopalih:

- 1 možgani
- 2 vrat
- 3 hrbet
- 4 oči
- 5 pljuča, bronhij
- 6 jetra
- 7 želodec
- 8 dvanaesternik
- 9 trebušna slinavka
- 10 žolč
- 11 vranica
- 12 debelo črevo
- 13 tanko črevo
- 14 slepo črevo
- 15 medenica

stajajo samotarski, prav tako je nesproščeno njihovo zasebno življenje. V Nemčiji zdravniki pacientom s takšnimi težavami že predpisujejo posebno napravo, ki stanje že po nekaj tednih

Kjer bomo sadili rabarbaro, zemljo zrahljamo vsaj dve lopati globoko. Uporabimo kompost, hlevski gnoj, primerna je tudi šota. V rahlejši zemlji rastline hitreje poženejo in stebila so daljša in debelejša kot v težki zemlji. Za sajenje vzamemo samo močne dele korenin z vsaj enim krepko razvitim brstom. Izkopane sadike čimprej posadimo ali začasno zagrebemo, da se ne izsušijo. Sadimo jih tako, da tma vsaka rastlina približno meter prostora, da lahko liste na široko razprostire. Rabarbaro delimo, ko listi porumenijo, to pa je jeseni.

občutno izboljša. Gre za preprosto dvodelno nizko posodo, ki je priključena na električni instrument, oba dela posode pa sta napolnjena z vodo. Ko potopimo dlani vanjo, steče po elektrodah šibak galvanski tok najprej v vodno kopel, nato še po koži. Občutimo ga kot lahno ščemenje.

V taki kopeli držimo roke 30 minut vsak dan, uspeh pa se kaže že po nekaj tednih.

Kuhajte z nami

Ohrovtova enolončnica (4 obroki)

Ohrovt, zelenjava iz družine kapusnic, uspeva pri nas vse leto. Ko glave dozori, jih je treba porabiti, ker niso toliko trpežne in obstojne kot zelje. V primerjavi z zeljem je ta kapusnica milejšega okusa in primerna za enolončnice, ker se odlično kombinira s krompirjem, korenčkom in drugo zelenjavo. S koščkom mesa ali katerim od mesnih izdelkov (hrenovka, klobasica, mesnata slanina) obogatena enolončnica je lahko glavni opoldanski obrok.

Potrebujemo: srednje veliko glavo ohrovt, 1 debelejši strok česna, 4 srednje debele olupljene in na kocke narezane krompirje, 2 pesti riza, korenino korenčka, sopek zelenega peteršilja, česen, žličko paprike, žličko začimbnega posipa, sol, 1 srednje debelo čebulo.

Ohrovtovo glavo očistimo in narežemo na bolj široke pramene in jo z dodatkom sesekljane debelejšega stroka česna 20 minut kuhamo v slanem krompirju. Odstavimo in odcedimo. V posebni posodi kuhamo drobno nakockan korenček, krompir in sesekljano čebulo. Ko jed vre 10 minut, zakuhamo še prebran in opran riž. Začnimo s sesekljanim strokom česna ter na osebno dodamo manjšo klobasico ali košček hamburške slanine. Na 3 žlicah olja rahlo popražimo žlico sladke moke, vmešamo žličko paprike in takoj zalijemo z mrzlo vodo. Pridenemo odcejen ohrovt ter prevremo. Vse skupaj prilijemo v lonec, kjer smo skuhalo krompir z dodatki. Če je jed pregošta, zalijemo z ohrovtovo vodo, ki smo si jo prihranili pri odcejanju. Začnimo z začimbnim posipom, popravimo s sesekljanim peteršiljem in dobro prevremo. Jed mora biti gosta. S koščkom kruha je samostojen obrok, lahko pa jo dopolnimo s kosom preprostega domačega peciva (buhtelj, zlevanka, posolanka in podobno).

Cilka Sukič

Vse popisano

Ena od ekstravaganc letošnje jeseni je tudi popisana tkanina.

Naiti je mogoče obleke, majice, hlače ali zgolj rute, ki so povsem popisane z napisi in simboli. Največkrat gre za reklamno potezo.

Kako odstraniti karne madeže?

Črne madeže od kave odstranite z mešanico dveh delov benzina, ene delca črnega vinskega cveta in ene delca svinjake. Predtem operite tkanino v čisti vodi.

Sveže madeže zdrgnite s slano vodo ali pa jih navlažite z mlekom in operite v milnici.

Črne madeže iz tkanin pravih bodo izginili, če jih namilite in za nekaj trenutkov potopite v vrelo vodo.

Pri svetlih tkaninah uporabite mešanico glicerina in rumenjaka, ki jo nato izperete najprej z mrzlo, nato pa z mlačno vodo.

Plato in damast operite v raztopini kanejske soli, madeže na zelo svetlih tkaninah pa očistite z amoniakom.

Hlačni kostim

Letošnjo jesen so aktualni tudi hlačni kostimi. Hlače so krojene po telesu, tokrat so iz elastičnih materialov, lahko so v slogu gatsby, široke in ohlapne, zelo pogosto pa gre za rahle trapezarice, ki so zgoraj ozke, spodaj pa se nekoliko razširijo. Pas je bolj moški, hlače pa so dolge, da se dotikajo tal. Letošnje barve so zamolkle.

Vsestranski paradižnik

Strokovnjaki zatrjujejo, da je paradižnik tako zdrav, da bi ga lahko brez pomislekov razglasili za zdravilno rastlino. A tudi sicer je vsestransko uporaben.

Vendar pa ni dovolj, da je zgolj rdeč, saj rdeča barva še ne zagotavlja dobre kakovosti. Paradižnik mora biti že na prvi pogled čvrst in svež, še bolje pa je, če lahko izbirate med paradižnikom, ki ni prepotoval velikih razdalj in ni bil pridelan z uporabo pesticidov. Pomembno je tudi, da paradižnika ne shranjujete v hladilniku. Pri temperaturi pod 12 stopinj Celzija namreč izgubi okus, vonj in čvrstost. Paradižnik se najbolje ohlani pri sobni temperaturi. Sicer pa je možnost za pripravo paradižnika nešteto, dobro pa je vedeti tudi nekaj zvijač, npr. kako ga je mogoče brez težav olupiti. Če ga boste za nekaj sekund potopili v vrelo vodo, nato pa prelili s hladno vodo, bo delo opravljeno z lahkoto.

Izdajalski vrat

Vrat je med najbolj izdajalskimi deli telesa, ko bi radi skrili kakšno leto. Čeprav smo videti še zelo mladostni, lahko na njem prestejemo letnice, če ga zane-marimo. Toda žal postanemo nanj pozorni šele, ko opazimo gube. Koža na vratu je v mladostnih letih nežnejša od kože na obrazu, v zrelih letih pa se lahko tudi zadebeli. Podbradek se napravi ali zaradi kopičenja maščobe ali ker popusti vezivno tkivo. Odpravo podbradka je najbolje prepustiti strokovni masazi, če pa ste na tesnem z denarjem, si lahko pomagata tudi sami. Spretno udarjanje in trepljanje s hrbtišči obeh rok je lahko že obeta-ven začetek, še posebno če se trudimo, da je tudi drža pravilna, glava pokonci, ramena nazaj.

Kislo jesensko vreme je primeren čas, da se posvetimo posameznim delom telesa. Učinkovita nega so tople oljne obloge: gazo namočite v mlačno mandljevo olje in si jo položite na umit vrat. Čeznjo napnite folijo, ki jo uporabljate v gospodinjstvu, vse pa ovijte s toplo bri-

sačo ali ruto - za pol ure. Kadar ni preveč zamujenega, se da z vsakotedensko oblogo zgladiti gube in uvelost.

Iglavce sadimo jeseni, najbolje s koreninsko grudo. Da se bodo iglavci lepo razvijali, se morajo dobro ukoreniniti. Za živo mejo jih običajno sadimo v dve vrsti.

Po sajenju tla pohodimo, zalijemo in pokrijemo. Obrezujemo jih v avgustu, ko pomladni poganjki dozorejo. Normalno se začnejo iglice obnavljati po petem letu, ko se posušijo in odpadejo. Če se iglice posušijo zaradi hudega mraza, ne odpadejo. Iglavce v suši zalivamo, tudi pozimi; pogosto se prej izsušijo kot pozebejo.

Preden pa pričnemo saditi, se moramo poučiti o drevesu, kako prenaša mraz, kako ga negujemo in predvsem, kako visoko in kako široko bo rasto. Pri sajenju za žive meje pa bodimo previdnejši. Iglavci so mnogo občutljivejši za onesnažen zrak in zimsko posipavanje cest s soljo.

Marsikje ob cesti lahko vidimo, kako so več metrov dolge žive meje, predvsem iz tuje in ciprese poleti rjave, tudi na tistem delu, ki je obrnjen proti notranjosti.

Cene sadja in zelenjave

Zelenjava Tržnica
M. Sob. G. Radg. Ljutomor

jabolka	100	150	100
pomaranče	236	-	220
banane	144	140	100
hruške	160	200	180
grozdje	236	250	200
limone	260	300	240
orehova jadrca	960	1000	990
paradižnik	260	300	240
paprika	160	100	120
krompir	28	50	35
solata	160	160	180
korenje	100	200	160
čebula	60	120	80
ližul v zrnju	321	300	300
rajica	18	20	20
zeleno zelje	40	80	60
česen	300	350	320
kumara	100	200	180
breskva	160	-	-
lubenice	80	70	60
kiwi	550	-	350
ananas	350	-	350
cvelača	200	200	180
nehljano	290	240	240
švina	140	200	160

SESTAVIL IMAMO NAPAST	OSVOJIL SI ARHITEKT (1900-1992)	AMERIŠKA BALETA DUNCAN	MOŠKO IME	IZDEL VALEC GAMUR	SKALNAT GREBEN V GORSKI STENI	OBERI	ČLOVEK S PRET- RANO FANTAZIJO
ŽVLJENJE PISEC							
MESTO NA SEVERU MORAVSKE							
MUSLIMAN- SKI POSTNI MESEC							
VELIKA KACA, KI SVOLI PLEN ZADAN					KONEC POLOTOKA GRADBEN MATERIAL		
DAN V TEDNU						AVSTRALIJA ZABAVIŠČE V VELIKIH MESTIH	
SOSEDOVI ČRNI V ABECEDI			PRETEP	DELALEC V MLEKARNI			
GRŠKO ODPORNI SI GIBANJE				ŠAHOVSKI ČRAZ			
PRVI ŠUMAVEC V ABECEDI		MESTO V BELGIJI	MESTO V RUSIJI				NEUMEN NESPANE- TEN ČLOVEK
GRADBENI MATERIAL ZA STRESNIKE							
NAJVEČJA KOLONČKA V LUB- LJANI				30. ČRNA AZBUKA FRAN ALBERT			
STAR PONOSEN KLOBUK							
REKA V ARMENIJI PRITOK ARAKSA						DALJŠA PESNITEV	

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — vodoravno: dekolte, Olomouc, kepanje, tan, čiv, Ono, ENI, ro, vat, žreci, I, Minsk, VE, tata, adar, Rn, gabarit, omarica.

Cene rabljenih avtomobilov

Mislo nedeljo so na sejnu rabljenih avtomobilov v Murski Soboti prodajali 32 avtomobilov, prodali pa so štiri.

Model	Letnik	prev.km.	Cena
Fiat Tipo 1.4	1989	65.000	8.800 DEM
Fiat Passat 1.8	1990	76.000	15.500 DEM
Daihatsu Charade TS	1990	75.000	7.500 DEM
BMW 316	1983	147.000	6.800 DEM
Volvo 101 GTL	1991	74.000	4.100 DEM
Renault 18 TLJ	1986	114.000	4.800 DEM
Skoda Favorit 135L	1991	61.000	5.100 DEM
Renault 19 1.4	1991	58.000	12.500 DEM
Peugeot 55 Koral	1990	61.000	3.500 DEM
Volvo 740 G	1980	79000	2.700 DEM

Televizijski spored od 11. oktobra do 17. oktobra

PETEK 11. OKTOBRA

TV SLOVENIJA 1

- 9.25 Učimo se ročnih ustvarjalnosti
9.40 Pasje mesto, kanadska nanižanka
10.00 Zlata šestdeseta slovenske popevke
11.05 Gospod Roberts, ameriški film
13.00 Poročila
13.05 Kolo sreče
15.50 Antologija slovenske glasbe
17.00 Dnevnik
17.10 Tok, tok, kontaktna oddaja za mlade
18.00 Po Sloveniji
18.30 Svetovalna oddaja
18.40 Risanka
18.50 Hugo
19.30 Dnevnik
20.05 Forum
20.30 Stojan Auer mix
22.10 Dnevnik
22.40 Sova
Red in zakonitost, ameriška nanižanka
23.30 So leta minila, angleška nanižanka
0.00 Walhala, nizozemski film

TV SLOVENIJA 2

- 10.30 Poslovna borza
10.40 Korenine slovenske lipe
11.10 V žarišču
11.35 Portret Frana Žižka
12.25 Podoba podobe
13.15 Umetniški večer: John Steinbeck
14.05 Na jugu moje duše, nemški film
15.40 Svet dinozavrov, ameriška serija
16.10 Gradovi
16.40 Red in zakonitost, ameriška nanižanka
17.30 So leta minila, angleška nanižanka
18.00 Alpe Jadran
18.30 Koncert za mlade
19.30 V območju somraka, ameriška nanižanka
20.00 Skrivnostna znamenja, angleška nadaljevanka, 3/4
20.55 Jesen v raju, švedski film
22.35 Videošpon

POP TV

- 10.00 Santa Barbara, ponovitev nadaljevanke - 11.00 Sedma sila - 12.00 POP-kviz, ponovitev - 12.30 M.A.S.H., ponovitev nanižanke - 13.00 Edera, ponovitev - 14.00 Roseanne - 14.30 Ženska straža - 18.30 POP-kviz, nanižanka - 19.00 Cosby, nanižanka - 19.30 24 ur - 20.00 Urgenca, nanižanka - 21.00 Dosjeji, nanižanka - 22.00 Otroška igra 3, film - 23.30 Highlander, nanižanka - 0.30 24 ur, ponovitev - 1.00 POP-30, ponovitev

TV HRVASKA 1

- 7.25 Poročila - 7.30 Santa Barbara - 8.15 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Otroška serija - 12.00 Dnevnik - 12.20 Ljubezne vezi, serija - 12.45 Gusar Prince, ameriški film - 14.10 Otroški program - 15.30 Izobraževalni program - 16.30 Poročila - 16.40 Doktor Finley, serija - 17.35 Kolo sreče - 18.05 Razpota federacije - 18.35 Danes v skupščini - 19.05 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov - 19.30 Dnevnik - 20.15 Zabavni program - 21.55 Otroci z železnimi posteljami, dokumentarna oddaja - 22.40 Dnevnik - 23.00 Žvi planet, serija - 23.55 Poročila

TV HRVASKA 2

- 17.15 Koledar - 17.25 Grozljivka - 18.25 Tudi letos - 18.55 Hugo - 19.30 Dnevnik - 20.15 Prijatelj, ameriška nanižanka - 20.45 Napravi pravo stvar, ameriški film - 22.40 Dokumentarni film - 23.10 Avtomat, ameriški film

TV AVSTRIJA 1

- 6.00 Otroški program - 9.40 Knight rider - 12.00 Konfeti - 13.00 Otroški program - 15.35 Vesoljske postaje Enterprise - 16.25 Knight rider - 17.15 Vsi pod eno streho - 17.35 Kdo je tukaj šef? - 18.05 Šport - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Šport - 20.15 Junaki v operacijskem bloku - 21.05 Izza odra - 21.15 Noč ima mnogo obrazov - 23.10 Ameriški bojevniki, 4 - 0.45 Čas v sliki - 0.50 Kung fu - 2.20 Čas v sliki - 2.50 Schiejk vsak dan - 3.50 Dobrodošli v Avstriji - 5.30 Kdo je tukaj šef?

TV AVSTRIJA 2

- 9.00 Čas v sliki - 9.05 Schiejk vsak dan - 10.15 Bogati in lepi - 11.05 Avstrija danes - 12.00 Čas v sliki - 12.10 Vera - 13.00 Čas v sliki - 13.10 Dežela in ljudje - 13.40 Kalifornijski klan - 14.25 Leihopa - 15.15 Bogati in lepi - 16.00 Schiejk vsak dan - 17.00 Čas v sliki - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 19.00 Avstrija danes - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 Derrick - 21.15 Naš svet - 22.30 Moderni časi - 23.00 Pogovor - 23.55 Gasilski pas - 0.40 Taxi 539 - 2.30 Kalifornijski klan

RTL

- 5.30 Poročila - 5.32 Dobro jutro - 5.35 Bogati in lepi - 6.00 Poročila - 6.05 Sledge Hammer! - 6.30 Poročila - 6.35 Dobri časi, slabi časi - 7.00 Točno ob sedmih - 7.30 Poročila - 7.35 Med nami

- 8.00 Poročila - 8.05 Springfieldska zgodba - 9.00 Poročila - 9.05 Kalifornijski klan - 10.00 Lepi in bogati - 10.30 Moja mala Soledad - 11.30 Družinski dvoboj - 12.00 Opoldanski magazin - 12.30 Zlata dekleta - 13.00 Rockford - 14.00 Barbel Schäfer - 15.00 Iona Christen - 16.00 Hans Meiser - 17.00 Jeopardy! - 18.45 Poročila - 19.10 Eksplozivno - 19.40 Dobri časi, slabi časi - 20.15 Mini Playback Show - 21.15 Dobro jutro, Mallorca - 23.15 TV Kaiser - 0.00 Dnevnik - 0.30 Ulični dosjeji - 1.30 Zlata dekleta - 2.00 Sedem dni - sedem glav - 2.50 Dnevnik - 3.20 Sternovtvmagazin - 5.05 Risanke

TV MADŽARSKA 1

- 5.40 Vaška TV - 6.00 Sončni vzhod - 9.00 Poročila - 9.10 Heidi in Emi - 9.35 Dopoldne - 11.05 Dallas, serija - 12.00 Poročila - 12.05 Posel - 12.25 Telepakk - 14.10 Narodnostne oddaje - 15.00 Poročila - 15.10 Madžarska danes - 16.00 Poročila - 16.05 Posel - 16.30 Strela z jasnega, serija - 17.00 Za upokojence - 17.30 Tekla - 17.40 15 minut - 18.00 Okno - 18.55 Pravica - 19.15 Ažurno - 19.30 Dnevnik, sport - 21.25 Dallas - 21.20 Bodite eno uro z menoj, T. Vitay - 22.25 Jokajoča igra, angleški film - 0.10 Dnevnik

TV MADŽARSKA 2

- 12.00 Sesta - 14.45 Bum in konec, nemški film - 16.25 Zgodovinska slika - 17.30 Regionalni program - 18.00 Nekeje in nekoč - 18.30 Vesoljske igre - 19.05 Popotnik - 19.55 Film in fašizem - 21.00 Dnevnik - 21.10 Policijska poročila - 21.15 Tip hop, kviz - 21.45 Kultura - 22.00 Objektiv - 22.35 Pregled tiska - 22.40 Športna stava - 23.00 Lestvica popevk

SOBOTA 12. OKTOBRA

TV SLOVENIJA 1

- 8.50 Radovedni Taček: Lopata
9.00 Jakec in čarobna lučka
9.10 Kraljičin nos
9.40 Zgodbe iz školjke
10.20 Učimo se tujih jezikov
10.35 Mali koncert
11.10 Svet dinozavrov, ameriška serija
11.40 Analitična mehanika
12.10 Teknik
13.00 Poročila
13.05 Hugo
13.55 Reka upanja, francoska nadaljevanka, 14/18
14.40 Kinoteka: Marsejeza, francoski film
17.00 Dnevnik
17.10 Svetovi Zemlje, angleška serija
18.00 4 x 4, oddaja o ljudeh in živalih
18.35 Hugo
19.10 Risanka
19.30 Dnevnik
20.10 Zlati boben
21.35 National Geographic, ameriška serija
22.30 Dnevnik
23.00 Sova
Red in zakonitost, ameriška nanižanka
23.50 Večni sanjač, ameriška nanižanka
0.15 Tajnica, ameriški film

TV SLOVENIJA 2

- 10.00 Stojan Auer mix
11.30 Mostovi
12.00 Slovenski utrinki
15.40 Zgodovinska kitajska mesta, ameriška serija
16.30 Skrivnostni svet A. Clarka, angleška serija
17.00 PEP v vaterpolu
18.00 Rokomet za pokal mest, SP v kolesarstvu
19.30 V območju somraka, ameriška nanižanka
20.00 Rimska pomlad gospe Stone, ameriški film
21.40 10.000 obratov
22.10 Sobotna noč

POP TV

- 8.00 Mož pajek - 8.30 Junak akcije, mladinska serija - 9.00 Zvezde steze, risane serija - 9.30 Kje je Wally, risana serija - 10.00 Max glick, risana serija - 10.30 Kenny Rogers 2 - 12.00 Lois & Clark, nove supermanove dogodivščine, nanižanka - 13.00 Formula 1 - 14.00 Obraz tedna - 15.00 Dolgo vroče poletje, film - 17.00 Imamo jih radi - 17.30 Beverly hills - 18.30 Melrose place - 19.30 24 ur - 20.00 Havana, film - 22.00 Teksaski mož postave - 23.00 Pri pusu, 2. del, film - 0.30 24 ur, ponovitev

TV HRVASKA 1

- 8.55 Poročila - 9.00 Za otroke - 10.25 Trije veterani, češki film za otroke - 12.00 Dnevnik - 12.20 Napačna menila, ameriški film za otroke - 13.05 Dokumentarna oddaja - 13.50 Glasbena oddaja - 14.20 Vrtar na balkonu - 14.50 Mladici Indiana Jones, ameriška nadaljevanka - 15.45 Svetovni reporterji - 16.35 Poročila - 16.45 Film - 19.30 Dnevnik - 20.15 Film - 21.50 Glasbena oddaja - 22.50 Dnevnik - 23.10 Polnočna premiera

TV HRVASKA 2

- 16.35 Koledar - 16.45 Dokumentarna serija - 17.40 DP v košarkarji - 19.30 Dnevnik - 20.15 Lepa naša, dokumentarni film - 20.50 Volkon - 21.35

- Šport - 21.55 Dubrovnika glasbena poletja 1971 - 1988 - 22.55 Hollywoodski akterji, dokumentarna serija

TV AVSTRIJA 1

- 6.30 Otroški program - 8.00 Confetti - 10.00 Blinky Bill - 11.00 Sobotna igra - 12.00 Harry in Hendersonovi - 12.25 Kalifornijski klic v sili - 13.10 Življenje in jaz - 13.35 Čudovita leta - 14.00 Šport - 15.40 Sequest - 16.25 Beverly Hills - 17.15 Melrose Place - 18.00 Nogomet - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Šport - 20.15 Bingo, film - 21.45 V objemu smrti - 23.10 Jake speed - 0.35 Noč ima mnogo obrazov - 2.25 Kalifornijski klic - 3.10 Melrose Place - 3.55 Beverly Hills

TV AVSTRIJA 2

- 9.00 Čas v sliki - 9.05 Halo Avstrija, halo Dunaj - 9.35 Petorica osušenih, kriminalka - 11.00 James Bond - 13.00 Čas v sliki - 13.10 Konji moj oče, 2. del, film - 14.45 Ko škranec poje - 17.00 Čas v sliki - 17.35 Kdo me hoče - 17.53 Religije sveta - 18.00 Milijonsko kolo - 18.25 Konfeti - 19.00 Avstrija danes - 19.30 Čas v sliki - 19.53 Vreme - 20.00 Pogledi s strani - 20.15 Specialisti za ekologijo, komedija - 21.40 Čas v sliki - 21.50 Krog, komedija - 23.45 Čas v sliki - 23.50 Lubezen v molu, film - 1.25 Pogledi s strani

RTL

- 5.30 Risanke - 5.55 Formula 1, trening - 8.05 Starla in kristalni rešitelji - 10.30 Disneyev team - 10.40 Woody Woodpecker - 11.15 Power Rangers - 12.30 Polna hiša - 13.00 Formula 1, trening - 14.20 Nanny - 14.45 Grozno prijazna družina - 16.50 Melrose Place - 18.45 Poročila - 19.10 Eksplozivno - 20.15 Boks - 0.00 Veliki cilji, film - 1.35 Melrose Place - 2.20 Beverly hills - 3.05 Central Park West - 3.55 Konvoj, film

TV MADŽARSKA 1

- 5.40 Vaška TV - 6.00 Sončni vzhod - 8.00 Otroški program - 10.00 Friderikus - 11.40 Stara Evropa - 12.00 Poročila - 12.05 Ponovitve - 14.45 Odgovarjamo na telefone - 15.00 Glavo kvišku, madžarski film - 17.30 Osamljeni planet - 18.00 Milecentenarij - 18.05 Za bojni jezik - 18.15 Štorije - 18.30 Kviz - 19.00 Pravica - 19.15 Klip mix - 19.30 Dnevnik, sport - 20.20 Deklamacija - 20.30 Kumara, politična soletja - 20.55 Film meseca - 22.40 Eksplozivno - 23.05 Zabavni nočni program

TV MADŽARSKA 2

- 7.00 Za kmetovalce - 7.30 Narodnostne oddaje - 10.05 Za otroke - 11.00 Narodopisje - 11.5 Zalučijci v naravo - 12.00 Pesem doni - 12.25 Giki na Madžarskem, 2. del - 13.00 Prometna varnost - 13.05 Teleavto - 13.35 Kratki filmi - 15.00 Stiki brez meja - 15.25 Trend - 15.50 Dandanes - 16.00 Kviz - 16.30 Horizont - 17.00 Šport - 19.05 Familija - 20.00 Tema - 20.30 Svetovna banka - 20.45 Lyonski omnibus - 22.00 Koncert - 22.05 Meja strpnosti - 22.35 Plisasti medvedek, francosko-italijanski film

NEDELJA 13. OKTOBRA

TV SLOVENIJA 1

- 8.40 Živ žav
9.30 Sredi glakasije zavij levo, avstralska nanižanka
10.00 Balerina
11.00 Vsi smo ena družina, japonsko-kanadska serija
11.30 Obzorja duha
12.00 Ljudje in zemlja
12.30 Naša pesem
13.00 Poročila
13.05 Hugo
13.45 Karaoke
14.45 Nedeljska reportaža
15.15 Dian v dlani
15.30 Akcija, nemški film
17.00 Dnevnik
17.10 Zavrtino stare kolute
17.50 Po domače
19.10 Risanka
19.15 Loto
19.30 Dnevnik
20.10 ZOOM, razvedrilna oddaja
21.10 Intervju
22.10 Dnevnik
22.20 Športni pregled

TV SLOVENIJA 2

- 8.20 Oskar, Kina in laser, španski film
9.50 Videošpon
10.20 Tok, tok, kontaktna oddaja
11.10 10.000 obratov
11.40 4 x 4, oddaja o ljudeh in živalih
12.10 Red in zakonitost, ameriška nanižanka
13.00 PPZ v rokometu (ž)
14.30 PEP v rokometu (ž)
16.00 PEP v vaterpolu
17.00 Pokal evropskih prvakov v hokeju
19.30 V območju somraka, ameriška nanižanka
20.00 Don Kihot, španska nadaljevanka, 4/5
20.50 Bolj čudno kot raj, ameriški film
22.15 Novice iz sveta razvedrila

POP TV

- 5.30 Formula 1: Suzuka - 8.30 Pink Panther, n-sanka - 9.00 Spidi in Gogi, šov - 10.00 Peter Pan, risana serija - 10.30 Edera, nadaljevanka - 11.30

- Kuharske mojstrovine - 12.00 Razprijte, nanižanka - 13.00 Avtodrom, ponovitev - 14.00 Film vseh filmov - 15.30 Teksaski mož postave - 16.30 Formula 1, ponovitev - 18.30 Lubezen na Donavi - 19.30 24 ur - 20.00 Klici na domu, film - 22.00 Na sever - 23.00 Brez milosti, film - 1.00 24 ur, ponovitev

TV HRVASKA 1

- 8.25 Poročila - 8.30 Sezamova ulica - 9.30 Svet živali, serija - 10.00 Dan zahvalnosti - 12.00 Dnevnik - 12.20 Kmetijska oddaja - 13.10 Folklorna oddaja - 13.40 Mirin dobro - 14.15 Opera Box - 14.45 Dokumentarna oddaja - 15.30 Nedeljsko popoldne - 17.00 Poročila - 17.10 Film - 18.40 Risanke - 19.30 Dnevnik - 20.15 Film - 22.15 Zakonski pristan, serija - 22.45 Dnevnik - 23.05 Vodnik za dober seks, dokumentarna serija - 23.35 Poročila

TV HRVASKA 2

- 14.50 Koledar - 15.00 Peta prestava - 15.30 Formula 1 za VN Japonske - 17.15 Zadnji stroj, dokumentarna serija - 18.00 Moskovski komorni zbor - 18.45 Nogometna reportaža - 19.30 Dnevnik - 20.15 Miles Davis v Evropi, glasbeno-dokumentarna oddaja - 21.20 Športna oddaja - 22.30 Pekel na Pacifiku, ameriški film

TV AVSTRIJA 1

- 6.00 Otroški spored - 7.20 Disneyev festival - 12.25 Euro dnevi - 12.55 Sportno popoldne - 17.25 Lipova cesta - 17.55 Kristus skozi čas - 18.00 Srček - 18.25 Kuharski mojster - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Vse moje hčere - 21.05 Naš učitelj dr. Specht - 21.50 Tatort - 23.15 Vizije - 23.20 Filmski kasino

TV AVSTRIJA 2

- 9.05 Prti na psa - 10.15 Ilkone - 10.30 Teden kulture, film - 13.05 Teknik - 13.30 Tuja domovina - 14.00 Pogledi s strani - 14.20 Dve življenja - 16.15 Igra življenja - 17.05 Klub za starejše - 17.50 EU volitve - 19.30 Čas v sliki - 20.00 EU volitve - 22.30 Samo preko mojega trupa - 0.05 Čas v sliki - 0.10 Ženska brez preteklosti - 2.15 Dober dan Koroška

RTL

- 5.45 Formula 1 - 8.30 Goffy in Max - 9.10 Morska deklica Ariana - 11.15 Aljaska - 12.15 Fantje, sledite mi - 14.10 Boks - 16.15 Formula 1 - 16.45 David Cooperfield - 18.45 Aktualno - 19.10 Klic v sili - 20.15 Bingo, komedija - 22.00 Spieglov TV magazin - 23.20 Pristruknjeno policijsko orožje - 0.10 Dr. Benovt-terror - 1.20 Človeški faktor - 2.15 Temne senice, obisk iz onostranstva - 3.05 Iona Christen - 3.55 Hans Meiser

TV MADŽARSKA 1

- 7.05 Otroški program - 9.00 Nedeljski magazin - 11.00 Ortodoksno bogoslužje - 12.00 Poročila - 12.05 Minute za srečo - 12.30 Melodije - 13.00 Strela z jasnega - 14.40 Poskusni posnetek - 15.05 Znanstveni poročevalec - 15.35 Verski program - 16.00 Disneyjeve risanke - 17.05 Izmisli si Madžarsko - 17.50 Ekspedicija Papilio - 18.30 Kviz - 19.00 Teden, vmes Dnevnik - 20.15 Mephisto, madžarsko-nemški film - 22.40 Nemo goče? - 23.25 D. Ojstrah, glasbeni film

TV MADŽARSKA 2

- 5.55 Formula 1, prenos iz Japonske - 8.05 Zaščita potrošnika - 8.35 Zgodovina književnosti - 9.05 Vesoljske igre - 9.35 Računalništvo - 10.05 Pačiča čudežev - 11.00 Šport - 13.00 12 mesecev v gozdu - 13.20 Tehnika - 13.55 Bank ban - 14.00 Družinski magazin - 14.30 Novi reflektor - 15.05 Od mize do postelje, serija - 16.00 Liszt, kviz - 17.05 Gimnazija stritih src, serija - 18.00 Moda - 18.30 Po poti - 19.00 Nezezi, serija - 19.30 Pravica - 19.45 Zgodbe o formiranju narodov - 20.05 Glasbeni pogovor - 21.45 Telesport - 23.05 Okolje - 23.10 Pregled tiska - 23.15 Noč na zatočišču

PONEDELJEK 14. OKTOBRA

TV SLOVENIJA 1

- 10.20 Vesela zgodba o žalostni princeški
11.10 Aneta, češka nadaljevanka
11.35 Bolj čudno od raja, ameriški film
13.00 Poročila
13.05 Novice iz sveta razvedrila
13.55 Utrip, Zrcalo
14.30 Forum
14.50 Nedeljska reportaža
15.20 Intervju
16.20 Dober dan, Koroška
17.00 Dnevnik
17.10 Radovedni Taček: Promet
17.30 Očividce, angleška serija
18.00 Po Sloveniji
18.30 Umetniki za svet
18.40 Risanka
18.50 Lingo, tv-igrice
19.20 Zrebanje 3 x 3
19.30 Dnevnik
20.00 Omizje
21.30 Roka rocka
22.30 Dnevnik
23.00 Sova
Red in zakonitost, ameriška nanižanka
23.50 Noro zaljubljena, ameriška nanižanka

TV SLOVENIJA 2

- 12.05 Učimo se tujih jezikov: Angleščina
12.20 Reka upanja, francoska nadaljevanka, 2/18
13.05 Zlati boben
14.15 Sobotna noč
15.40 Šport v nedeljo
16.25 Wildbach, nemška nanižanka
17.15 Red in zakonitost, ameriška nanižanka
18.00 Simpsonovi, ameriška nanižanka
18.30 Sedma steza, športna oddaja
19.00 Noro zaljubljena, ameriška nanižanka
19.30 V območju somraka, ameriška nanižanka
20.00 Bliss, angleška drama
21.30 osmi dan
22.00 Turistična oddaja
22.30 Svet poročila
23.00 Brane Rončel izza odra

POP TV

- 10.00 Santa Barbara, ponovitev - 11.00 Spidni Gogi, šov - 12.00 POP-kviz, ponovitev - 12.30 Imamo jih radi, ponovitev - 13.00 Alexa, ljubezna zgodba, serija - 14.00 Lubezen na Donavi, nanižanka - 15.00 Max glick - 15.30 POP-30 - 16.00 Mulci, nanižanka - 16.30 Santa Barbara - 17.30 Obalna straža - 18.30 POP-kviz - 19.00 Cosby, nanižanka - 19.30 24 ur - 20.00 Ženska straža - 21.00 Cosby, nanižanka - 22.00 Vreme - 22.30 Športna scena - 23.30 Sedma sila, nanižanka - 0.30 Mož pravice, nanižanka - 1.30 24 ur - 2.00 POP-30, ponovitev

TV HRVASKA 1

- 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro, Hrvatska - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Za otroke - 12.00 Dnevnik - 12.20 Ljubezne vezi, serija - 13.05 Santa Barbara, serija - 13.50 Poročila - 13.55 Izobraževalni program - 14.55 Za otroke - 15.50 Poročila - 16.00 Dober dan, Hrvatska - 16.05 Poročila - 16.10 Dober dan, Hrvatska - 17.05 Hrvatska kulturna dediščina - 17.35 Repertoar federacije - 18.10 Kolo sreče - 18.40 Danes v skupščini - 19.30 Dnevnik - 20.15 Z namenom in razlogom, dramska serija - 21.15 Z namenom in razlogom - 22.15 Opazovanja - 22.50 Filmska noč - Arnold Schwarzeneggerjem

TV HRVASKA 2

- 15.05 Koledar - 15.15 Vidikon - 16.00 Zgodbe neke zajčice, ameriški film - 17.35 Mestne svetleto, ameriška nadaljevanka - 18.35 Hugo - 19.00 Dve srce, serija - 19.30 Dnevnik - 20.15 Murphy Brown, humoristična serija - 20.40 Dokumentarna serija - 21.40 Petica - 22.50 Leteči odrasli, serija - 23.40 Glasbena oddaja

TV AVSTRIJA 1

- 6.30 Otroški program - 8.05 Disneyev festival - 11.00 Ortodoksno bogoslužje - 12.00 Poročila - 12.05 Minute za srečo - 12.30 Melodije - 13.00 Strela z jasnega - 14.40 Poskusni posnetek - 15.05 Znanstveni poročevalec - 15.35 Verski program - 16.00 Disneyjeve risanke - 17.05 Izmisli si Madžarsko - 17.50 Ekspedicija Papilio - 18.30 Kviz - 19.00 Teden, vmes Dnevnik - 20.15 Mephisto, madžarsko-nemški film - 22.40 Nemo goče? - 23.25 D. Ojstrah, glasbeni film

TV AVSTRIJA 2

- 9.00 Čas v sliki - 9.05 Halo, Avstrija - 10.15 Bogati in lepi - 11.35 Milijonsko kolo - 13.10 Omenitve - 14.25 Bavarec - 16.00 Schiejk vsak dan - 17.00 Čas v sliki - 17.05 Pogled v deželo - 19.00 Avlija - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Pogled s strani - 20.15 Modro bele zgodbe - 21.05 Tema - 22.30 Na križišču kulture - 1.30 Pogledi s strani - 1.35 Kalifornijski klan - 2.20 K shtan - 3.35 Naš svet - 5.00 Videonoc

RTL

Televizijski spored od 11. oktobra do 17. oktobra

TOREK 15. OKTOBRA

TV SLOVENIJA 1

10.45 Zgodba o štirih željah
11.30 Oskar, Kina in laser, španski film
13.00 Poročila
13.05 Lingo
13.50 Vsi smo ena družina, japonsko-kanadska serija
14.20 Ohzora duha
14.50 Bliss, angleška drama
15.20 Mostovi
17.00 Dnevnik
17.10 Sredi galaksije zavij levo, avstralska nanizanka
17.35 Jakob in čarobna lučka
18.00 Po Sloveniji
18.30 Umetniki za svet
18.40 Risanka
18.50 Kolo sreče
19.30 Dnevnik
20.00 V žarišču
20.30 Dosje
21.20 Prijateljice iz hiše žalosti, češka nadaljevanka, 3/4
22.30 Dnevnik
22.55 Poslovna borza
23.10 Sova
Slobošne poizvedbe, francoska nanizanka
0.40 Davov svet, ameriška nanizanka

TV SLOVENIJA 2

11.15 Osmi dan
11.45 Svetovi Zemlje, angleška serija
12.35 Alpe Jadran
13.05 Otvoritev koncert Slovenske filharmonije
14.50 ZOOM
15.50 Pustolovščine in odkritja, italijanska serija
16.20 Dr. Quinnova, ameriška nanizanka
17.10 Red in zakonitost, ameriška nanizanka
18.00 Castlovi, angleška nadaljevanka, 4/26
18.30 Oddaja o invalidih
18.45 Potrošnikov kašipot
19.00 Davov svet, ameriška nanizanka
19.30 V območju somraka, ameriška nanizanka
20.00 Wirlbach, nemška nanizanka
20.50 Studio City
21.50 Oči kritike
22.40 Ciklus nemih filmov: Spoštuj svojo ženo, danski film
0.25 Studio City

POP TV

10.00 Santa Barbara, ponovitev - 11.00 Sedma sila
11.00 POP-kviz, ponovitev - 12.30 Volitve '96, ponovitev
13.00 Kuharske mojstrovine - 13.30 Spolna scena, ponovitev - 14.30 Acapulco
15.00 H.E.A.T., nanizanka - 15.30 POP-30 - 16.00 Mulci, nanizanka - 16.30 Santa Barbara, nadaljevanka
17.30 Obalna straža - 18.30 POP-kviz - 19.30 Čas v sliki - 19.30 24 ur - 20.00 Chicago
20.00 Dnevnik - 21.00 Newyorka policija, nanizanka
22.00 Volitve - 22.30 M.A.S.H., nanizanka
23.00 Sedma sila - 0.00 Mož postave - 1.00 24 ur - 1.30 POP-30, ponovitev

TV HRVASKA 1

7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro, Hrvaška - 11.30 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Zlati žig - 12.00 Dnevnik - 12.20 Ljubljana, serija - 13.05 Santa Barbara - 14.55 Zlati žig - 15.50 Poročila - 16.00 Dober dan - 17.05 Pori, serija - 17.35 Smerokaz - 18.00 Dnevnik - 18.40 Danes v skupščini - 20.05 Dokumentarna oddaja - 22.45 Filmska noč z Arnoldom Schwarzeneggerjem

TV HRVASKA 2

16.20 Kolesar - 16.20 Leteči odred, serija - 17.30 Zlati žig - 17.55 Dokumentarna oddaja - 18.35 Hugo - 19.00 Divje srce, serija - 19.30 Dnevnik - 20.15 Urgenca, serija - 21.00 Osmo leto v barvah

TV AVSTRIJA 1

6.00 Otroški program - 12.30 Confetti - 13.55 Knight Rider - 15.35 Vesoljska ladja Enterprise - 17.20 Vsi pod eno streho - 18.25 Krepka družina - 18.55 Čas v sliki - 20.00 Sport - 20.15 Tje od srca, komedija - 21.50 Selfman - 23.30 Čas smrti - 0.20 Čas v sliki - 0.30 Dokon pot na Cardiff - 2.35 Schiejk vsak dan - 2.35 Dobrodošli v Avstriji

TV AVSTRIJA 2

Čas v sliki - 9.05 Schiejk vsak dan - 10.00 Bogati in lepi - 11.05 Avstrija danes - 12.10 Tema - 13.00 Čas v sliki - 13.40 Kalifornijski klan - 14.00 Bogati in lepi - 16.00 Schiejk vsak dan - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 17.30 Čas v sliki - 20.00 Poglej s strani - 20.15 Universum - 21.10 Glasbeno oddaja - 22.00 Čas v sliki - 22.30 Na kraju - 23.00 Kulturni drobci - 0.30 Nedo - 0.35 Kalifornijski klan - 2.20 Čas v sliki - 3.05 Video noč

RTL

5.35 Jutranji program - 7.00 Točno ob sedmih - 7.35 Med nami - 8.05 Springfieldska zgodba - 9.05 Kalifornijski klan - 10.00 Bogati in lepi - 10.30 Moja mala Soledad - 11.00 Vroča nagrada - 11.30 Družinski dvoboj - 12.00 Opoldanski magazin - 12.30 Zlati dekleta - 13.00 Rockford, detektivska nadaljevanka - 14.00 Barbel Schäfer - 15.00 Ilona Christen - 16.00 Hans Meiser - 17.00 Jeopardy! - 18.45 Poročila - 19.40 Dobri časi, slabi časi - 20.15 Dvojica pri delu - 21.15 V imenu zakona - 22.15 Quincy - 23.15 Miami Vice - 0.00 Dnevnik - 0.30 Cheers - 1.00 Sledge Hammer - 1.30 Zlati dekleta - 2.00 Barbel Schäfer - 2.55 Dnevnik - 3.20 Ilona Christen - 4.10 Hans Meiser - 5.05 Eksplozivno

TV MADZARSKA 1

5.40 Vaska TV - 6.00 Sončni vzhod - 9.00 Poročila - 9.10 Heidi in Erni - 9.35 Dopoldne - 11.10 Kiklo - 12.00 Poročila - 12.05 Posel - 12.25 Telepak - 14.30 Nazel - 15.00 Poročila - 15.10 Repeta, za šolarje - 16.00 Poročila - 16.30 Strela z jasnega - 17.00 Vklopi - 17.55 Katoliška kronika - 18.15 Posel - 18.30 Kviz - 19.00 Pravica - 19.15 Azumo - 19.30 Dnevnik, sport - 20.25 Osmojena srca, serija - 21.20 Studio '96 - 22.15 Pivovarniški capriccio, češki film - 23.50 Dnevnik

TV MADZARSKA 2

8.30 Zasedanje parlamenta - 16.30 Turistični magazin - 17.05 Trije doktorji, serija - 18.00 Regionalni program - 19.05 Magnum, kriminalna - 20.00 Kulturna - 20.10 Leto 1956 po štiridesetih letih - 21.00 Dnevnik - 21.10 Okolje - 21.15 Kviz - 21.45 Kip - 22.00 Objektiv - 22.35 Pregled tiska - 22.40 Čar športa, športni magazin

SREDA 16. OKTOBRA

TV SLOVENIJA 1

9.20 Karaoke
10.20 Jekleni jezdec, avstralska nadaljevanka
10.45 Roka rocka
11.40 National Geographic, ameriška serija
12.30 Naša pesem
13.00 Poročila
13.05 Kolo sreče
13.35 Zgodbe iz šolke
14.45 Dlan v dlani
15.00 Omizje
16.20 Ljudje in zemlja
17.00 Dnevnik
17.10 Male sive celice, kviz
18.00 Po Sloveniji
18.30 Umetniki za svet
18.40 Risanka
18.50 Kolo sreče
19.30 Dnevnik
20.00 V žarišču
20.30 Film tedna: Pikapolonica, angleški film
22.30 Dnevnik
23.00 Sova
Kvantni skok, ameriška nanizanka
23.50 Skrajnosti, angleška nanizanka
0.15 Alica, evropski kulturni magazin

TV SLOVENIJA 2

10.10 Poslovna borza
10.20 Oddaja o invalidih
10.35 Potrošnikov kašipot
10.50 V žarišču
11.15 Oči kritike
12.05 Spoštuj svojo ženo, danski nemi film
13.50 Akcija, nemški film
15.10 Turistična oddaja
15.40 Skrivnostna znamenja, angleška nadaljevanka, 3/4
16.30 Splošne poizvedbe, ameriška nanizanka
18.00 Castlovi, angleška nadaljevanka
18.30 Japonska
19.00 Skrajnosti, angleška nanizanka
19.30 V območju somraka, ameriška nanizanka
20.00 Liga prvakov v nogometu
Atletico - Borussia, prenos
22.20 Svet na zaslonu
23.50 Otvoritev koncert simfonikov RTV

POP TV

10.00 Santa Barbara, ponovitev - 11.00 Sedma sila - 12.00 POP-kviz - 12.30 Volitve '96, ponovitev - 13.00 ITC-magazin - 13.30 Newyorka policija, ponovitev nanizanke - 14.30 Chicago hope, ponovitev nanizanke - 15.30 POP-30 - 16.00 Mulci - 16.30 Santa Barbara, nadaljevanka - 17.00 Obalna straža - 18.30 POP-kviz - 19.00 Cosby, nanizanka - 19.30 24 ur - 20.00 Hudičevka, film - 22.00 Volitve '96 - 22.30 M.A.S.H. - 0.30 Mož pravice, nanizanka - 1.30 24 ur - 2.00 POP-30, ponovitev

TV HRVASKA 1

7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro, Hrvaška - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Za otroke - 12.00 Dnevnik - 12.20 Ljubljanske vezi, otroke - 13.05 Santa Barbara - 13.50 Poročila - 14.55 Izobraževalni program - 14.55 Za otroke - 15.50 Poročila - 16.00 Dober dan - 17.05 Pori, serija - 17.35 Smerokaz - 18.00 Dnevnik - 18.40 Danes v skupščini - 20.05 Dokumentarna oddaja - 22.45 Filmska noč z Arnoldom Schwarzeneggerjem

TV HRVASKA 2

12.50 Japonska
13.20 V žarišču
13.45 Evrogol
14.45 Jesen v raju, švedski film
16.20 Don Kihot, španska nadaljevanka, 4/5
17.10 Kvantni skok, ameriška nanizanka

kumentarna serija - 22.15 Opazovanja - 22.45 Pol ure kulture - 23.15 Moč denarja - 23.30 V območju somraka, ameriška nanizanka

TV HRVASKA 2

14.10 Kolesar - 14.20 Urgenca, serija - 15.05 Črna belo v barvah - 18.35 Hugo - 19.00 Divje srce, serija - 19.30 Dnevnik - 20.15 Liga prvakov v nogometu, Atletico - Borussia - 22.20 Teksaški mož postave, serija - 23.05 Nogomet - 0.05 Oprah show

TV AVSTRIJA 1

6.00 Otroški program - 9.15 Knight Rider - 12.00 Confetti - 13.00 Sport - 16.30 Knight rider - 17.15 Vsi pod eno streho - 17.45 Kdo je tukaj šef? - 18.05 Polna hiša - 18.30 Krepka družina - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Sport - 20.15 Nogomet - 23.30 Čas v sliki - 23.35 Skrivni protokol - 1.15 Čas v sliki - 2 - 2.50 Dobrodošli v Avstriji - 4.40 Gnan od meščevanja

TV AVSTRIJA 2

9.00 Čas v sliki - 9.05 Schiejk vsak dan - 10.15 Bogati in lepi - 11.05 Avstrija danes - 12.00 Čas v sliki - 12.10 Universum - 13.00 Čas v sliki - 13.10 Na kraju dogodka - 13.40 Kalifornijski klan - 14.25 Bavarec - 15.15 Bogati in lepi - 16.00 Schiejk vsak dan - 17.00 Čas v sliki - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 19.00 Avstrija danes - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Poglej s strani - 20.15 Ljubim moža moje hčere, film - 22.30 Zarišče - 23.20 Senec pisave - 0.50 Pismo trem ženskam, film - 2.30 Poglej s strani - 2.35 Kalifornijski klan - 3.15 Čas za kulturo - 3.55 Videonoc

RTL

5.30 Jutranji program - 6.35 Dobri časi, slabi časi - 7.00 Točno ob sedmih - 7.35 Med nami - 8.05 Springfieldska zgodba - 9.05 Kalifornijski klan - 10.00 Bogati in lepi - 10.30 Moja mala Soledad - 11.00 Vroča nagrada - 11.30 Družinski dvoboj - 12.00 Opoldanski magazin - 12.30 Zlati dekleta - 13.00 Rockford, nadaljevanka - 14.00 Barbel Schäfer - 15.00 Ilona Christen - 16.00 Hans Meiser - 16.00 Jeopardy! - 17.30 Med nami - 18.00 Dober večer - 18.45 Poročila - 19.10 Eksplozivno - 19.40 Dobri časi, slabi časi - 20.15 Žužjo - 20.30 Nogomet - 0.00 Dnevnik - 0.30 Cheers - 1.00 Sledge Hammer - 1.30 Zlati dekleta - 2.00 Barbel Schäfer - 2.55 Dnevnik - 3.20 Ilona Christen - 4.10 Hans Meiser - 5.05 Eksplozivno

TV MADZARSKA 1

5.40 Vaska TV - 6.00 Sončni vzhod - 9.00 Poročila - 9.10 Heidi in Erni - 9.35 Dopoldne - 11.15 Acapulco H.E.A.T., serija - 12.00 Poročila - 12.05 Posel - 12.25 Telepak - 14.10 Narodnostne oddaje - 15.00 Poročila - 15.10 Repeta, za šolarje - 16.00 Poročila - 16.30 Strela z jasnega - 17.00 Vklopi - 17.30 Smerica - 17.55 Nujna pomoč - 18.05 Tele video '96 - 18.10 Išemo izgubljene odrasle - 18.15 Posel - 18.30 Kviz - 19.00 Pravica - 19.15 Kviz - 19.30 Dnevnik, sport - 20.25 Pokazi kaj znaš - 22.45 Protektorji raja, serija - 23.40 Dnevnik

TV MADZARSKA 2

15.00 Zamejski Madžari - 15.30 Alpe-Donava-Jadran - 16.00 Glasbeno gledališče - 17.20 Pratika - 17.25 Rin-Tin-Tin, serija - 18.00 Regionalni program - 18.15 Madžarska s kamero, magazin s poročila - 19.00 Sedmerglavi zmaj, serija o raku - 20.05 Kultura - 20.20 Nogomet, A. Madrid - B. Dortmund, v odmoru Dnevnik - 22.20 Policijska poročila - 22.30 Objektiv - 22.55 Vreme - 23.05 Pregled tiska - 23.10 Bright Angel, ameriški film

CETRTEK 17. OKTOBRA

TV SLOVENIJA 1

10.40 7 korajžnih in Davor
10.45 Korajža velja
11.20 Pustolovščine in odkritja, italijanska serija
11.50 Po domače
13.00 Poročila
13.05 Kolo sreče
14.40 Alica, evropski kulturni magazin
15.10 Svet na zaslonu
16.00 Dosje
17.00 Dnevnik
17.10 Delfi in prijatelji, španska nanizanka
17.35 Operacija Strogo zaupno, nanizanka
18.00 Po Sloveniji
18.30 Risanka
18.50 Kolo sreče
19.30 Dnevnik
20.00 Volitve '96
20.35 Tednik
21.25 Zlati šestdeseta slovenske popevke
22.30 Dnevnik
22.55 Poslovna borza
23.10 Sova
Kvantni skok, ameriška nanizanka
0.00 Najstrašnejši umor, angleška nanizanka

TV SLOVENIJA 2

12.50 Japonska
13.20 V žarišču
13.45 Evrogol
14.45 Jesen v raju, švedski film
16.20 Don Kihot, španska nadaljevanka, 4/5
17.10 Kvantni skok, ameriška nanizanka

18.00 Castlovi, angleška nanizanka
18.30 Korenine slovenske lipe
19.00 Najstrašnejši umor, angleška nanizanka

TV AVSTRIJA 1

19.30 V območju somraka, ameriška nanizanka
20.00 Evrogol
20.25 Evropska liga v košarki
Croatia : Smelt Olimpija, prenos
Portret Frana Žižka
22.00 Pisave
22.50 Jaz v klubu Central
23.45 Jaz v klubu Central
0.30 Evropska liga v košarki (ž)

POP TV

10.00 Santa Barbara, ponovitev - 11.00 Sedma sila - 12.00 POP-kviz, ponovitev - 12.30 Volitve '96, ponovitev - 13.00 Obraz tedna, ponovitev - 13.30 Hudičevka, ponovitev - 15.30 POP-30 - 16.00 Mulci, nanizanka - 16.30 Santa Barbara, nadaljevanka - 17.30 Obalna straža - 18.30 POP-kviz - 19.00 Cosby, nanizanka - 19.30 24 ur - 20.00 Beverly Hills, nanizanka - 21.00 Melrose Place, nanizanka - 22.00 Volitve '96 - 23.00 Sedma sila - 0.00 Mož pravice - 1.00 24 ur - 1.30 POP-30, ponovitev

TV HRVASKA 1

7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro, Hrvaška - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Za otroke - 12.00 Dnevnik - 12.20 Ljubljanske vezi, serija - 13.05 Santa Barbara - 13.50 Poročila - 13.55 Izobraževalni program - 14.55 Za otroke - 15.50 Poročila - 16.00 Dober dan, Hrvaška - 17.05 Besede, besede - 17.35 Dokumentarna oddaja - 18.10 Kolo sreče - 18.40 Danes v skupščini - 19.30 Dnevnik - 20.15 Ekran brez okvira - 21.20 Glasbeno oddaja - 22.05 Mojstrovine svetovnih muzej - 22.15 Opazovanja - 22.45 Filmska noč z Arnoldom Schwarzeneggerjem

TV HRVASKA 2

13.55 Kolesar - 14.05 Hitler, dokumentarna serija - 15.05 Oprah show - 15.50 Golf klub, ameriški film - 17.25 Liga prvakov v nogometu - 18.35 Hugo - 19.00 Divje srce, serija - 19.30 Dnevnik - 20.15 Zbogom, moja konkubina, italijanski film - 23.00 Iznavealec, serija - 23.45 Seinfeld, serija

TV AVSTRIJA 1

6.00 Otroški program - 12.00 Sport - 13.00 Confetti TV - 16.30 Knight rider - 17.40 Kdo je tukaj šef? -

RADIO MURSKI VAL UKV 94.6 MHz (DOPOLDAN TUDI SV 648 KHZ)

PONEDELJEK: 05.45 Jutro na Murskem valu - 05.45 Pozdrav in napovednik - 06.10 Vreme, ceste - 06.25 Obvestila - 06.30 Horoskop - 06.40 Sport - 06.45 Pesem tedna - 06.50 Dnevni časopisi - 7.00 Druga jutranja kronika - 07.20 Kronika UNZ - 07.30 Informacije v treh jezikih - 07.45 Porabsko/nemško zvočno pismo - 08.00 Dopoldne na Murskem valu - 08.00 Poročila - 08.05 Obvestila - 08.10 Pozdrav in napovednik - 08.30 Mali oglasi - 09.00 Menjalniški tečaj bank - 09.15 Župani na obisku - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečajji agencij - 11.15 Oaj, kak san zlufo - oddaja o nogometu - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.10 Pozdrav in napovednik - 13.30 Poročila - 13.35 Obvestila - 14.00 Za zdravje - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.00 Sport - 17.30 S krščanom, cekron pa z marelof - 18.15 Bilo je nekoč ... - 19.00 Dnevnik RaSlo - 19.30 Moja mala nočna glasba - 22.00 Želimo vam lahko noč.

TOREK: 05.45 Jutro na Murskem valu - 05.45 Pozdrav in napovednik - 06.10 Izbor pesmi tedna - 06.10 Vreme, ceste - 06.25 Obvestila - 06.30 Horoskop - 06.45 Pesem tedna - 06.50 Dnevni časopisi - 07.00 Druga jutranja kronika - 07.20 Kronika UNZ - 07.30 Informacije v treh jezikih - 07.45 Ljubljansko zvočno pismo - 08.00 Dopoldne na Murskem valu - 08.00 Poročila - 08.05 Obvestila - 08.10 Pozdrav in napovednik - 08.30 Mali oglasi - 09.00 Menjalniški tečajji bank - 09.05 Voni po bencinu - oddaja o avtomobilizmu - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečajji agencij - 10.30 Kratki slik - 11.15 Mali oglasi - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.10 Pozdrav in napovednik - 13.30 Poročila - 13.35 Obvestila - 14.00 Subjektivno - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.00 Poslušamo vas - 17.30 Mali oglasi - 18.00 Na narodni tami - 19.00 Dnevnik RaSlo - 19.30 DA in NE - 22.00 Želimo vam lahko noč.

SREDA: 05.45 Jutro na Murskem valu - 05.45 Pozdrav in napovednik - 06.10 Vreme, ceste - 06.25 Obvestila - 06.30 Horoskop - 06.40 Džouzi na obisku - 06.45 Pesem tedna - 06.50 Dnevni časopisi - 07.00 Druga jutranja kronika - 07.20 Kronika UNZ - 07.30 Informacije v treh jezikih - 07.45 Zagrebško zvočno pismo - 08.00 Dopoldne na Murskem valu - 08.00 Poročila - 08.05 Obvestila - 08.10 Pozdrav in napovednik - 08.30 Mali oglasi - 09.00 Menjalniški tečajji bank - 09.30 Iščejo za vas - 10.00 Poročila - 10.05 Nstnvm - 11.00 V živo o ... - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.10 Pozdrav in napovednik - 13.30 Poročila - 13.35 Obvestila - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.00 V stiski - 17.30 Srebrne niti - 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 19.00 Dnevnik RaSlo - 19.30 Mursko-morski val - 22.00 Želimo vam lahko noč.

CETRTEK: 05.45 Jutro na Murskem valu - 05.45 Pozdrav in napovednik - 06.10 Vreme, ceste - 06.25 Obvestila - 06.30 Horoskop - 06.40 Mlado jutro - 06.45 Pesem tedna - 06.50 Dnevni časopisi - 07.00

18.10 Polna hiša - 18.30 Krepka družina - 18.55 Roseanne - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Komisar Rex - 21.05 Walker, Texas Ranger - 23.30 Smrti primer, kriminalna - 23.25 Čas v sliki - 2.00 Schiejk vsak dan

TV AVSTRIJA 2

9.00 Čas v sliki - 9.05 Schiejk vsak dan - 13.00 Čas v sliki - 13.10 Universum - 13.40 Kalifornijski klan - 15.10 Bogati in lepi - 16.00 Schiejk vsak dan - 17.00 Čas v sliki - 18.50 Kuharske mojstrovine - 19.00 Avstrija danes - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Hansi Hinterseer - 21.05 Vera - 22.00 Čas v sliki - 23.00 Nightwatch - 23.50 Habsburzi - 0.35 Sport - 2.45 Videonoc

RTL

5.05 Jutranji program - 8.05 Springfieldska zgodba - 9.05 Moja mala Soledad - 11.30 Družinski dvoboj - 12.00 Točno opoldne - 12.30 Zlati dekleta - 13.00 Rockford, nadaljevanka - 14.00 Barbel Schäfer - 15.00 Ilona Christen - 16.00 Hans Meiser - 17.00 Jeopardy! - 18.45 Poročila - 19.10 Eksplozivno - 19.40 Dobri časi, slabi časi - 20.15 Letalska knika - 22.15 Mesna knika - 23.15 Magnum - 0.10 Poročila - 0.40 Cheers - 1.10 Sledge Hammer! - 1.40 Zlati dekleta - 2.10 Barbel Schäfer - 3.05 Poročila - 3.35 Ilona Christen - 4.25 Hans Meiser - 5.15 Zvezdni magazin

TV MADZARSKA 1

5.40 Vaska TV - 6.00 Sončni vzhod - 9.00 Poročila - 9.10 Sportna akademija - 9.35 Dopoldne - 11.05 Marienhof - 12.00 Poročila - 16.00 Poročila - 16.05 Repeta, za šolarje - 16.30 Strela z jasnega - 17.00 Vklopi - 17.30 Čakaj na vado - 17.55 Program madžarskih židov - 18.15 Posel - 18.30 Kviz - 19.00 Pravica - 19.15 Azumo - 19.30 Dnevnik, sport - 20.25 Malo mesto - 21.10 Columbo, kriminalna - 22.45 Mostovi - 23.35 Poti jaza 1995 - 0.10 Dnevnik

TV MADZARSKA 2

16.00 Zeleni planet - 16.20 Mentalna higiena - 16.30 Repeta, za šolarje - 17.00 Vzroki smrti - 18.00 Regionalni program - 19.05 McGyver, serija - 20.00 Umetna obrt - 20.15 Uva bogov - 21.00 Dnevnik - 21.10 Okolje - 21.15 Kriminalistični magazin - 21.45 Kultura - 22.00 Objektiv - 22.25 Vreme - 22.35 Prometna vamost - 22.40 Mednarodni nogometni pokal

Druga jutranja kronika - 07.20 Kronika UNZ - 07.30 Informacije v treh jezikih - 07.40 Kmetijski strokovnjak - 08.00 Dopoldne na Murskem valu - 08.00 Poročila - 08.05 Obvestila - 08.10 Pozdrav in napovednik - 09.00 Menjalniški tečajji bank - 0

Bankovci še v obtoku

V prostorih UNZ-ja M. Sobota je bila novinarska konferenca o odkritju večje količine ponarejenih bankovcev po 100 nemški mark. Pred nedavnim so namreč zasegli 379 bankovcev s serijsko številko KJ4662001E6, katere prodajalci še niso uspeli spraviti v promet. Za štiri osumljence, M. V. iz Cezanjevec, P. M. iz Gornje Radgone, S. E. iz Spodnjega Kamnečaka in P. B. iz Lastomerec, pa so podali ovadbe pri Okrožnem državnem tožilstvu zaradi suma ponarejenega denarja. Kaznujejo jih lahko od 6 mesecev do 8 let zapora. Osumljeni so med drugim priznali, da so ponarejeni bankovci dobro šli v promet, zato predvidevajo, da je v obtoku še nekaj bankovcev z enako serijsko številko.

Že od avgusta so kriminalisti UNZ-ja Murska Sobota in policisti PP Ljutomer ugotavljali, da so se pojavili ponarejeni bankovci po sto nemških mark. Trije ponarejeni bankovci po 100 mark so bili vnovčeni v eni od diskotek v bližini Ljutomeru. Ugotovili so, da je enega vnovčil M.V. iz Cezanjevec, nekaj dni pozneje pa je občan S. E. iz Spodnjega Kamnečaka na bencinskem servisu OMW v Ljutomeru vnovčil dva ponarejena bankovca.

Zato so postali še bolj pozorni in pri akciji ter zbiranju obvestil so prišli do informacije, da bi naj ponarejene bankovce vnovčeval in prodajal P. M. iz Gornje Radgone.

Ta je posedoval večjo količino ponarejenih bankovcev in je zanje iskal kupce. Nameraval jih je prodati po 18-do 20-odstotni vrednosti pravega denarja. 1. oktobra je P. M. kupcu iz Hrvaške prodal osem bankovcev po 100 nemških mark za vsega skupaj v protivrednosti 200 nemških mark. Ker mu je prodaja uspela, je nameraval prodati še naslednjih 379 bankovcev, te pa so mu zasegli.

K preiskovalnemu sodniku pa so privedli tudi P. B. iz Lastomerec, za katerega so ugotovili, da mu je v

prejšnjih dneh uspelo vnovčiti več bankovcev po sto nemških mark z enako serijsko številko, kot jih je imel P. M. Zato so domnevali, da gre za organizirano kriminalno dejavnost.

Naredili so tudi več hišnih preiskav. Na domu prijateljice osumljenega P. M. so med drugim našli in potem tudi zasegli osebni avtomobil znamke golf, ki je bil evidentiran kot ukraden.

Pri tehničnem pregledu bankovcev pa so ugotovili, da ne gre za posebno dobre ponarede. Osumljeni pa so kljub temu priznali, da ponarejene bankovce sploh ni težko vnovčiti. Zato sta mag. Darko Anželj in Marjan Farič opozarjala, naj bodo tisti, ki imajo opreave s tujimi valutami, še posebno previdni. V obtoku bi naj bilo še vedno b več ponarejenih bankovcev po sto nemških mark.

Akcija policistov pa še vedno ni končana, saj delajo tudi na tem, da bi ugotovili, kje so bankovce naredili. Domnevajo, da nastanek bankovcev ni nujno vezan na naše območje, razpečevalci pa so jih najbrž vnovčevali tudi v sosednjih državah.

ANR

Tovornjaki in magistrala

Nacionalni greh

Tovorni promet po neprimerni magistrali ne ogroža le narave, ampak tudi naravne dobrine, od katerih je odvisno delo in življenje tukajšnjih ljudi

Torek, 2. oktobra, ura 14.35. Na magistralni cesti M 10-1 je nepopisna gneča – tako kot vsak dan ob tem času, ko se že itak velikemu prometu na magistralni cesti pridružijo tudi delavci, ki se vračajo iz službe domov. Eno od ozkih grl je tudi naselje Radenci, saj je magistralna cesta preozka za vse, ki prihajajo in odhajajo z različnih smeri na magistralo, na njej pa se znajdejo tudi kolesarji, mopedisti in traktorji, v jesenskem času pa tudi večji kmetijski stroji.

Pri odcepu za Boračevo je še posebej napeto, saj ni posebnega odstavnega pasu za vozila, ki bi želela zaviti levo, proti polnilnici v Boračevi. Tovornjaki vozijo po cesti enako hitro ali še hitreje kot osebni avtomobili. Ko se na tej ozki magistralni cesti, ki ni primerna za tovrstno tovorni promet, srečate v avtomobilu s tovornjakom, vidite, kako vozijo – čez sredinsko črto, kajti zaradi tovara na prikolicah ne morejo tvegati prevelikega nagiba proti jarku in voznje po neprimernih bankinah. Če se srečata dva tovornjaka »šleperja«, se mora nujno eden umakniti, kajti v nasprotne srečanje ni izvedljivo in pride do trčenja; cesta je namreč veliko preozka, da bi omogočala normalno vožnjo. In tako je bilo ob srečanju dveh tovornjakov na ozki magistralni cesti, ki je bilo usodno za madžarski tovornjak. Voznik tovornjaka je nedaleč od odcepa za Boračevo zapeljal na desno bankino in nato s ceste na njivo oziroma sadovnjak. Ali se je srečeval s tovornjakom ali pa je bil le preveč nepreviden – v noben primeru ni pričakoval tako slabe ceste in neutrujenih bankin. Na srečo ni bil nihče poškodovan, toda grozila je ekološka nesreča. Tovornjak je bil naložen z večjo količino nevarnih snovi, kot so laki, razredčila, čistila in podobno, poleg tega pa še s posebej nevarno snovjo, ki se že pri temperaturi 21 stopinj vname in eksplodira.

Zaradi hitre akcije policije, gasilcev IGD Radenske in njenih strokovnih služb, GD G. Radgona, Cestnega podjetja M. Sobota in inšpekcijskih služb, je bila nesreča v dobrih osmih ali devetih urah sanirana; tovor so preložili na drugi tovornjak in vozilo odstranili iz sadovnjaka. Na srečo je minilo vse brez večjih posledic. Toda?

»Ob tem se v Radenski in Radencih sprašujemo, dokler bomo še imeli srečo, saj smo že vrsto let skupaj s prebivalci, ki živijo ob tej najbolj prometno obremenjeni cesti, opozarjali državo in pristojne na nevarnosti, ki prežijo za okolje neposredno ob vrelčnih območjih. Navkljub vsej deklarativni volji za razreševanje perečih problemov okolja pa dlje od odluka o varstvenih pasovih pitnih in mineralnih voda v nekdanji Občini Gornja Radgona nismo prišli. Medtem pa skozi Pomurje in Radence še kar naprej vozijo tovornjaki, med katerimi se vsak dan po statističnem naključju lahko znajde kar nekaj pravih ekoloških bomb, in le sreči ter ničemer drugemu se lahko zahvalimo, da Radenci do sedaj še nismo bili priča ekološki nesreči večjih razsežnosti.« Tako so zapisali v informativni službi Radenske.

Nihče ne more predvideti, kaj bi se zgodilo, če bi res prišlo do

se toliko bolj ogroženi, saj iz bin črpajo tudi mineralno vodo in iz posebnega vrelca od nedavne tudi čisto pitno vodo, ki jo imenujejo Izvir. Če bo ogroženo ali celo uničeno to naravno bogstvo, od katerega živi pol Pomurja, kaj jim torej še ostane?

Zato nas čudi, da ni večjih protestov, večjih omejitev tovrstnega prometa po magistralni cesti, saj bi morali prepovedati prevoz vsaj tistega tovara, ki je nevaren za okolje in ljudi – nasploh pa velja, da pomeni vsak tovornjak nevarnost za okolje, saj ima tovorno vozilo lahko v svojem rezervoarju tudi do 600 litrov goriva.

Odklokov in omejitev je že dovolj napisanih, le spoštovati bi jih morali, nam je povedal direktor Polnilnice Tri srca Vilijem Kozic. Po njegovem mnenju bi moral nekdo nekaj čim prej ukrepati; ker so predpisi že sprejeti, bi jih morali upoštevati. Že v primeru, če bi tovornjaki vozili v le dovoljeni hitrosti, npr. 60 ali 70 kilometrov na uro, bi bilo manj nesreč. Ve se tudi, kje je zavarovano vrelčno območje, saj je že določeno z odlokom, nanj pa opozarjajo tudi oznake – to zavarovano območje je vse od Gornje Radgone do Hrastja-Mote in preko območja ob reki Muri do Tisr. Od tu naprej pa je območje spet zavarovano zaradi velikega prekmurskega črpalnice pitne vode v Črnskih mejah; nekaj kilometrov v stran od magistralne ceste je tudi črpalnica v Krogu. In kljub temu je na magistralni cesti M 10-1 skoraj vsak mesec prometna nesreča, v kateri je udeležen tovornjak. Kaj vse vozijo šoferji na mednarodni progi, ko usposobljena so vozila, imajo dobre zavore, zaščitno nevarnega tovara ..., tega ne ve nihče, saj jih nihče na meji niti ne pregleduje. Zgodba zase so tudi številni tovornjaki s cisternami goriva, ki vozijo iz rafinerije Nafte v Lendavi (ali tudi vanjo). Slovenski proračun oziroma bencinski te- lar za gradnjo avtocest in nekaterih magistralnih cest se že nekaj časa zbira s pomočjo teh tveganih prevozov goriva po neprimernih magistralnih cestih m 10-1. Bodo Pomurci v zameno za takšno tveganje kdaj dobili primerno avtocesto? BERNARDA B. PEČEK

Smrt na železniških tirih

67-letna Matilda Beick iz Osluševca pri Ormožu se je 1. oktobra smrtno ponesrečila na nezavarovanem prehodu ceste čez železnico v Zamošanih. Nanj je namreč pripeljala s kolesom v hipu, ko se je približal potniški vlak številka 3809, ki je vozil iz smeri Murska Sobota za Maribor. Strojvodja ni uspel preprečiti trčenja vlaka s kolesarko. Zaradi hudih poškodb je umrla na kraju samem.

Avta sta postala čez noč »bosa«

V noči na 1. oktober je neznanec odvil z dveh osebnih avtov znamke Renault 4, ki sta bila parkirana na Kocljevi in Slovenski ulici v Murski Soboti, štiri kolesa. Lastnika »bosih« avtov sta oškodovana za okrog 40.000 tolarjev. Za storilcem, ki se je najbrž tudi sam lastnik popularne »petke«, sicer koles najbrž ne bi »demoniral«, poizvedujejo.

Kolesar po klancu navdol

Jože T. iz Doline pri Lendavi je imel 4. oktobra težave med vožnjo s kolesom po klancu navzdol v Dolgovaških Goricah: zaradi prehitre vožnje je padel in se lažje poškodoval.

Žalostni sporočamo, da je umrl naš sodelavec

Štefan Smej

novinar Vestnika

Ohranili ga bomo v spominu.

Sodelavci uredništva Vestnika in Podjetja za informiranje

MERKUR®

NOVO!

VROČA CENA
66.990,00

prebrzo, GORENJE GA.
1100 vrtiljev, izredno tih
pranje 48 dB, nihanje 64 dB,
3 nivoji vode, avtomatična
regulacija nivoja vode,
600 programov,
narjavnica kad in bobni

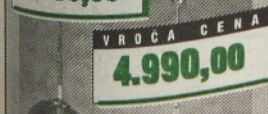

VROČA CENA
71.990,00

zmrzovalna omara IBERNA,
125 l, bruto prostornina 250 l,
neto prostornina 189 l,
mere 143 x 60 x 60 cm

lampion ESTO, 18432 Polaris,
s posebnim mehanizmom

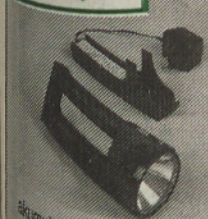
VROČA CENA
5.790,00

VROČA CENA
4.990,00

lampion ESTO, 18431
Polaris, 2 verige

VROČA CENA
3.990,00

akumulatorska svetilka
BLACK&DECKER, F 910, čas svetilnosti
do 75 minut, nastavev svetilnega snopa

MERKURJEVA OKTOBRSKA PONUDBA ŽELEZNINARSKIH IZDELKOV

Znižane cene veljajo od 3. do 26. oktobra za izdelke v zalogi.

električni kompresor, MONTE
CARLO, UB 1800, kapaciteta
245 l/min, prostornina tlačne
posode 50 l, tlak 8 barov,
220V, 1,5 kW

49.156,36
58.990,00

tridelna garnitura za kompresor, pištola za gumo Ø 12 bar,
manometer 63 mm, pištola za lakiranje KABET,
lonček zgoraj 0,5 l, premer šobe 1,5 mm,
spiralna cev 6 x 8 mm, dolžina 7,5 m, cev opremljena
s hitro spojko in vlikačem PA 11 NW 7,2 RECTUS

7.491,36
8.990,00

varilni aparat ISKRA VARJENJE,
M/M 140 Profi, 220 V,
varilno območje od 30 do 145 A,
premer žice od 0,6 do 0,8 mm,
teža 26 kg

41.656,66
49.990,00

22.482,67
26.990,00

akumulatorski vrtilnik,
BLACK&DECKER, K6 8482 G,
napetost 8,4 V,
od 0 do 300 in od 0 do 850 obr./min.,
vrtilna glava 10 mm, udarno vrtnje

vodoravna in navpična
tračna žaga za kovino in les,
AOK, L0007
moč 0,37 kW,
220 V

35.823,56
42.990,00

... in še več kot 100 drugih izdelkov v posebni ponudbi, ki jo boste našli v Merkurjevih prodajalnah z železno po Sloveniji.

VROČA CENA
49.990,00

glasbeni stolp PHILIPS, FW
330, mini sistem, daljinsko upravljanje CD-ja in radija,
30 spominskih mest, CD-gramofon, dvojni kasetnik, mešanje zvoka
iz mikrofona, budilka

VROČA CENA
5.790,00

električni kalorifer CORONA,
Maestral 101, moč 2000 W,
pretok zraka do 15 m³/uro,
termostatska regulacija sobne
temperature od 5 do 35°C,
možna montaža na zid
ali uporaba v kopalnici

VROČA CENA
22.990,00

dvojni kasetofon PHILIPS,
AW 7730, ločljivi zvočniki,
gratični 5-stezni izenačevalec
zvoka, 2 x 50 W, bass reflex

VROČA CENA
119.990,00

televizor SONY, KWM 2541 K,
ekran Super Trinitron 63 cm, satelitski
kanali, teletext, mono, zvočnik 20 W

VROČA CENA
82.990,00

televizor PHILIPS, 21 PT 137,
ekran Black Matrix Tube 55 cm,
teletext, skart priključek, kabelski
in satelitski kanali, 70 spominskih mest,
časovno programiranje, mono

VROČA CENA
2.290,00

kalkulator
CANON,
F-500, 10 mest,
64 funkcij,
matematične
funkcije
avtomatični izklop,
mere:
72 x 126 x 10 mm

VROČA CENA
5.990,00

sušilnik las BRAUN, Silencio PX
1200 SVB3 Twist, moč 1200 W,
sučni obroč za oblikovanje pričeske

VROČA CENA
7.590,00

VROČA CENA
22.990,00

akumulatorski sesalnik
BLACK&DECKER, HC 431,
napetost 4,8 V, dve hitrosti, povečana
moč sesanja, dodatni pripor
vstenskem držalu

sesalnik SIEMENS, VS 60 A 11 E,
moč 1200 W, trikratno tiltriranje,
regulacija pretoka zraka na cevi

VROČA CENA
32.790,00

20-delna garnitura posode,
Orchestra De Luxe, s termostati,
vačplastno toplotno dno iz nerjavne
pločevine

VROČA CENA
17.890,00

sekljalnik MGA NAZARJE,
S 301, moč 500 W, dve stopnji vklopa
in trenutni vklop, priprava do 3 kg testa,
delovna posoda - vsebina 1 l

sobna antena
ISKRA,
G2235-03,
ojačitev signala
30 dB

VROČA CENA
3.890,00

VROČA CENA
17.890,00

rezalni stroj MGA NAZARJE,
R 503 TOP, moč 130 W,
aluminijasto bhišje, elektronska
regulacija vrtiljev,
debelina reza do 24 mm

aluminijasta lestev ALPOS,
31-05, 5 stopnic

VROČA CENA
5.690,00

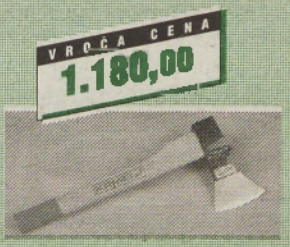
stenska ura GALLO,
Rubino 1002

VROČA CENA
2.090,00

VROČA CENA
2.090,00

stenska ura GALLO,
Rubino 1021

VROČA CENA
1.180,00

kuhinska sekira KAMELJ, 0,60 kg

Vroče cene veljajo
od 3. do 26. oktobra 1996,
oziroma do odprave zaloga,
za takojšnja plačila, pri nakupu
na 2, 3 ali 4 čake ali pri nakupu
na Merkurjevo posojilo.

Obiščite Merkurjev
trgovski center
v MURSKI SOBOTI:
TC Merkur.

ter Merkurjevi franšizni
prodajalni

v CANKOVI:
KZ Zadrugi center in
v ORMOŽU:
Merkur v Hardeku.

**MOŽNOST VEČ
ZA UGODNEJŠI NAKUP**

Pri takojšnjem plačilu
so z Merkurjevo kartico
zaupanja vsi izdelki še
najmanj 4 % in največ 8 %
cenejši. Pri nakupu
na Merkurjevo posojilo
na 5, 6, 9 ali 12 mesecev
velja z Merkurjevo
kartico zaupanja
osnovni 4 % popust.

CREATIM

V SPOMIN

12. oktobra je minilo eno leto žalosti in praznine, odkar smo te za vedno izgubili, naš dragi in nikoli pozabljeni mož, očka, tast, dedi, brat in zet

Bela Ivanič

iz Mlajtinec 16

Dnevi bežijo, a v naših srcih ostajajo bolečine in lepi spomini nate.

Hvala vsem, ki z lepo mislijo stojite ob njegovem grobu ter mu v spomin darujete cvetje in prižigate sveče. *Tvoji najdražji*

*Ne mine ura, dan, ne noč,
med nami vedno si navzoč,
v naših srcih ti živiš,
zato pot nas vodi tja,
kjer tih dom le rože zdaj
krasijo in drobne lučke ti gorijo.
Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni,
a ostala je praznina,
ki hudo, hudo boli.*

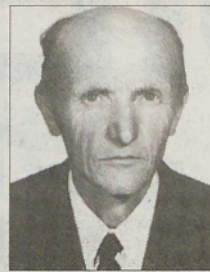
V SPOMIN

9. oktobra je minilo deset let, ki naju je tragično zapustil najin vnuk

Bojan Mesarič

iz Lipovec

Ob tvojem preranem grobu se sprašujemo, zakaj ti ni bilo usojeno živeti, zakaj si moral tragično umreti. Vso dobroto in ljubezen ti lahko vračamo le s cvetjem in plamenom sveč. Hvala vsem, ki obiskujete njegov mnogo prerani grob, ki mu prižigate sveče in prinašate cvetje. *Žalujoci vsi, ki smo te imeli zelo radi*

*Odšel si tiho, brez slovesa,
kot zvečer ugasne zarja svetla,
a v naših srcih še živiš,
červno leto dni v grobu spiš.
solza, žalost te zbudila ni,
ostala je praznina, ki hudo boli.*

V SPOMIN

10. oktobra mineva žalostno leto, odkar nas je zapustil dragi mož, oče, opa in brat

Alojz Kornhauser

iz Gornjih Slaveč

Tudi vsakodnevno prižiganje sveč na mnogo preranem grobu ne more potolažiti grenke bolečine in praznine, ker te ni več med nami. Lepa hvala vsem, ki darujete za svete maše, mu prinašate cvetje in prižigate sveče. Tudi vsak večer s poljubom na sliko tvojo se te spominja tvoj vnuk Aleš.

Z ljubeznijo žalujoci vsi tvoji, ki smo te imeli radi

*Kje so tisti lepi časi
ko srečni smo bili
ko tebe smo imeli
a zdaj te od nikoder ni ...*

V SPOMIN

9. oktobra je minilo eno leto, odkar nas je tiho, mirno in brez slovesa zapustila draga

Antonija Jančariz Ljubljane,
roj. Kikec v Rogaševcih

Hvala vsem, ki se jo spominjate s cvetjem, svečko ali z lepo mislijo stojite ob njenem preranem grobu. *Vsi tvoji najdražji*

*Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi tvojega
trpljenja, bolezen je bila
močnejša od življenja.*

ZAHVALA

V 92. letu nas je zapustil naš dragi boter in stari ata

Štefan Šeruga

iz Šalamenec 27

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala za darove, cvetje, sveče, za izrečena sožalja in vso pomoč v težkih trenutkih. Hvala gospodu župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in pogrebništvu Banfi.

Žalujoci vsi, ki smo te imeli radi

ZAHVALA

Pavla Flisarroj. Čontala
upokojena kuharica hotela
Zvezda
iz Veščice 5

Ob izgubi naše drage tete se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste darovali cvetje, sveče in prispevali v dobrodelne namene ter jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebna hvala g. Ludviku Novaku za pogrebni obred, pevcem in godbi na pihala ter pogrebništvu Banfi. *Vsi njeni*

*Skrb, delo in trpljenje
tvoje je bilo življenje,
ljubila si svoj dom,
a tiho in brez slovesa
odšla si v večni dom.*

ZAHVALA

27. septembra je v 87. letu mirno zaspala naša draga mama in babica

Marija Holcroj. Černel
iz Terbegovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo dobrim sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam v teh trenutkih priskočili na pomoč. Lepa hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti ter darovali cvetje in sveče. Hvala g. župniku za pogrebni obred in poslovilne besede, pevcem, posebno sovaščankam za odpete pesmi, govorniku in pogrebništvu Vrbnjak. *Žalujoci vsi njeni*

*Kje so tisti lepi časi,
ko srečni smo bili,
ko tebe smo imeli,
a zdaj te od nikoder ni.*

V SPOMIN

13. oktobra mineva eno leto žalosti, odkar nas je zapustil nadvse dragi sin in brat

Boris Rožman

iz Berkovec

Hvala vsem, ki mu poklonite cvet, prižigate svečo ali z lepo mislijo stojite pri njegovem preranem grobu.

Neutolažljiva mama ter vsi, ki smo te imeli radi

*Kako je prazen, dom, dvorišče
naše oko zaman te išče.
Ni več tvojega smehljaja,
odšel si tja, kjer ni več bolečin,
a nate večno bo ostal spomin.*

ZAHVALA

V 73. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, tast, dedek in brat

Jožef Špari

iz Čepince 23

Ob boleči izgubi se s tiho žalostjo in bolečino v srcu zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki se ga v tako velikem številu spremljali na zadnji poti, darovali vence, cvetje in sveče. Hvala gospodu župniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci vsi tvoji, ki smo te imeli radi

V SPOMIN

Te dni so minila tri leta, odkar nas je zapustila draga žena, mama, babi, sestra in tašča

Emilija Kološaroj. Ferko
iz Murske Sobotne

Še vedno ne moremo doumeti, da nas je zapustila. Hvala vsem, ki se je spominjate, stojite pri njenem preranem zadnjem domu, prinesete cvet ali prižgete svečko. Vsem še enkrat - prisrčna hvala!

Vsi njeni najdražji

ZAHVALA

Ne moremo doumeti krute resnice, da nas je tako zgodaj in brez slovesa, komaj v 48. letu, za vedno zapustila draga in ljubeča žena, mama, hčerka, babi in tašča

Cvetka Magdičroj. Svetec
iz Bakovec

S tiho žalostjo in bolečino v srcih se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni mnogo prerani zadnji poti, drovali vence, cvetje, sveče, za svete maše ter izrazili ustna in pisna sožalja.

Hvala dr. Rainerjevi iz zdravstvenega doma ter osebju internega oddelka bolnice v Rakičanu. Hvala sodelavcem 221. brigade, nekdanjim sodelavcem 291., 292. in 293. brigade ter sindikatu tovarne Mura.

Iskrena hvala tudi družini Vigali, Marjetinim sodelavcem iz 364. brigade, Martinim sodelavcem, upravi in vsem drugim delavcem Doma starejših v Rakičanu. Molitvini sošolcem iz osnovne šole ter sošolkam in razredničarki SSTŠ M. Sobota.

Prisrčna zahvala g. dekanu in g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter govornikom za ganljive besede slovesa. *Žalujoci tvoji najdražji*

Draga babi!

Tvoj vnuk Marsel te bo zelo pogrešal.

**V ZALOGI
VOZILA CLIO**

RENAULT

AVTO

ŽIVLJENJA

Na podlagi 24. in 25. člena Statuta javnega zdravstvenega zavoda Splošna bolnišnica Murska Sobota

razpisuje svet zavoda dela in naloge direktorja zavoda

Kandidat mora poleg splošnih zakonskih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka izobrazba zdravstvene ali ekonomske smeri in
- najmanj 5 let delovnih izkušenj z ustreznimi organizacijskimi in upravljaljskimi znanji.

Mandat direktorja traja 4 leta.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev je potrebno poslati v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: Splošna bolnišnica M. Sobota, Rakičan, Ulica dr. Vrhnjaka 6.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh od dneva objave razpisa.

K imenovanju direktorja mora dati soglasje ustanovitelj zavoda - Vlada Republike Slovenije.

PREROKOVANJE

Zaupen pogovor
z vedeževalko.

POKLIČITE 090 4215

KREKOVA BANKA

Vedeti ni nikoli odveč!

V MESECU VARČEVANJA SMO VAM PRIPRAVILI
POSEBNO PONUDBO TOLARSKIH DEPOZITOV
NAD 13 MESECEV Z DEVIZNO IN R KLAVZULO
S 7,5% FIKSNO LETNO OBRESTNO MERO

Zagotavljamo Vam varno in donosno naložbo.

Izkoristite priložnost v mesecu varčevanja

in obiščite nas v Vam najbližji enoti Krekove banke!

Da bo denar v službi človeka

V Mariboru na Slomškovem trgu 18, tel.: 062/222.261 • V Murski Soboti v Ulici dr. Hrenka Novaka 13, tel.: 069/21.136
V Zrečah na Cesti na Regio 11a, tel.: 063/762.575 • V Šoštanju v Ulici Lole Ribarja 2, tel.: 063/883.070
V Ljubljani na Pogajnikovem trgu 2, tel.: 061/13.28.135 • V Ljubljani na Linhartovi cesti 9, tel.: 061/301.722
V Novem mestu na Prešernovem trgu, tel.: 068/222.190 • V Novi Gorici na Berkovem trgu 2, tel.: 065/26.454
V Kopru v Ulici Zora Perleza Gadna 2, tel.: 066/392.311

gorenjeservis

NAKUP IZ PR(A)VE ROKE

20 % popusta na gotovino za
• kuhinje Gorenje
• kuhinje Svea
• klima naprave

aparate Gorenje,
Siemens, Bosch

10 % popusta na gotovino
• sesalnik gorenje

15 % popusta na gotovino za
• namizni pomivalni stroj
PEA
• male gospodinjske

5 % popusta na gotovino za
• belo tehniko Gorenje
• elektroniko
• toplotno tehniko

Obiščite servisno-prodajne enote Gorenje servisa v
Lendavi, Kranjčeva 10, tel. (069) 75 558, in Murski
Soboti, Staneta Rozmana 9, tel. (069)22 532.

Magic line
090 4 123
VEDEŽEVANJE

Z novim sistemom
z nastavitvenimi vijaki
in izolacijo brez
vrtanja v tla
montiramo lesene
pode. tel.: 87 423.

HOTLINE
ko pregorijo
vse linije

Telefon
005992591
Cena po
mednarodni tarifi.

LADA CENTER JAGODIK

62231 Pernica, Vosek 6d (ob cesti Maribor - Lenart), tel.: 062 640 540

ODPRTO: od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure, v soboto od 8. do 12. ure.
NAJVEČJI PRODAJALEC VOZIL LADA V SLOVENIJI
Posojila brez pologa do 5 let, tudi za kmetovalce in samostojne podjetnike ugoden leasing
AVTOMOBILI V ZALOGI - SISTEM STARO ZA NOVO

SAMARA 1500/5V

12.630DEM

NIVA 1700i

16.080DEM

Novost v Sloveniji: SAMARA 1500i od 12.970 DEM

OB NAKUPU PODARIMO
prevleke in preproge ter
opravimo tehnični pregled.

POOBlašČENI PRODAJALEC
IN SERVISER
12-LETNA TRADICIJA

• rezerni deli
• avtomehanika
• avtokleparstvo
• vulkanizerstvo

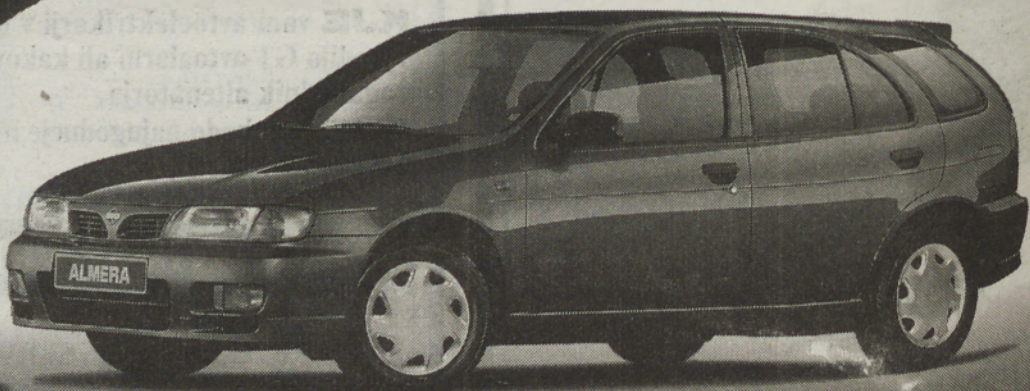
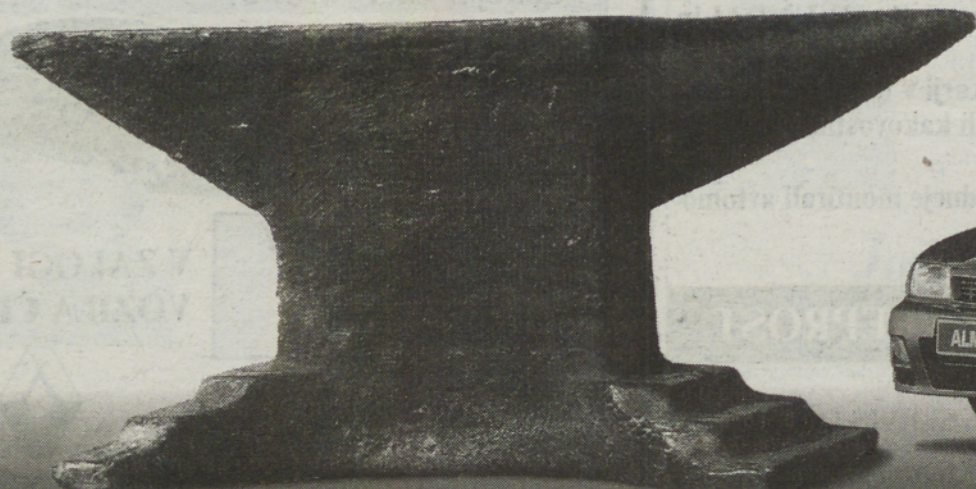
NAJVARNEJŠI V SVOJEM RAZREDU* NISSAN ALMERA

*Revija AutoBild je v Crash-testu objavljenem 4. maja 1996
ocenila Almero za najvarnejši avtomobil med testiranimi konkurenti.

Že od
22.990 DEM

Kupcem v mesecu oktobru podarjamo
komplet zimskih gum Goodyear.

PooblašČeni zastopnik za Slovenijo:

NISSANADRIA d.o.o., Slovenska 54, Ljubljana

PooblašČeni trgovci in serviserji za področje Slovenije:

• AVTONISS, Ljubljana, telefon: 061 / 159 73 31
• KRULC, Moravče, telefon: 061 / 731 143
• VIDRIH, Otočec-Novomesto, telefon: 068 / 75 180

• ZIERER, Sevnica, telefon: 0608 / 81 389
• KOS, Polzela, telefon: 063 / 701 060
• AVTOHISA, Murska Sobota, telefon: 069 / 32 209
• MG, Muta, telefon: 0602 / 61 760
• FABJAN, Branik, telefon: 065 / 57 012

• PIŽEM, Domžale, telefon: 061 / 372 333
• TRUNK, Ljubljana - Ježica, telefon: 061 / 342 692
• AVTOSALON Kovinarska Vrhovnica, tel.: 061/753842
• BARLOG, Trebnje, telefon: 068 / 45 700
• A&M FERK, Maribor, telefon: 062 / 224 478

• AVTO MOČNIK, Kranj - Britof, tel.: 064 / 242277
• VAŠ AVTO, Celje, telefon: 063 / 441 160
• SALON NISSAN Lipnik, Velenje, tel.: 063 / 893 540
• AUTOCOMFORT, N. gorica-Solkan, 066 / 23 27
• NISSAN HVALEC, Ptuj, telefon: 062 / 778 507

Na osnovi Pravilnika o dodeljevanju posojil za pospeševanje razvoja podjetništva in obrti v Občini Gornji Petrovci Občinski svet Občine Gornji Petrovci

OBJAVLJA SKLEP O RAZPISU POSOJIL ZA LETO 1996

iz sredstev UBK BANKE, d. d., Ljubljana, PE Murska Sobota
in sredstev proračuna Občine Gornji Petrovci (regres za obresti)

1. Visina sredstev

UBK BANKA, d. d., Ljubljana, PE Murska Sobota -
3.000.000,00 SIT (glavnica)
Proračun Občine Gornji Petrovci - 800.000,00 SIT (subvencija obresti)

2. Kreditni pogoji

Najnižji znesek posojila: 1.000.000,00 SIT
Najvišji znesek posojila: 3.000.000,00 SIT
Obrestna mera: TOM + 10 % (letno)
Subvencija Občine Gornji Petrovci: 5 % realne obrestne mere
Dodatna subvencija: po eno osnovno točko za vsako novo zaposlitev za nedoločen čas
Doba vračanja: 3 leta - glavnica - trimesečno - obresti - tekoče mesečno
Lastna udeležba glede na predračunsko vrednost naložbe: 10-20 %

3. Drugi pogoji

Kreditni upravičenci:
- podjetja v zasebni in mešani lasti;
- samostojni obrtniki in
- občani, ki so pri pristojnem upravnem organu vložili zahtevo za izdajo obrtnega dovoljenja oz. pri pristojnem sodišču za izdajo priglasištev za vpis v sodni register in priložili vse predpisane dokumente za ustanovitev obratovalnice oz. podjetja.
Obratovalnica oz. podjetje mora biti na območju Občine Gornji Petrovci.

Namen kreditiranja

Posojila so predvsem namenjena za dejavnosti, ki:
- imajo večji vpliv na razvoj občine kot demografsko ogroženega območja;
- uporabljajo ekološko čiste tehnologije;
- poudarjajo gospodarske značilnosti posameznega kraja in občine kot celote;
- razširjajo obseg poslovanja in odpirajo nova delovna mesta v proizvodnih in storitvenih dejavnostih in
- bodo vplivale na boljšo oskrbo občanov ter za:
- realizacijo novih investicijskih programov;
- nakup, graditev, razširitev in adaptacijo obstoječe proizvodno-tehnične opreme.

4. Priloge k vlogi na razpis

Prijava na razpis mora vsebovati:
- splošne podatke o prosilcu (ime in priimek oz. ime firme, obratovalnice, podjetja in točen naslov);
- predstavitev in utemeljitev programa in predračunsko vrednost investicije ter višino zaprosenega posojila;
- dokazilo o vpisu obratovalnice v register obratovalnic oz. sklep o vpisu podjetja v sodni register ali dokazila o začetnem postopku pridobivanja dovoljenja za opravljanje dejavnosti;
- gradbeno dovoljenje ali priglasištev del, če gre za gradnjo ali adaptacijo poslovnih prostorov;
- zemljiško knjižni izpisek o lastništvu premoženja za potrebe zavarovanja posojila;
- potrdilo o plačanih davčnih obveznostih;
- druga dokazila in podatke, ki jih zahteva banka.

5. Oddaja prijav

Vloge za dodelitev posojila z vsemi zahtevanimi prilogami vlagajo prosilci v 15 dneh od objave na naslov: UBK UNIVERZALNA BANKA, d. d., Ljubljana, PE Murska Sobota, Slomškova ulica 25, 9000 Murska Sobota, s pripisom: Natečaj - Občina Gornji Petrovci (informacije po telefonu: 069/56 250).
Kopijo prijave na natečaj (brez prilog) posredujejo prosilci tudi Občinskemu svetu Občine Gornji Petrovci, Gornji Petrovci 31d, 9203 Gornji Petrovci.
Na predlog kreditnega odbora banke bo odbor za gospodarstvo pripravil predlog za rešitev vloge za občinski svet, ki bo prosilce obvestil o izidu natečaja v 15 dneh po sprejemu sklepa.
Po odobritvi posojila sklene vsak posamezni upravičenec z UBK-BANKO posebno kreditno pogodbo.
Predsednik Občinskega sveta Občine Gornji Petrovci
Karel HARI, dipl. inž. agr., l. r.

Na podlagi 14. in 21. člena statuta Občine Gornji Petrovci (Ur. list RS, št. 31/95) je Občinski svet Občine Gornji Petrovci na seji 26. 9. 1996 sprejel

PRAVILNIK O DODELJEVANJU POSOJIL ZA POSPEŠEVANJE RAZVOJA PODJETNIŠTVA IN OBRTI V OBČINI GORNJI PETROVCI

1. člen

S tem pravilnikom se določajo pogoji in postopek za dodelitev posojil s subvencionirano obrestno mero.
Sredstva za dodeljevanje posojil za pospeševanje podjetništva in obrti se zagotavljajo iz sredstev bank, sredstva za delno subvencioniranje oziroma regresiranje obrestne mere pa iz občinskega proračuna.

2. člen

Posojila so predvsem namenjena za dejavnosti, ki:
- imajo večji vpliv na razvoj občine kot demografsko ogroženega območja;
- uporabljajo ekološko čiste tehnologije;
- poudarjajo gospodarske značilnosti posameznega kraja in občine kot celote;
- razširjajo obseg poslovanja in odpirajo nova delovna mesta v proizvodnih in storitvenih dejavnostih;
- bodo vplivale na boljšo oskrbo občanov.

3. člen

Za sredstva po tem pravilniku lahko zaprosijo:
- podjetja v zasebni in mešani lasti;
- samostojni obrtniki in
- občani, ki so pri pristojnem upravnem organu vložili zahtevo za izdajo obrtnega dovoljenja oz. pri pristojnem sodišču vložili priglasištev za vpis v sodni register in priložili vse predpisane dokumente za ustanovitev obratovalnice oz. podjetja.
Obratovalnica oz. podjetje mora biti na območju Občine Gornji Petrovci.

4. člen

Posojila po tem pravilniku se upravičencem odobravajo - poleg upoštevanja pogojev, ki jih določi banka - v skladu z določili prejšnjega člena, in to za:
- realizacijo novih investicijskih programov;
- odpiranje novih delovnih mest;
- nakup, graditev, širitev in adaptacijo obstoječe-proizvodno-tehnične opreme in tehnologije.

5. člen

Iz sklepa o razpisu posojila, oblikovanega v skladu s tem pravilnikom in pogoji bank, morajo biti razvidni višina razpisanega posojila in natančni razpisni pogoji.
Okvirno višino posojila in pogoje kreditiranja za posamezne udeležence natečaja določi Občinski svet občine Gornji Petrovci ob sprejemu sklepa o razpisu posojil.

6. člen

Prijava na razpis mora vsebovati:
- splošne podatke o prosilcu (ime in priimek oz. ime firme, obratovalnice, podjetja in točen naslov);
- predstavitev in utemeljitev programa in predračunsko vrednost investicije ter višino zaprosenega posojila;
- dokazilo o vpisu obratovalnice v register obratovalnic oz. sklep o vpisu podjetja v sodni register ali dokazila o začetnem postopku pridobivanja dovoljenja za opravljanje dejavnosti;
- gradbeno dovoljenje ali priglasištev del, če gre za gradnjo ali adaptacijo poslovnih prostorov;
- z. k. izpisek o lastništvu premoženja za potrebe zavarovanja posojila;
- potrdilo o plačanih davčnih obveznostih;
- druga dokazila in podatke, ki jih zahteva banka ali so v razpisu po sklepu občinskega sveta izredno navedena.

7. člen

Prošnjo za dodelitev posojila z vsemi zahtevanimi prilogami vlagajo prosilci v roku, določenem v razpisu pri banki, ki zagotovi kredite, kjer dobijo tudi vse potrebne informacije, kopijo prijave pa posredujejo tudi občinskemu svetu.
Vloge prouči Odbor za gospodarstvo, turizem in gostinstvo ter pripravi predlog za obravnavo na Občinskem svetu občine Gornji Petrovci.
Občinski svet Občine Gornji Petrovci odloča o dodelitvi posojila na predlog banke s sklepom, ki ga posreduje prosilec najkasneje v 15 dneh po sprejemu sklepa.

8. člen

Posojila se plasirajo prek posamezne banke, s katero župan občine sklene ustrezno pogodbo.
Doba vračanja posojila in višina obrestne mere vsakokrat določi občinski svet v dogovoru z banko.

9. člen

Po odobritvi posojila sklene vsak posamezni posojilojemalec z banko pogodbo, v kateri so določene vse medsebojne pravice in odgovornosti pogodbenih strank.
Posojilojemalec začne koristiti posojilo na podlagi ustrezne dokumentacije takoj po sklenitvi posojilne pogodbe in ga mora izkoristiti praviloma v treh mesecih.

10. člen

Nadzor nad namensko porabo posojila po tem pravilniku opravlja Občinski svet občine Gornji Petrovci oziroma drug pristojen organ po sklepu občinskega sveta in banke.

11. člen

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po sprejemu, objavi pa se v Uradnih objavah Vestnika.
Številka: 439-27/96, datum: 26. 9. 1996
Predsednik Občinskega sveta občine Gornji Petrovci
Karel HARI, dipl. ing. agr., l. r.

nakup z nasmehom

Moj oči v Mercatoru

Trajno nizka cena
Ta oznaka krasi trajni izbor kakovostnih izdelkov. Njihovo konkurenčnost nam jamči Mercator.

Prijazna cena
Pod tem imenom se skriva posebna ponudba, ki ji ne boste mogli reči ne. Zato počite svoj sonček.

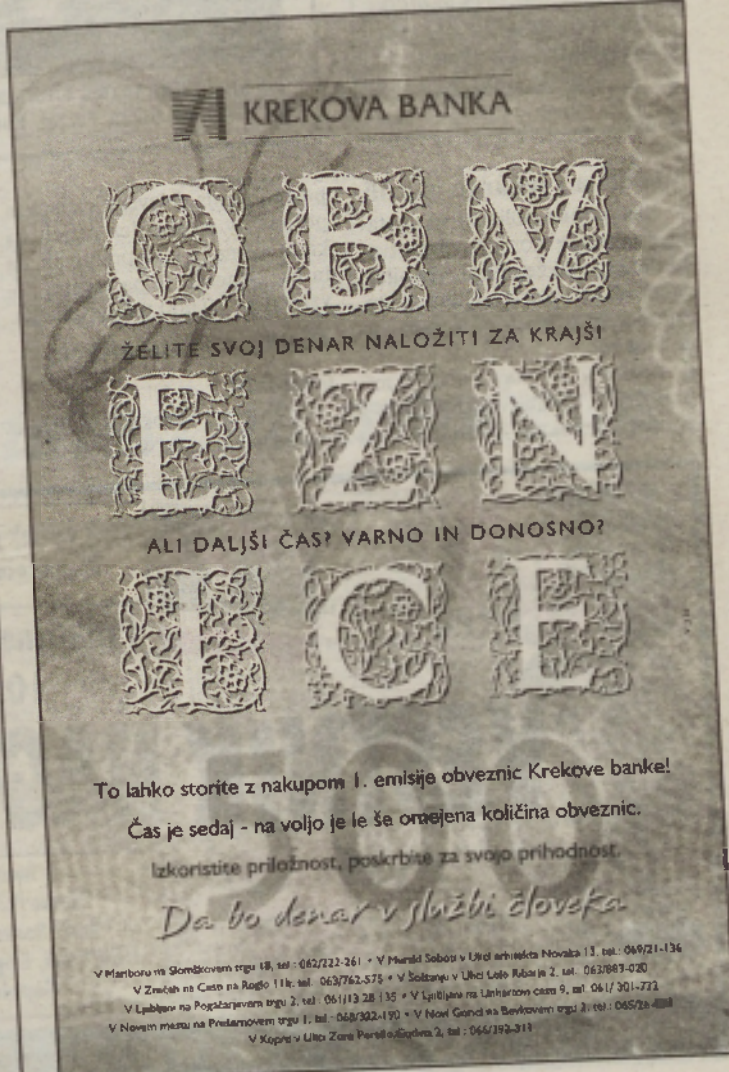
Mercator
najboljši sosed

V torek, 15. oktobra 1996,
vas vabimo
v Mursko Soboto
na tradicionalno

TREZINO SENJE

- Okrog 300 prodajalcev zagotavlja pestro ponudbo.
- Sejemski prostor bo v središču mesta (v Slovenski in Zvezni ulici).
- Sobočane prosimo, da se na sejem odpravijo peš.

KOMUNALA, d. o. o., Murska Sobota

KREKOVA BANKA

OBVESTILNICE

ZELITE SVOJ DENAR NALOZITI ZA KRAJŠI VEČNOST?

ALI DALJŠI ČAS? VARNO IN DONOSNO?

To lahko storite z nakupom 1. emisije obveznic Krekove banke!

Čas je sedaj - na voljo je le še omejena količina obveznic.

Izkoristite priložnost, poskrbite za svojo prihodnost.

Da bo denar v službi človeka

V Mariboru na Slomškovi ulici 18, tel.: 062/222-261 • V Murski Soboti v Ulici sv. Nikolaja 13, tel.: 069/21-136
V Zvečah na Cesti na Rado 11, tel.: 063/762-575 • V Ščurju v Ulici Ljude Rada 2, tel.: 063/883-020
V Ljubljani na Pogodarskem trgu 2, tel.: 061/13 28 135 • V Ljubljani na Univerzitetni cesti 9, tel.: 061/301-772
V Novem mestu na Prešernovem trgu 1, tel.: 068/382-190 • V Novi Gorici na Berkovem trgu 3, tel.: 05/25-488
V Kopru v Ulici Zora Peršeta 2, tel.: 064/392-311

REFLEX d.o.o.
9250 GORNJA RADGONA, Podgrad 4
Telefon: 069/61-974, 61-751, Telefax: 069/61-947

objavlja vodilno delovno mesto
VODJE MONTAŽE

Posejti:
- gradbeni ali strojni inženir.
Delovne izkušnje pri vodenju del na objektih.
Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas s polnim delovnim časom in 3-mesečnim poskusnim delom.
Prijava z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na gornji naslov v 8 dneh po objavi.
Kandidate bomo o izbiri obvestili takoj.

Čigava so umetniška dela?

Na mejnem prehodu Dolga vas so imeli cariniki konec septembra največji letošnji »ulov«, za spremembo to niso mamila, ampak 29 dragocenih umetniških del

Če je veliko tihotapcev na mejnih prehodih dokaz, da smo na tem področju podobni razvitim evropskim državam, potem je tokratni zaseg blaga na mejnem prehodu Dolga vas le potrditev, da smo že v Evropi. Največji problem Nemčije in Avstrije so številne tihotapske mreže, ki mimo carinskih in davčnih organov »šmuglajo« iz Poljske, Češke, Slovaške, Madžarske številne zanimive izdelke - seveda brez plačila carine in davkov, ki so pri cigaretah, alkoholnih pijačah in podobnih izdelkih tudi najvišji. Tihotapci s pomočjo domačinov in prevejenih evropskih cestnih popotnikov izbirajo ilegalne poti, najsi bo to prek deroče reke ali majhnega potoka. Zanimivi pa so tudi preobremenjeni mejni prehodi, kakršen je mejni prehod Dolga vas.

Tako so se tudi tihotapci in morebiti celo zmikavti umetniških del po predhodnem natančnem opazovanju in preverjanju odločili za mednarodni mejni prehod Dolga vas. Le kdo ima čas, da bo ob nenehni gneči in pritisku šoferjev tovornjakov natančno preiskoval osebnih avtomobil, ki je na videz povsem normalen. Madžarski državljan, ki je na priporočilo nekoga drugega 28. septembra računal na mirni prehod brez pregleda, se je uštel. Carinik (imena nismo izvedeli, saj nočejo, da bi tihotapci izvedeli zanj) se je odločil za natančen pregled prtljajnika. Splačalo se

mu je, kajti zložene drugo vrh druge je našel 29 slik, ki jih je tihotapec želel prepeljati v Italijo. Kaj vse in od kod vse se je doslej že prepeljalo iz vzhodnoevropskih držav na italijanski in zahodno evropski trg? Tega ne bomo nikoli izvedeli, tako kot ne bomo izvedeli, koliko kipcev in slik je bilo pretihotapljenih iz Pomurja v Avstrijo in Nemčijo, preden so pred leti odkrili tihotapsko mrežo, v kateri so sodelovali tudi domačini iz teh krajev.

»Po prvi oceni so ta umetniška dela dokaj velike vrednosti. Dali smo jih oceniti strokovnjaku in tako lahko sedaj ugotovljamo, da so nekatera dela celo iz začetka 17. stoletja, da je vsaj pet del izrazito velike umetniške vrednosti, na primer slika sv. Hieronima, Marije z Jezuskom ali portret dame. Glede na veliko umetniško vrednost za-

seženih del lahko rečemo, da je ta zaseg enako pomemben kot lanski velik zaseg mamil, saj smo preprečili tihotapljenje umetniških stvaritev, ki za neko določeno okolje lahko pomenijo izredno veliko,« je pojasnil zaseg umetniških del upravnik Carinarnice Murska Sobota Slavko Horvat. Dodal je, da so slike sedaj last slovenske države, in v nadaljnjem postopku ugotavljanja se bo ugotovilo njihovo resnično poreklo. Zasežena dela se bodo vrnila državi, iz katere

Kako ugotoviti pravo vrednost, tako denarno kot umetniško? Kateri slikar je narisal to sliko v začetku 17. stoletja? Po atributih sodeč naj bi bil to sv. Hieronim.

izhajajo, vendar pa obstaja dvom, ali je ta država res Madžarska. Najprej bo potrebno lastništvo dokazati z ustreznimi dokumenti in nato se bodo slike po mednarodnem dogovoru vrnile tja, kjer so bile ukradene. Kje bodo slike do takrat, ko bo ugotovljeno pravo lastništvo, oziroma kaj bo, če se ne bo nihče oglašil, da pogreša slike, ali če lastništva ne bo mogel dokazati, tega zaenkrat nismo mogli izvedeti. Zanimalo nas je tudi, kdo bo v tem primeru postal skrbnik umetniških del, ki bi brez dvoma obogatili tudi soboško galerijsko in muzejsko zbirko. Toda o tem bo odločala vlada, ki je postala skrbnik zaseženih umetniških del.

Nasploh pa so Madžari tačas najboljše tihotapci naftnih derivatov; cariniki so zasegli že nekaj specialno prirejenih vozil, ki so imela na stropu in ob straneh dvojne stene, vmesni prostor pa napolnjen z gorivom. V smeri med Hrvaško in Slovenijo pa potekajo ilegalne poti raznega blaga, ki je visoko obdavčeno in ocarinjeno.

BERNARDA
B. PEČEK
FOTOGRAFIJA: NATAŠA JUHNOV

Na vprašanje, ali je zaradi slabih delovnih razmer in velikega tovarnega prometa na mejnem prehodu Dolga vas tudi več tihotapljenja, je upravnik Slavko Horvat povedal:

»Kar se tiče tihotapljenja, je res, da se promet povečuje, delovne razmere pa so slabe; in kljub prizadevanjem, da bi pretok blaga dobro nadzirali, koncentracija pade in zato gre marsikatero blago - to povem čisto zavestno - mimo nas. Iz teh razlogov lahko predvidevamo, da tihotapci namerno usmerjajo blago na mejni prehod Dolga vas, da se pojavljajo v kritičnem času ob koncu izmene, ko se začne mrčiti ali ponoči. Prav gotovo je meja opazovana, prenos takšnega blaga se pripravlja dlje časa in nihče ne pride po naključju na določen mejni prehod.«

Prvi milijon steklenic iz Radenske na Slovaško

Konec septembra so v polnilnici mineralnih vod in brezalkoholnih pijač Radenske v

Boračevi naložili tovornjak z mineralno vodo in drugimi brezalkoholnimi pijačami, na-

Na fotografiji: voznik tovornjaka Drago Mokrovič in vodja prodaje za Slovaško Bojan Verzel. Fotografija: Dani Mauko

menjenimi na Slovaško. Prav ta tovornjak je odpeljal na Slovaško milijont liter mineralne vode.

To, da so na Slovaško uspešno prodali že milijon steklenic pijače iz Radenec, imajo v Radenski za velik dosežek, pravzaprav izjemen uspeh. Tako hitro in tako učinkovito niso prodali še na noben novi trg. Veliko zaslug za ta dosežek ima vodja prodaje Radenske na Slovaško g. Bojan Verzel. Lani, ko so šele začeli s prodajo na slovaškem trgu, so prodali 386 tisoč litrov.

V primerjavi z lani se je torej prodaja povečala za 259 odstotkov.

Skupaj s podjetjem JELLY, spol. s. r. o., iz Bratislave, ki je uvoznik Radenske na Slovaškem, naj bi do konca letošnjega leta po predvidevanjih na Slovaškem prodali milijon 184 tisoč litrov mineralne vode.

Vlomilca v lekarno odkrili

Medtem ko policisti še ugotavljajo, kdo je vlomil v zdravstveni dom, pa so že odkrili vlomilca v beltiško lekarno. Utemeljeno sumijo, da je to storil Tomaž G. iz Beltincev.

Le-ta naj bi v noči z nedelje na ponedeljek vlomil v lekarno skozi izložbeno okno. Zaradi hitrega

posredovanja delavcev Vabaca in policistov so storilca prišli na kraju vloma in tako preprečili, da bi kaj odnesel. Je pa vseeno povzročil za 10.000 tolarjev škodo.

Torbičar v železniškem podhodu

V ponedeljek okrog 6. ure je doslej neznani moški dohitel in

napadel v železniškem podhodu v Murski Soboti občanko B. C. iz Murske Sote in ji iz rok iztrgal žensko torbico, nato pa jo pobesljal proti Gregorčičevi ulici.

Ker je B. C. za njim vpila, se je očitno prestrašil in torbico med begom odvrnil, ne da bi iz nje pobral denar. Za storilcem poizvedujejo.

Vlomilec v zdravstvenem domu

V noči z nedelje na ponedeljek je doslej neznani storilec razbil steklo na vhodnih vratih čakalnice Zdravstvenega doma v Beltincih, nakar je vstopil v notranjost zdravniške ordinacije, preiskal vsebino omaric z zdravili ter ukradel razna zdravila (pomirjevala) in sanitetni material. Škode je za 50.000 tolarjev.

Magic line
090 4 123
VEDEŽEVANJE

BETONARNA PETELIN
GORNJA RADGONA, tel.: (069) 61 755

- BETON
- BETONSKI IZDELKI
- PREVOZ BETONA
- ČRPANJE BETONA

SAMO ŠE V OKTOBRU
ob nakupu **MAD 100.000**
tolarjev popust.

Možnost plačila
na 2 ali 3 obroke s čeki.

Poletna akcija

Rože zate ...

Akcija Rože zate je za letošnji konec, za prihodnjo pa iščemo pokrovitelja. Danes objavljamo fotografiji rož, ki so cvetele na balkonih. Pri Kozlecih v Žibercih v Apaški dolini so vsi družinski člani veliki ljubitelji rož. Še posebno pa Alojz, ki jih pridno zaliva, in Olga, ki skrbi, da so rože prav oskrbovane s sredstvi za rast in živopisanost barv. Rože imajo na oknih, veliko jih je na balkonih, »žive« rože so v gostinskem in trgovskem lokalu. In nad njimi so navdušeni tudi gostje. - Fotografija: I. Juhov.

»Ker imate akcijo iskanja lepih rož, bi vas prosila, da pridesite tudi na drugo stran Mure. Tudi v Prekiji imamo lepe rože, ne samo v Prekiji, ampak tudi v Darinku Petek v Križevcih pri Ljutomeru številka 41. Lep pozdrav! Vaša naročnica.« Želji smo ustregli: obiskali smo Križevce, poklepali na ljubiteljsko surfenij in drugih rož, fotografirali in poskušali zvedeti, kdo je Darinko predlagal. »To je morala biti moja taseca,« je menila. Nam pa se je bilo prijetno pri sru, ker se tako lepo razumeta. - Fotografija: Š. Sobočan

posebna ponudba
● Računalnik VEGA P75
75 MHz, 8 Mb EDO RAM, 850 Mb
VGA 2 Mb, tipkovnica, miška
69.900 SIT

Internet
<http://www.mdmstore.si>
Vsak kupec računalnika, tiskalnika, monitorja ali modema lahko izkoristi priložnost 30 dnevnega brezplačnega dostopa do Interneta.

Monitor PANASONIC 17" - 99.900 SIT
Cene ne vključujejo 5 % prom. davka!

Laserski tiskalnik PANASONIC - 56.905 SIT
Računalniška hiša svetovnih imen

E-mail: info@mdmstore.si

Moja domača banka

Pomurska banka d.d.

Murska Sobota

Menjalniški tečaj Pomurske banke dne 8.10.1996. Srednji tečaj Banke Slovenije velja od 8. oktobra 1996 od 00. ure dalje.

Država	Enota	Banka Slovenije	Nakup	Prodaja
Avstrija	100	1.278,3088	1.261,00	1.302,00
Francija	100	2.659,3139	2.591,90	2.703,70
Nemčija	100	8.992,6753	8.870,00	9.100,00
Italija	100	9,0799	8,73	9,20
Švica	100	10.960,2727	10.702,30	11.163,80
ZDA	1	137,7048	134,60	139,70

Ponudba za prodajo delnic

Varstroj, d. d., Lendava prodaja

2849 rednih imenskih delnic LB Pomurske banke, d. d., Murska Sobota.
Cena za eno delnico je 20.211,97 SIT.
V skladu s 7. členom Statuta LB Pomurske banke, d. d., imajo prednostno pravico do nakupa delnic delničarji LB Pomurske banke, d. d., ki so vpisani v delniško knjigo LB Pomurske banke, d. d., M. Sobota.
Interesente vabimo, da odločitev o nakupu piano sporočijo v 30 dneh po objavi na naslov: LB Pomurska banka, d. d., Murska Sobota, služba sredstev in poslovne informatike.

Vsaki četrtak presenečenje za tri naročnike, ki pravočasno poravnajo naročnino.

Praktične nagrade v vrednosti 10.000 tolarjev.

VESTNIK NAGRAJUJE!

Imena srečnih izžrebancev:
Slavica Počič, Fokoci 30, 9208 Fokovci,
Slavko Rauter, Desnjak 32, 9240 Ljutomer,
Jozica Perkič, Krog, Plečnikova 65, 9000 M. Sobota.
Nagrade bomo poslali po pošti.

NISTE SAMI, VESTNIK JE Z VAMI!